

Uchwała Nr XXVI/180/08
Rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej
z dnia 30 grudnia 2008 r.

w sprawie: przyjęcia „Lokalnego Programu Rewitalizacji Suchej Beskidzkiej – obszar osiedle Beskidzkie”

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 6 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /tekst jednolity z 2001 r. Dz. U. Nr 142 poz. 1591 z późniejszymi zmianami/ Rada Miejska w Suchej Beskidzkiej **u c h w a l a**, co następuje:

§1

Przyjąć „Lokalny Program Rewitalizacji Suchej Beskidzkiej – obszar osiedle Beskidzkie” stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sucha Beskidzka.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXVI/180/08
Rady Miejskiej Suchej Beskidzkiej
z dnia 30.12.2008 r.

*Lokalny Program Rewitalizacji
Suchej Beskidzkiej
– obszar Osiedle Beskidzkie*

Sucha Beskidzka, wrzesień 2008

SPIS TREŚCI

WSTĘP – GENEZA.....	4
1. STRESZCZENIE.....	5
2. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU	10
2.1. Dokumenty strategiczne.....	10
2.2. Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno-gospodarczych	13
3. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE I NA OBSZARZE REWITALIZACJI.....	16
3.1. Podstawowe informacje o mieście Sucha Beskidzka i rewitalizowanym obszarze.....	16
3.2. Sfera mieszkaniowa miasta Sucha Beskidzka i obszaru rewitalizowanego	21
3.3. Stan infrastruktury technicznej.....	22
3.4. Sfera społeczna.....	25
3.5. Sfera gospodarcza.....	37
3.6. Zagospodarowanie przestrzenne	39
3.7. Tabela z podstawowymi danymi statystycznymi dotyczącymi Osiedla Beskidzkiego....	45
3.8. Analiza SWOT.....	46
4. OKREŚLENIE KLUCZOWYCH PROBLEMÓW I ICH SKUTKÓW DLA OBSZARU PRZEWIDZIANEGO DO REWITALIZACJI – OSIEDLA BESKIDZKIEGO	49
5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI.....	52
5.1. Uzasadnienie wyboru obszaru.....	52
5.2. Istota i cele programu	55
5.3. Główne kierunki działań.....	56
5.4. Stopień zaawansowania prac nad programem i jego realizacją.....	57
6. PLANOWANE ZADANIA NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM, W PODZIALE NA LATA I ZAKRES PRZEDMIOTOWY.....	60
7. WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU	67
8. PLAN FINANSOWY REALIZACJI REWITALIZACJI.....	69
9. INSTRUMENTY WDRAŻANIA PROGRAMU I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ.....	72
Spis tabel.....	75
Spis wykresów	75
Spis rysunków	75

WSTĘP – GENEZA

Rewitalizacja jest to złożony proces przemian społecznych, gospodarczych i przestrzennych w miastach lub ich zdegradowanych częściach, mający na celu poprawę jakości życia mieszkańców, podniesienie estetyki i harmonii przestrzeni, prowadzący do ożywienia gospodarczego oraz wywołujący pożądane efekty w sferze społecznej.

Proces rewitalizacji musi przebiegać pod ścisłym nadzorem władz samorządowych oraz przy współpracy organizacji społecznych, gospodarczych, instytucji lokalnych, grup mieszkańców. Prawidłowo przeprowadzona rewitalizacja jest dużym bodźcem rozwoju lokalnego, skutkuje poprawą stanu infrastruktury technicznej, turystycznej, kulturalnej, społecznej, służącej rozwojowi gospodarczemu oraz większą integracją i przedsiębiorczością mieszkańców.

Miasto Sucha Beskidzka posiada długofalowy, kompleksowy plan rewitalizacji obszarów problemowych – Program Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2007-2013. Został on opracowany w celu dokonania szczegółowej specyfikacji działań koniecznych do podjęcia w obranej perspektywie czasowej, które znacznie przyczynią się do poprawy standardu życia mieszkańców i stworzą warunki do dynamizacji procesu rozwoju społeczno-gospodarczego.

Zdecydowano, że proces rewitalizacji w Suchoj Beskidzkiej będzie przeprowadzany etapowo, zgodnie z zaproponowanym podziałem na poszczególne części miasta wymagające realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ustaloną w dokumencie hierarchią projektów priorytetowych, gdzie projekt „Rewitalizacja terenu Os. Beskidzkiego w Suchoj Beskidzkiej wraz z modernizacją systemu ciepłowniczego” został uznany jako najbardziej pilny do realizacji, natomiast zlokalizowany w tym samym obszarze projekt „Rewitalizacja obszaru turystyki i rekreacji przy ul. Zielonej” był czwarty w kolejności. Obszary opisane w Programie Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka były poddane ocenie zgodnie z kryteriami zawartymi w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r., art. 47 ust. 1.. W wyniku jej dokonania Osiedle Beskidzkie uznane zostało za najbardziej problemowy obszar, mający negatywny wpływ także na otoczenie. Uznano, że podjęcie szybkich działań na Osiedlu Beskidzkim jest niezbędne nie tylko by poprawić jakość życia jego mieszkańców, lecz także poprawić jego oddziaływanie na obszar całego miasta. Dodatkowo przeprowadzono badanie ankietowe, w którym mieszkańcy miasta określali, która, według nich, część miasta powinna zostać poddana procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności. Badanie wykazało, że osoby biorące udział w badaniu w zdecydowanej większości (84%) wskazali Osiedle Beskidzkie.

W celu podjęcia natychmiastowych przedsięwzięć na najbardziej problemowym obszarze – Osiedlu Beskidzkim, opracowano bazujący na kompleksowym planie Program Rewitalizacji Suchoj Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie, będący jego uszczegółowieniem w stosunku do przedmiotowego obszaru, który eksponuje problemy i potrzeby mieszkańców obszaru na tle ogólnej charakterystyki miasta, opisuje sposób realizacji, finansowania, a także monitorowania i oceny efektów rewitalizacji przedmiotowego osiedla. Niniejszy dokument opracowany został zgodnie z „Metodyką przygotowania i oceny programu rewitalizacji w ramach MRPO na lata 2007-2013” przygotowaną przez Urząd Marszałkowski. W stosunku do dokumentu obejmującego całość obszaru miasta uaktualnia część raportową przez wzbogacenie informacji statystycznych najnowszymi, dostępnymi danymi, natomiast w części projekcyjnej odnosi się już stricte do działań, jakie mają zostać podjęte na przedmiotowym obszarze.

1. STRESZCZENIE

Tytuł programu: „Lokalny Program Rewitalizacji Suchoj Beskidzkiej - obszar Osiedle Beskidzkie”

Lokalizacja: Gmina Sucha Beskidzka - powiat suski

Obszar (w ha): 5

Czas trwania programu: lata 2009-2013, początek programu 1.01.2009 r.

Wielkość inwestycji: 14 264 000,00zł

Operator programu: Gmina Sucha Beskidzka

Partnerzy: Wspólnoty Mieszkaniowe, Przedsiębiorstwo „Beskidy Tourist”, osoby prywatne

Liczba mieszkańców obszaru Osiedle Beskidzkie: 1 092 osób

Uzasadnienie wyboru obszaru w odniesieniu do kryteriów zawartych w art. 47 Rozporządzenia (WE) 1828/2006:

Wysoki poziom ubóstwa

Obszar Osiedla Beskidzkiego zamieszkują osoby niezamożne, część mieszkańców korzysta z instytucjonalnych form pomocy społecznej. W 2008 roku pomocą w mieście Sucha Beskidzka pomocą objęte były 123 rodziny, z czego 31 (25%) mieszkało na Osiedlu Beskidzkim. Z różnych form pomocy korzystały 394 osoby, z czego 92 (23%) to mieszkańcy Osiedla. Problem ubóstwa i innych przyczyn kwalifikujących poszczególne osoby do korzystania z pomocy społecznej jest bardziej odczuwalny wśród mieszkańców Osiedla, niż wśród pozostałej części miejskiej społeczności lokalnej. **Wskaźnik „liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 ludności” dla Osiedla Beskidzkiego kształtował się na poziomie 70.**

Bezrobocie

Bezrobocie jest poważnym problemem całej Gminy Sucha Beskidzka – statystyki wykazują, że stopa bezrobocia Gminy w drugim kwartale 2008 roku była najwyższa w powiecie. Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Suchoj Beskidzkiej, największą grupą wśród osób bezrobotnych w mieście Sucha Beskidzka była grupa osób pozostająca bez pracy powyżej 24 miesięcy (90 osób), co oznacza, że poważnym problemem staje się długotrwale bezrobocie. Osiedle Beskidzkie jest obszarem, na którym poziom bezrobocia długotrwałego jest nieco bardziej dotkliwym problemem, niż w pozostałych częściach miasta. Zgodnie z informacjami Powiatowego Urzędu Pracy w Suchoj Beskidzkiej, w 2006 roku liczba osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy) wynosiła 21, w 2007 spadła do 16, w 2008 znów powróciła do poziomu 21. Zgodnie z kryterium „wysoka stopa długotrwałego bezrobocia” **wskaźnik „udział długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym” w 2006 roku dla Osiedla Beskidzkiego wynosił 3,2 %, natomiast w mieście Sucha Beskidzka – 3,0%.**

Niekorzystne trendy demograficzne

Liczba ludności miasta w latach 2004-2007 spadła, na co wpływ miało zarówno ujemne saldo migracji, jak również ujemny przyrost naturalny. Liczba mieszkańców Gminy ogółem w wieku przedprodukcyjnym była większa, niż w wieku poprodukcyjnym, ale zauważalna jest dysproporcja pomiędzy liczbą osób poszczególnych płci – mężczyzn w wieku przedprodukcyjnym było więcej niż kobiet i więcej niż mężczyzn w wieku poprodukcyjnym. Natomiast wśród kobiet tendencja

była odwrotna – liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym była znacznie większa od liczby mężczyzn w tej samej grupie oraz większa od liczby kobiet w wieku przedprodukcyjnym. Osiedle Beskidzkie jest pod tym względem szczególne – wśród jego mieszkańców znaczny odsetek stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, większy, niż na obszarze całego miasta. Łączna liczba mieszkańców Osiedla to 1 092, przy czym nieco zachwiana jest równowaga płci (54% kobiet, 46% mężczyzn). Charakterystyczną cechą obszaru jest jednak znaczny udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności mieszkańców ogółem, która to grupa jest drugą pod względem liczebności ekonomiczną grupą wieku mieszkańców Osiedla. Na obszarze całego miasta liczniejsza jest grupa osób w wieku przedprodukcyjnym, natomiast wśród osób mieszkających na przedmiotowym osiedlu grupa osób w wieku przedprodukcyjnym jest o 97 osób mniejsza od liczby mieszkańców w wieku powyżej 65 lat. Dodatkowo, mieszkańcy Osiedla w wieku poprodukcyjnym stanowią 19% łącznej liczby mieszkańców Suchoj Beskidzkiej w wieku poprodukcyjnym, podczas, gdy liczba ludności Osiedla ogółem ma tylko 11-procentowy udział w całkowitej liczbie ludności miasta. Niepokojący jest zwłaszcza fakt, że bardzo niewielka jest różnica pomiędzy liczbą kobiet w wieku 20-65 lat, a liczbą kobiet w wieku powyżej 65 lat (różnica wynosi tylko 88 osób). W związku z tym, że liczba kobiet w wieku do lat 20 nie przekracza 90 osób, prognozuje się, że za kilka lat kobiet w wieku poprodukcyjnym będzie więcej niż kobiet w wieku produkcyjnym, co oznacza nasilenie się zjawiska starzenia się społeczności Osiedla, na którym ten problem już dziś występuje w większej skali niż na obszarze całego miasta.

Wysoki stopień degradacji środowiska

Osiedle Beskidzkie należy do obszarów o najbardziej zdegradowanym środowisku naturalnym w mieście. Brakuje tam terenów zielonych, naturalnych skupisk roślinności. Dodatkowo, obszar cechuje się złym stanem powietrza atmosferycznego, spowodowany niewłaściwym (przestarzałym) sposobem ogrzewania mieszkań - mieszkańcy ogrzewają mieszkania indywidualnie, za pomocą pieców kaflowych, przyczyniając się do pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego w okresie zimowym. Ma to zły wpływ na stan środowiska całego miasta. Zgodnie ze sprawozdaniem z badań zanieczyszczenia powietrza benzenem na obszarze województwa małopolskiego w 2006 roku, przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska W Krakowie, w mieście Sucha Beskidzka, notuje się podwyższony poziom zanieczyszczenia benzenem. W dwóch, spośród wszystkich ułożonych na terenie całego regionu, punktach pomiarowych średnioroczne stężenie benzenu przekroczyło wartość dopuszczalną a nie przekroczyło wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji – w Krakowie-Nowej Hucie i w Suchoj Beskidzkiej (odpowiednio $5,91 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i $5,73 \mu\text{g}/\text{m}^3$), co oznacza, że poziom stężenia benzenu w Suchoj Beskidzkiej – mieście, gdzie nie ma zlokalizowanych zakładów przemysłu ciężkiego, jest porównywalny do obszaru, gdzie znajduje się jeden z największych zakładów przemysłowych regionu. W sezonie zimowym notuje się maksymalne stężenie miesięczne benzenu, które osiąga wartość $18,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i jest tylko o $0,01 \mu\text{g}/\text{m}^3$ niższe od najwyższego zanotowanego stężenia w Krakowie, co oznacza, że przekroczenie poziomu zanieczyszczenia benzenem w mieście Sucha Beskidzka kształtuje się znacznie powyżej dopuszczalnych wartości. Gromadzenie się zanieczyszczeń ułatwia ukształtowanie terenu (miasto leży w dolinie, otoczone jest pasmami górskimi, co utrudnia wentylację).

Niski poziom aktywności gospodarczej

Na Osiedlu Beskidzkim, poza drobną działalnością handlową, nie rozwijają się inne gałęzie gospodarki. Łącznie, liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie przedmiotowego osiedla wynosi 30. **Wskaźnik „liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób” wynosi 2,7**, co świadczy o bardzo niskim poziomie aktywności gospodarczej obszaru. Ożywienie gospodarcze jednej z centralnych części Suchoj Beskidzkiej nie tylko oddziaływałoby pozytywnie na całe miasto, lecz także przyczyniłoby się do zwiększenia jego

atrakcyjności i konkurencyjności. Należy więc stworzyć odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, między innymi poprzez poprawę stanu infrastruktury obszaru.

Porównywalnie niższy poziom zasobu mieszkaniowego

Osiedle Beskidzkie zostało ocenione jako obszar o niskiej wartości zasobu mieszkaniowego, przede wszystkim ze względu na to, że budynki wielorodzinne, jakie się tam znajdują, były wybudowane przed 1989 rokiem. **Wskaźnik „liczba budynków wybudowanych przed 1989 rokiem do ogólnej liczby budynków” wynosi więc 100%.** Wszystkie natomiast są zaopatrzone w wodociąg, więc **wskaźnik „udział budynków bez wodociągu w liczbie budynków ogółem” wynosi 0%.** Posiadają one niższy standard niż budynki nowsze oraz mniejszą klasę energetyczną. Dostrzegalne są braki w komforcie mieszkań – szczególnie uciążliwy dla mieszkańców jest obecny sposób ogrzewania mieszkań – za pomocą pieców kaflowych. Budynki podłączone są do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, lecz duża część tych urządzeń jest w złym stanie. Dodatkowo, modernizacji wymaga instalacja elektryczna oraz system wentylacji i przewodów kominowych – problemy z ich eksploatacją znacznie zmniejszają bezpieczeństwo mieszkańców. Zasób mieszkaniowy Osiedla jest więc złej jakości i posiada relatywnie niską wartość.

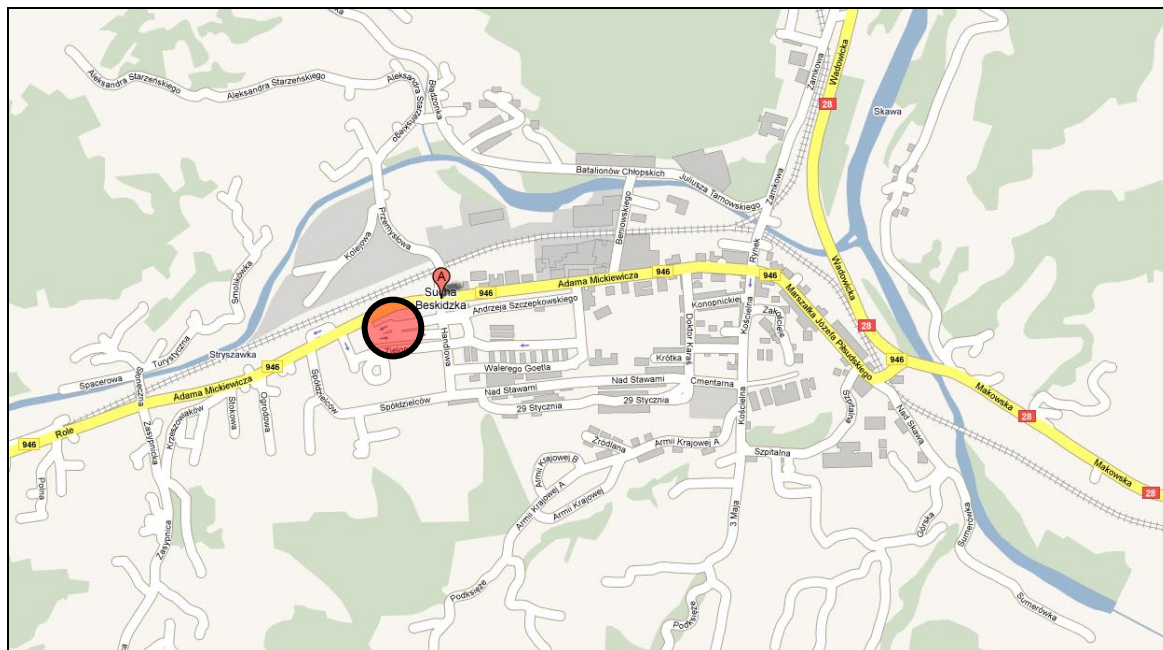
Wskaźniki liczbowe dotyczące kryteriów wsparcia w zakresie mieszkalnictwa dla Osiedla Beskidzkiego przedstawiają się następująco:

Tabela 1. Wybrane kryteria wsparcia w zakresie mieszkalnictwa - wartości wskaźników dla Osiedla Beskidzkiego wraz z wartościami referencyjnymi

Kryterium/wskaźnik	Wartość dla obszaru	Wartość referencyjna
Wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia Wskaźnik: liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1 tys. ludności	70	56 (odchylenie powyżej wartości referencyjnej)
Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej Wskaźnik: liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	2,7	8,9 (odchylenie poniżej wartości referencyjnej)
Porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego Wskaźniki: Liczba budynków wybudowanych przez 1989 rokiem w stosunku do ogólnej liczby budynków (w%)	100%	81,6% (odchylenie powyżej wartości referencyjnej)
Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia Wskaźnik: liczba osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do osób w wieku produkcyjnym	3,2	3,5 (odchylenie powyżej wartości referencyjnej)

Rysunek 1. Mapa Suchej Beskidzkiej

Źródło: www.maps.google.pl

Rysunek 2: Zasięg obszaru rewitalizowanego

Źródło: Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej

Cele programu:

Głównym celem programu jest: „Podniesienie standardu życia mieszkańców Osiedla Beskidzkiego oraz jakości jego przestrzeni i środowiska. Wykorzystanie potencjału obszaru i stymulowanie pożądanych zjawisk w sferze gospodarczej i społecznej”.

Cele szczegółowe programu:

- Poprawa zagospodarowania przestrzennego terenu

- Poprawa stanu infrastruktury obszaru
- Zwiększenie komfortu budynków mieszkalnych
- Zwiększenie funkcjonalności przestrzeni Osiedla Beskidzkiego
- Ożywienie gospodarcze obszaru
- Efektywne wykorzystanie przestrzeni publicznej Osiedla, zwiększenie jej dostępności dla mieszkańców
- Zwiększenie estetyki obszaru

Cele zostaną osiągnięte poprzez realizację kompleksowych przedsięwzięć zaplanowanych do wykonania na przedmiotowym obszarze. Komplet działań zaprezentowano w rozdziale 6. Zrealizowane zostaną między innymi: kompleksowa zmiana systemu ciepłowniczego Osiedla, modernizacja chodników, dróg wewnętrznych, budowa ścieżek rowerowych, placów zabaw, urządzenie zieleni, wybudowanie obiektów umożliwiających utworzenie informacji turystycznej, hostelu, kręgielni, klubu fitness oraz zostanie podjętych szereg działań o charakterze społecznym. Działania te mają nie tylko na celu najbardziej efektywne wykorzystanie przestrzeni, poprawienie estetyki obszaru oraz poprawę stanu jego infrastruktury, lecz także przyczynią się do zwiększenia funkcjonalności obszaru, jego ożywienia gospodarczego, stworzenia warunków do generowania pożądanych zjawisk społecznych.

2. NAWIĄZANIE DO STRATEGICZNYCH DOKUMENTÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PRZESTRZENNO – SPO- ŁECZNO – GOSPODARCZEGO MIASTA I REGIONU

2.1. Dokumenty strategiczne

Narodowy Plan Rozwoju na lata 2007-2013

Narodowy Plan Rozwoju określa cele rozwoju społeczno-gospodarczego kraju, który stymulowany będzie poprzez realizację określonych w nim priorytetów, podzielonych na kierunki działań. Wynikają one z dokumentów strategicznych, zarówno horyzontalnych, sektorowych jak i regionalnych, stanowią podstawę do opracowania programów operacyjnych.

Program Rewitalizacji Suchej Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie wpisuje się w założenia Narodowego Planu Rozwoju i przyczynia się do osiągnięcia jego celów. Zaplanowane w ramach rewitalizacji działania są spójne i komplementarne z następującymi priorytetami Narodowego Planu Rozwoju:

- Inwestycje (kierunek działań: Rozwój infrastruktury miast i obszarów wiejskich)
- Integracja społeczna (kierunki działań: Ograniczenie wykluczenia społecznego, Budowa kapitału społecznego)
- Wiedza i kompetencje (kierunki działań: Zwiększenie dostępu do edukacji)
- Aktywizacja i mobilność (kierunki działań: Poprawa warunków bezpiecznego życia i pracy, Poprawa dostępności mieszkań dla obywateli oraz poprawa jakości zasobu mieszkaniowego)
- Gospodarowanie przestrzenią (kierunek działań: Racjonalne gospodarowanie przestrzenią)
- Zatrudnienie (kierunek działań: Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy)

Proces rewitalizacji obejmuje nie tylko działania materialne, w sferze przestrzennej, które poprawią stan infrastruktury miasta, umocnią jego estetykę oraz zracjonalizują gospodarowanie przestrzenią, w szczególności publiczną. Rewitalizacja będzie także miała pozytywne wpływy na sferę gospodarczą i społeczną miasta, dzięki działaniom ukierunkowanym na powstanie nowych miejsc pracy oraz aktywizację lokalnej społeczności.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego to przygotowany przez samorząd województwa dokument strategiczny, w którym zawarto cele i priorytety polityki rozwoju, jaka będzie prowadzona w regionie, a także wizję – stan, jaki ma być osiągnięty dzięki przyjętej polityce. Wizja rozwoju województwa małopolskiego została określona następująco: „Małopolska regionem szans, wszechstronnego rozwoju ludzi i nowoczesnej gospodarki, silnym aktywnością swych mieszkańców, czerpiącym z dziedzictwa przeszłości i zachowującym tożsamość w integrującej się Europie”. Oznacza to, że działania, jakie będą podejmowane z jednej strony mają na celu unowocześnienie regionu, zwiększenie jego konkurencyjności i pełne wykorzystanie jego potencjału, z dru-

giej – podkreślenie jego unikalności, tradycji i uwarunkowań historycznych, dzięki którym zachowuje on swój indywidualny charakter.

Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego koncentrować się będzie na trzech polach aktywności, dla których wyznaczono trzy cele strategiczne:

- Pole A - Konkurencyjność gospodarcza - wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej województwa, która określi atrakcyjność i pozycję regionu jako miejsca aktywności gospodarczej, co jest fundamentem ekonomicznym pomyślności i standardu życia mieszkańców województwa
- Pole B - Rozwój społeczny i jakość życia - stworzenie warunków dla wszechstronnego rozwoju społecznego i wysokiej jakości życia, co decyduje o atrakcyjności i spójności regionu jako bezpiecznego i przyjaznego miejsca zamieszkania oraz pobytu, a w konsekwencji o jego konkurencyjności jako wszechstronnego środowiska życia
- Pole C - Potencjał instytucjonalny - wzmocnienie potencjału instytucjonalnego województwa, co jest niezbędnym narzędziem realizacji pozostałych zmian

Pola aktywności Strategii podzielono na obszary polityki rozwoju, które określają kierunki jej prowadzenia. W ramach poszczególnych kierunków podejmowane będą działania zmierzające do osiągnięcia założonych celów.

Działania zaplanowane w ramach Programu Rewitalizacji Suchej Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie są w pełni zgodne z celami pola aktywności B. Polu przyporządkowano trzy obszary polityki rozwoju: obszar V. Spójność wewnątrzregionalną, obszar VI. Ochrona środowiska oraz obszar VII. Dziedzictwo i przestrzeń regionalna. Celem pośrednim, jaki został wyznaczony dla obszaru VII jest „wysoka jakość środowiska przyrodniczo-kulturowego i przestrzeni regionalnej”. Kierunek polityki VII.1. Ochrona i kształtowanie krajobrazu kulturowego wyznacza działania, jakie mają zostać podjęte w celu zachowania najcenniejszych walorów krajobrazu kulturowego województwa małopolskiego oraz rewitalizacji obszarów problemowych i zabytkowych układów przestrzennych. Do grupy przedsięwzięć, jakie mogą zostać zrealizowane zgodnie z kierunkiem polityki VII.1. należą między innymi: rewitalizacja i rewitalizacja układów urbanistycznych, podniesienie standardów przestrzeni publicznych, dbałość o małą architekturę i zieleni, porządkowanie przestrzeni, co oznacza, że planowany proces rewitalizacji w mieście Sucha Beskidzka całkowicie wpisuje się w przedstawiony kierunek polityki. Dzięki temu, że działania, jakie mają być podjęte w ramach rewitalizacji obszaru Osiedla Beskidzkiego nie będą oddziaływać tylko na sferę przestrzenną, lecz także będą pozytywnie wpływać na sfery gospodarczą (przez powstanie nowych obiektów, w których prowadzona będzie działalność gospodarcza) oraz społeczną (dzięki zwiększeniu aktywności i integracji społeczności lokalnej), Program Rewitalizacji Suchej Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie w całości spełnia założenia celów strategicznych pól A i B.

Strategia Rozwoju Powiatu Suskiego

Strategia Rozwoju Powiatu Suskiego jest dokumentem strategicznym na poziomie ponadlokalnym, określającym zasady prowadzenia polityki prorozwojowej na terenie powiatu. Głównym celem Strategii jest „Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy oparty na idei samorządności społeczności lokalnej”. Wyznaczono 3 obszary strategiczne, których osiągnięcie gwarantuje wypełnienie założonej misji i uzyskanie pożądanego obrazu obszaru powiatu: Rozwój gospodarczy, Ochrona i rozwój zasobów, Wysoka jakość życia. Planowana rewitalizacja miasta Sucha Beskidzka wpisuje się w cele strategiczne i taktyczne, jakie zostały wyznaczone dla każdego z obszarów. Dzięki działaniom rewitalizacyjnym poprawi się ład przestrzenny i estetyka wybranego osiedla, jego funkcje zostaną wzmocnione lub nadane zostaną nowe, zaplanowano również przedsięwzięcia mające na celu jego ożywienie gospodarcze. W efekcie postępować będzie rozwój spo-

leczo-gospodarczy miasta, jakość życia jego mieszkańców wzrośnie, stanie się ono bardziej atrakcyjne i konkurencyjne.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Sucha Beskidzka na lata 2004-2013

Głównym celem polityki prorozwojowej prowadzonej na obszarze Gminy Sucha Beskidzka w latach 2004-2013 jest „harmonijny rozwój o charakterze jakościowym, uwzględniający poprawę, a następnie trwale utrzymanie poziomu życia mieszkańców, podnoszenie poziomu obsługi rejonu oddziaływania, wzrost znaczenia turystyczno-rekreacyjnej funkcji miasta jako źródła dochodu mieszkańców, systematyczną rozbudowę infrastruktury miejskiej, wspieranie i inicjowanie rozwoju gospodarczego miasta, przy stosowaniu zasad rozwoju zrównoważonego, pozwalających na racjonalne korzystanie z zasobów środowiska, w sposób zapewniający zachowanie walorów przyrodniczych i kulturowych”. Oznacza to, że w procesie stymulowania rozwoju społeczno-gospodarczego nastąpi pełne wykorzystanie istniejącego potencjału Gminy, a jej zasoby będą zagospodarowane w sposób racjonalny i optymalny. Program Rewitalizacji Suchoj Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie wpisuje się w politykę prorozwojową Gminy już na poziomie celu głównego. Planowane działania poprawiają funkcjonalne wykorzystanie przestrzeni miejskiej, przyczyniają się do rozwoju bazy materialnej turystyki oraz poprawiają jakość zasobu mieszkaniowego, co przełoży się na wzrost standardu życia mieszkańców, ożywienie gospodarcze obszaru oraz dynamizację procesu rozwoju społeczno-gospodarczego.

Dokument został przyjęty uchwałą nr XXII/202/04 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej w dniu 30 września 2004 roku z późniejszymi zmianami.

Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Sucha Beskidzka na lata 2008-2010

Wieloletni Plan Inwestycyjny Gminy Sucha Beskidzka to dokument, który zawiera listę zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji oraz kolejność ich wykonywania wraz z opisem rzeczowym i określonymi źródłami finansowania, ujętym w rozbiciu na poszczególne lata. Celem opracowania jest oszacowanie możliwości finansowych samorządu pod kątem realizacji zamierzonych inwestycji. Dokument ten sporządzony został w wyniku przeprowadzenia analizy podstawowych kategorii finansowych generowanych przez samorząd oraz w oparciu o dane planistyczne.

Działania realizowane w ramach powyższego programu zostały umieszczone w wykazie zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w latach 2008 – 2010 w następujących pozycjach:

1. Rewitalizacja teren os. Beskidzie wraz z modernizacją systemu ciepłowniczego
2. Rewitalizacja obszaru Turystyki i Rekreacji przy ul. Zielonej
3. Renowacja i modernizacja sieci kanalizacyjnej (ograniczenie infiltracji) odcinkami o szacunkowej długości sieci 4 000 m.
4. Modernizacja sieci wodociągowej miasta przy ul. Role, Zielona, Gospodarcza, Mickiewicza

Dokument został przyjęty uchwałą nr XVIII/118/08 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej w dniu 31 marca 2008 roku.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu miasta Sucha Beskidzka

Program Rewitalizacji Suchoj Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie jest w pełni zgodny z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania. Wszystkie przedsięwzięcia, jakie zaplanowano w ramach rewitalizacji, realizowane będą zgodnie z przeznaczeniem poszczególnych terenów, ustalonym w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego objęto całego obszar miasta Sucha Beskidzka w granicach admini-

stracyjnych, o powierzchni 27 km², co oznacza, że wybrany do rewitalizacji obszar Osiedla Beskidzkiego jest w całości objęty ustaleniami planu i wszystkie działania na nim podejmowane nie mogą być z nimi sprzeczne.

W powyższym planie teren objęty rewitalizacją oznaczono symbolem MW tj. teren z podstawowym przeznaczeniem dla mieszkalnictwa wielorodzinnego (osiedla istniejące) oraz symbolem Uc z podstawowym przeznaczeniem dla obiektów handlu i usług o charakterze nieuciążliwym.

Dokument został przyjęty uchwałą nr XIII/129/03 Rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej w dniu 18 grudnia 2003 roku.

2.2. Dokumenty dotyczące polityk w różnych sektorach społeczno-gospodarczych

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego jest dokumentem, w którym określono zasady i kierunki kształtowania przestrzeni regionu w długiej perspektywie. Dzięki zrationalizowaniu gospodarowania przestrzenią i określeniu sposobów jej najbardziej efektywnego wykorzystania Plan tworzy warunki do realizacji Strategii Rozwoju Województwa i umożliwia osiągnięcie jej celów.

Jednym z postulowanych kierunków zagospodarowania przestrzennego w sferze kulturowej jest rewaloryzacja i rewitalizacja zespołów urbanistycznych i ruralistycznych. Zgodnie z zapisami dokumentu, szczególny nacisk położono na nadanie wyższego standardu przestrzeniom publicznym oraz zachowanie lokalnego charakteru zabudowy i uwzględnienie wytycznych konserwatorskich przy realizacji nowych inwestycji. Jest to ważne dla podniesienia jakości przestrzeni miejskiej i wiejskiej, zwiększenia jej funkcjonalności oraz wprowadzenia ład przestrzennego, co przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności poszczególnych miejscowości, zachowania ich walorów i podniesienia standardu życia mieszkańców. Planowana rewitalizacja w mieście Sucha Beskidzka w całości wpisuje się w założenia tego kierunku zagospodarowania przestrzennego. Dzięki działaniom, jakie mają być podjęte, znacznie zwiększy się jakość przestrzeni Osiedla Beskidzkiego, co przeloży się na wzrost jakości przestrzeni całego miasta. Dodatkowo, w działania rewitalizacyjne włączono także działania w sferze gospodarczej, co zgodnie z zaleceniami Planu sprzyja osiągnięciu zamierzonych efektów rewaloryzacyjnych i zwiększa prawdopodobieństwo osiągnięcia określonych celów.

Wojewódzki Program Ochrony Dziedzictwa i Krajobrazu Kulturowego Małopolski

Program został uchwalony w celu określenia zasad i priorytetów ochrony oraz racjonalnego wykorzystania dziedzictwa i krajobrazu kulturowego Małopolski. Planowana rewitalizacja obszaru Osiedle Beskidzkie jest w pełni zgodna z wyznaczonym dla celu strategicznego 1. Utrzymania zarządzanie zasobem regionalnego dziedzictwa kulturowego priorytetu 1. Odnowa miejska. Priorytet ten został wyodrębniony ze względu na konieczność odnowy wielu miast i osiedli, które rozwijały się w sposób nieharmonijny, niezgodny z zasadami kształtowania przestrzeni oraz optymalnego jej wykorzystania, co wpłynęło negatywnie na warunki życia w miastach oraz zmniejszyło jakość miejskiej przestrzeni. W ramach tego priorytetu proponowanym kierunkiem działań jest rewaloryzacja i rewitalizacja układów urbanistycznych. Działania, jakie mają być podjęte w ramach rewitalizacji Osiedla Beskidzkiego są spójne i spełniają założenia działań wyznaczonych dla tego kierunku – podniesienie standardu przestrzeni miejskiej, opracowywanie lokalnych programów rewitalizacji, rewitalizacja obszarów przemysłowych i zdegradowanych.

Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Sucha Beskidzka na lata 2007 – 2012

Osiedle Beskidzkie jest jednym z największych skupisk mieszkań w mieście Sucha Beskidzka i stanowi dużą część zasobu mieszkaniowego miasta. Budynki wielorodzinne są w niezadowalającym stanie technicznym. Dodatkowo zaniedbana jest infrastruktura i bezpośrednie otoczenie bloków, co nie tylko obniża estetykę osiedla, ale nie pozwala też na nadanie mu nowych funkcji (np. rekreacyjnej). Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy zakłada modernizację osiedli wielorodzinnych i podniesienie jakości zasobu mieszkaniowego, dzięki czemu cele Programu Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka – Osiedle Beskidzkie są zgodne z jego założeniami.

Dokument został przyjęty uchwałą nr VII/46/07 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej w dniu 30 maja 2007 roku.

Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sucha Beskidzka na lata 2008-2013

Strategia jest dokumentem programowym w sferze społecznej, diagnozującym stan obecny i zawierającym cele oraz zalecenia służące wyeliminowaniu pojawiających się problemów. Misją programu jest „Sucha Beskidzka miastem silnych rodzin i solidarnej społeczności lokalnej, skutecznie przeciwstawiającej się przejawom marginalizacji społecznej”. Planowany proces rewitalizacji Osiedla Beskidzkiego jest spójny z założeniami i celami programu, a jego wykonanie przyczyni się do stworzenia warunków niezbędnych, by jego misja została wykonana. Działania, jakie mają zostać podjęte w ramach programu zakładają rewitalizację jednego z największych skupisk ludności miejskiej, które sprzyjają generowaniu problemów społecznych, jednocześnie posiadając duży potencjał do aktywizacji lokalnej społeczności. Rewitalizacja ułatwi funkcjonowanie lokalnych organizacji, które mają swoje siedziby na rewitalizowanym obszarze, pozwoli na nadanie osiedlu nowych funkcji oraz wzmocni integrację jego mieszkańców. W ten sposób przyczyni się do zapobiegania lub zmniejszania skutków negatywnych zjawisk społecznych, jakie zostały zdiagnozowane na przedmiotowym terenie.

Dokument został przyjęty uchwałą nr XXI/141/08 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej w dniu 27 czerwca 2008 roku.

Program Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2007 – 2013

Program Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka jest to długoletni dokument zawierający plan naprawy, odnowy i rozwiązywania problemów we wszystkich częściach miasta Sucha Beskidzka, które wymagają podjęcia działań ukierunkowanych na ich rewitalizację. W Programie zawarto zarówno działania w sferze przestrzennej, zmierzające do poprawy estetyki obszarów, ich ład przestrzennego, uzupełniania braków i podniesienia ich funkcjonalności, jak też projekty mające oddziaływać na sferę gospodarczą i społeczną.

Obszar Osiedla Beskidzkiego również został włączony w opracowany plan, jako jeden z najbardziej problemowych i wymagających podjęcia jak najszybszych działań. Do kompleksowego programu rewitalizacji miasta Sucha Beskidzka wpisano między innymi zagospodarowanie terenów wokół istniejących budynków mieszkalnych, zmianę sposobu ogrzewania mieszkań, utworzenie bazy turystycznej. Niniejszy program jest w całości zgodny z założeniami dokumentu opracowanego dla obszaru całego miasta.

Dokument został przyjęty uchwałą nr XII/74/07 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej w dniu 27 września 2007 roku.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Sucha Beskidzka na lata 2004 - 2007 z perspektywą do 2011 roku

Podstawowym celem opracowanego i realizowanego Programu Ochrony Środowiska jest konieczność poprawy jakości życia społeczności lokalnej Gminy Sucha Beskidzka. Program oparty jest o zasadę, że standard życia mieszkańców powinien być podnoszony przez kompleksowe działania, mające na celu niedopuszczenie do degradacji środowiska naturalnego Gminy oraz poprawę jego stanu. W Programie znajduje się opis przedsięwzięć mających na celu:

- wprowadzanie skutecznej poprawy stanu środowiska we wszystkich jego elementach (m.in. powietrze, woda, gleba i grunty, zasoby naturalne, flora i fauna),
- racjonalną gospodarkę zasobami naturalnymi i kształtowanie struktury przemysłu i rzemiosła sprzyjającej ochronie środowiska i tworzeniu nowych miejsc pracy
- zmianę zachowań oraz rozbudzenie świadomości i wrażliwości ekologicznej społeczeństwa,
- skuteczne zarządzanie środowiskiem na wszystkich szczeblach realizacji zadań podejmowanych dla jego ochrony.

Program Rewitalizacji Suchej Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie jest zgodny z założeniami tego dokumentu. Część zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć – zmiana bardzo negatywnego dla środowiska w mieście sposobu ogrzewania mieszkań oraz urządzenie zieleni – wpłynie pozytywnie na stan poszczególnych elementów środowiska naturalnego w Suchej Beskidzkiej i przyczyni się do osiągnięcia celów programu.

Dokument został przyjęty uchwałą nr XXIII/210/04 Rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej w dniu 28 października 2004 roku.

3. CHARAKTERYSTYKA OBECNEJ SYTUACJI W MIEŚCIE I NA OBSZARZE REWITALIZACJI

3.1. Podstawowe informacje o mieście Sucha Beskidzka i rewitalizowanym obszarze

Obszar objęty niniejszym programem rewitalizacji – Osiedle Beskidzkie, usytuowany jest na terenie miasta Sucha Beskidzka.

Miasto Sucha Beskidzka położone jest w województwie małopolskim, w jego południowo-zachodniej części. Jest siedzibą władz Gminy Miejskiej Sucha Beskidzka oraz Powiatu Suskiego. Miasto położone jest w niewielkiej kotlinie na skraju Beskidu Makowskiego, Beskidu Żywieckiego, oraz Beskidu Małego, u ujścia rzeki Stryszawki do Skawy.

Rysunek 3. Schematyczna mapa województwa małopolskiego

Źródło: www.malopolskie.pl

Położenie miasta, ze względu na bliskość Krakowa, dostępność komunikacyjną i duże walory krajobrazowe obszaru, należy do jego atutów. Odgrywa rolę lokalnego centrum administracyjnego, gospodarczego i handlowego dla regionu podbabiogórskiego. Swoją siedzibę ma tutaj wiele urzędów i instytucji obsługujących rejon m.in.: Starostwo Powiatowe, Powiatowa Komenda Policji, Powiatowa Komenda Straży Pożarnej, Szpital Rejonowy, Sąd Rejonowy, Powiatowe Biuro

Pracy, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Banki: Bank PKO BP S.A., Bank PKO S.A., Bank Spółdzielczy, Bank BGŻ i inne. Miasto jest położone w centralnej części powiatu Suskiego, sąsiaduje z gminami Budzów, Maków Podhalański, Stryszawa, Zawoja i Zembrzyce.

Rysunek 4. Schematyczna mapa powiatu suskiego

Źródło: www.malopolskie.pl

Miasto zajmuje powierzchnię 27,5 km², jest zamieszkane przez 9523 mieszkańców (wg danych Urzędu Miejskiego w Suchej Beskidzkiej, stan na 24.09.2008).

Miasto Sucha Beskidzka odgrywa rolę lokalnego centrum administracyjnego, gospodarczego i handlowego dla regionu podbabiogórskiego. Swoją siedzibę ma tutaj wiele urzędów i instytucji obsługujących rejon m.in.: Starostwo Powiatowe, Powiatowa Komenda Policji, Powiatowa Komenda Straży Pożarnej, Szpital Rejonowy, Sąd Rejonowy, Powiatowe Biuro Pracy, Urząd Skarbowy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Banki: Bank PKO BP S.A., Bank PKO S.A., Bank Spółdzielczy, Bank BGŻ i inne.

Sucha Beskidzka to miasto zrównoważonego rozwoju, otwarte na nowe idee i międzynarodową współpracę. Miasto ze względu na dogodne położenie geograficzne i dobrze rozwinięte połączenia komunikacyjne posiada duży potencjał rozwojowy. Stanowi ważny węzeł komunikacyjny o znaczeniu regionalnym, gdyż na jego obszarze krzyżują się trasy komunikacji kolejowej i drogowej. Korzystne położenie geograficzne daje gminie duże szanse na dalszy rozwój turystyki, która jest istotnym elementem lokalnej gospodarki. Ponadto miasto staje się coraz ważniejszym ośrodkiem edukacyjnym o znaczeniu ponadregionalnym. Potencjał gminy wynikający z jej położenia geograficznego i funkcji lokalnego centrum administracyjnego, gospodarczego i handlowego powinien zostać wykorzystany w celu budowania siły lokalnej gospodarki. W tym celu konieczne są intensywne działania infrastrukturalne tworzące odpowiednie warunki do rozwoju gospodarczego, społecznego z poszanowaniem środowiska przyrodniczego.

Osiedle Beskidzkie jest centralnie usytuowanym, największym w mieście skupiskiem wielokondygnacyjnych budynków wielorodzinnych – na jego terenie znajduje się 14 bloków mieszkalnych. Położone jest przy drodze wojewódzkiej nr 946 Sucha Beskidzka-Żywiec. Przedmiotowy obszar sąsiaduje z Osiedlem Na Stawach – kolejnym osiedlem budownictwa wielorodzinnego, które

wraz z Osiedlem Beskidzkim składa się na największe w mieście skupisko ludności. Osiedle Beskidzkie wyróżnia korzystna lokalizacja i otoczenie – w jego pobliżu znajduje się dworzec PKP, obiekty rekreacyjno-sportowe miasta (kryta pływalnia, boisko), stosunkowo niedaleko usytuowane jest historyczno-administracyjne centrum miasta. Obszar objęty niniejszym programem rewitalizacji obecnie pełni głównie funkcję mieszkalną, ma jednak potencjał, by stać się także dogodnym miejscem prowadzenia różnorodnej działalności gospodarczej i ożywionego życia społecznego. Konieczne jest jednak podjęcie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które nie tylko poprawią jego istniejący stan, lecz także wzmocnią jakość jego przestrzeni, podniosą jej efektywne wykorzystanie i funkcjonalność oraz znacznie poprawią standard życia jego mieszkańców. W chwili obecnej stan Osiedla jest niezadowolający. Wszystkie budynki mieszkalne usytuowane na jego terenie zostały wybudowane w latach 1959 – 1970 z tzw. dużych płyt i systemem oszczędnościowym, w związku z czym ich aktualny stan techniczny jest zły. Pomimo tego, że budynki podłączone są do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, korzystanie z urządzeń wodno-sanitarnych jest utrudnione, ponieważ w większości wymagają one całkowitej modernizacji. Mieszkańcy ogrzewają swoje mieszkania za pomocą pieców kaflowych i węgla kamiennego, co oprócz tego, że jest mało wydajne energetycznie i szkodzi środowisku całego miasta, jest niebezpieczne dla ich zdrowia, ze względu na bardzo zły stan przewodów kominowych i wentylacyjnych. Dodatkowo, drewniana stolarka okienna w poszczególnych budynkach była niewymieniana, co pogłębia utratę ciepła w mieszkaniach. Do wymiany kwalifikuje się także instalacja elektryczna. Nieodpowiednio zagospodarowana jest przestrzeń wokół budynków mieszkalnych. Cechą charakterystyczną Osiedla jest bardzo duże zagęszczenie bloków mieszkalnych oraz mała ilość terenów zielonych wokół nich. Brakuje miejsc parkingowych, drogi osiedlowe i ciągi piesze są wąskie, nieremontowane, dodatkowo dewastowane na skutek niszczenia podziemnej kanalizacji. Na Osiedlu nie ma terenów rekreacyjnych, urządzonej zieleni, placów zabaw, przez co mieszkańcy mają ograniczone możliwości rekreacji i wypoczynku, co jest szczególnym utrudnieniem dla osób mieszkających w budynkach wielorodzinnych. Dużą część mieszkańców stanowią osoby starsze, które często nie mogą skorzystać z terenów rekreacyjnych oddalonych od miejsca zamieszkania, więc urządzenie osiedlowej zieleni i racjonalne zagospodarowanie terenów wokół bloków ułatwiłoby im wypoczynek i umożliwiło swobodny dostęp do przestrzeni. Osiedle wymaga więc podjęcia pilnych działań rewitalizacyjnych, poprawiających stan jego infrastruktury i budynków mieszkalnych, umożliwiających efektywne wykorzystanie przestrzeni oraz zwiększających jakość życia jego mieszkańców i wykorzystanie jego potencjału.

Poniżej przedstawiono położenie Osiedla Beskidzkiego w mieście Sucha Beskidzka i jego otoczenie.

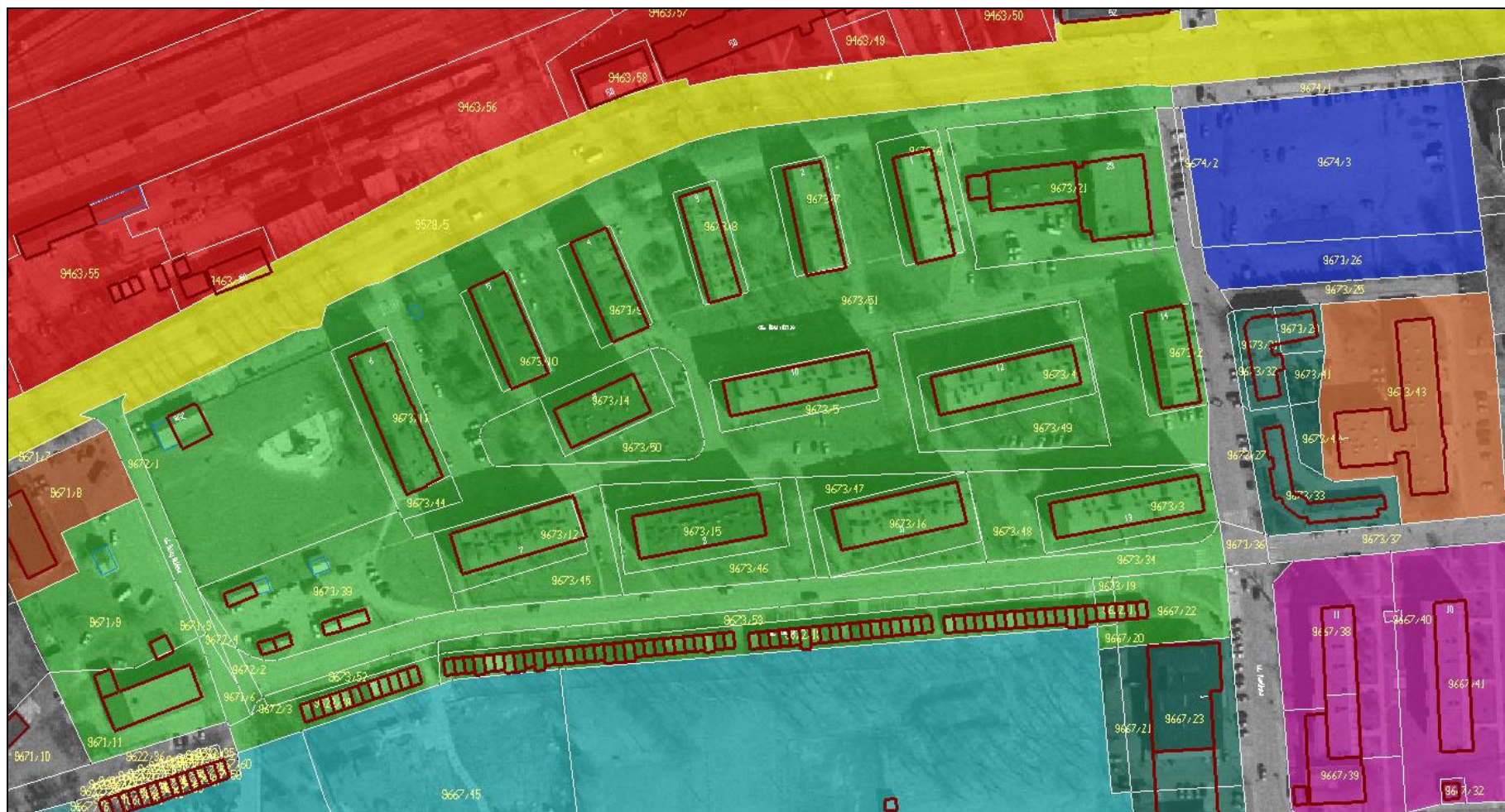
Rysunek 5. Rzut lokalizujący obszar rewitalizowany na terenie miasta Sucha Beskidzka

Źródło: Urząd Miejski w Suchoj Beskidzkiej

Rysunek 6. Otoczenie obszaru rewitalizowanego

Źródło: Urząd Miejski w Suchoj Beskidzkiej

LEGENDA:

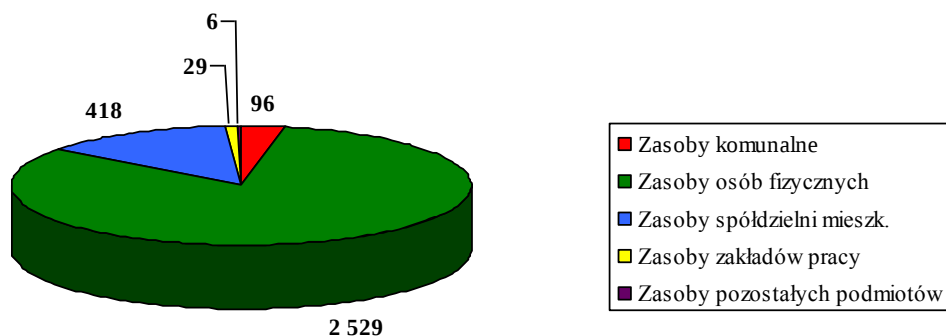

- obszar rewitalizowany
- pas drogowy drogi wojewódzkiej nr 946 (ul. Mickiewicza, kierunek Żywiec-Kraków-Zakopane)
- tereny kolejowe PKP
- obiekty użyteczności publicznej
- obiekty i tereny usług komercyjnych
- tereny zespołu szkół im. W. Witosa oraz Krytej Pływalni
- teren po zlikwidowanej bazie PKS obecnie teren używany jako tymczasowy parking (płatny)
- teren osiedla mieszkaniowego Na Stawach

3.2. Sfera mieszkaniowa miasta Sucha Beskidzka i obszaru rewitalizowanego

Na zasób mieszkaniowy miasta Sucha Beskidzka składa się 3 078 mieszkań (12 247 izb) o łącznej powierzchni użytkowej 242 828 m² (zgodnie z danymi Banku Danych Regionalnych GUS, stan na 2007 rok). Najwięcej lokali mieszkalnych skupionych jest na osiedlach wielorodzinnych – Osiedlu Beskidzkim i Osiedlu Na Stawach. W strukturze własności mieszkań zdecydowanie dominują zasoby osób fizycznych (2 529 mieszkań).

Wykres 1. Struktura własności mieszkań w mieście Sucha Beskidzka w 2007 roku

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Zasoby komunalne stanowią 4% całkowitego zasobu mieszkaniowego miasta. Gmina Sucha Beskidzka jest właścicielem 96 mieszkań. Gmina posiada w swoich zasobach komunalnych budynki jednorodzinne wolnostojące oraz budynki mieszkalno-użytkowe, w których mieści się 30 lokali mieszkalnych. Budynki te położone są przy ul. Mickiewicza, ul. Kościelnej, ul. Piłsudskiego, ul. Makowskiej, ul. T. Nieszczyńskiej, ul. Przemysłowej. W trzynastu budynkach wielorodzinnych przy ul. Mickiewicza, os. Na Stawach i Osiedlu Beskidzkim Gmina posiada 66 mieszkań, które są sukcesywnie zbywane na rzecz najemców.

Na Osiedlu Beskidzkim znajduje się około 500 mieszkań w 14 budynkach. Wszystkie mają dostęp do miejskiej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, jednak część urządzeń wodno-sanitarnych jest w bardzo złym stanie i wymaga modernizacji. Dużym problemem zasobu mieszkaniowego Osie-

dla są braki jego komfortu. W związku z tym, że budynki powstały w latach 1959-1970, ich standard w porównaniu do budynków nowszych jest dużo mniejszy, a braki w wyposażeniu i problemy z infrastrukturą techniczną są dla większości mieszkańców uciążliwe. Dominuje indywidualne ogrzewanie mieszkań za pomocą pieców kaflowych, stan infrastruktury komunalnej Osiedla jest zły, modernizacji lub wymiany wymaga instalacja elektryczna, stolarka okienna, przewody wentylacyjne i kominowe. Mieszkania charakteryzują się niską klasą wydajności energetycznej, nie mają dostępu do miejskiej sieci gazowej. Wartość zasobu mieszkaniowego Osiedla nie jest więc wysoka.

Zgodnie z art. 47 ust. 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r., porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego może być jednym z kryteriów wyboru obszarów rewitalizacji. Do porównywania poziomu wartości zasobu mieszkaniowego obszarów rewitalizowanych służą dwa wskaźniki: procentowy udział budynków bez wodociągu do ogólnej liczby budynków oraz liczba budynków wybudowanych przed 1989 rokiem w stosunku do liczby budynków ogółem. Wartości tych wskaźników oblicza się na podstawie danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 roku i porównuje do średniej dla województwa.

Udział budynków bez wodociągu do ogólnej liczby budynków (w %) w mieście Sucha Beskidzka wynosi 2,0% i jest niższy od średniej wojewódzkiej, która wynosi 6,2%. Ten sam wskaźnik dla Osiedla Beskidzkiego wynosi 0%, ponieważ, jak już wspomniano, wszystkie budynki Osiedla zaopatrywane są w wodę z miejskiej sieci wodociągowej. Jednak w wielu z nich istniejąca instalacja wodno-kanalizacyjna jest skorodowana i wymaga całkowitej modernizacji.

Liczba budynków w mieście Sucha Beskidzka wybudowanych przed 1989 rokiem w stosunku do liczby budynków ogółem (w %) kształtuje się na poziomie 87,4% i jest wyższa od średniej wojewódzkiej (77,6%). Natomiast w przypadku obszaru wybranego do rewitalizacji wskaźnik ten wynosi 100%, ponieważ wszystkie budynki zostały wybudowane w latach 1959-1970.

3.3. Stan infrastruktury technicznej

Sieć drogowa

W związku z tym, że Sucha Beskidzka położona jest na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych drogowych i kolejowych, przez miasto przebiegają ważne drogi krajowe i wojewódzkie. DK nr 98 Wadowice-Przemyśl przebiega poza terenem intensywnej zabudowy miejskiej, a jej długość w granicach administracyjnych miasta wynosi 2,9 km. Dłuższa i bardziej uciążliwa dla mieszkańców Suchej Beskidzkiej jest droga wojewódzka nr 946 Sucha Beskidzka-Żywiec, licząca w granicach miasta 4,8 km, przebiegająca przez jego centralną część (ulica Role, Mickiewicza, Piłsudskiego). Droga nr 946 cechuje się dużym natężeniem ruchu, w szczególności tranzytowego. Niestety, ze względu na warunki naturalne i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej nie istnieje możliwość budowy obwodnicy i skierowanie ruchu tranzytowego odbywającego się na kierunku wschód-zachód poza miasto. Obserwowany wzrost natężenia ruchu powoduje znaczne pogorszenie warunków przejazdu przez miasto. Drogi powiatowe, przebiegające przez obszar miasta liczą 9,8 km i stanowią jedno z najważniejszych dla komunikacji pomiędzy poszczególnymi osiedlami ulic. Pozostałe drogi są drogami gminnymi, o nawierzchni utwardzonej (bitumicznej, brukowej, betonowej), gruntowej lub umocnionej żużlem i tłuczniem. Niezależnie od nich występują także drogi o porównywalnej funkcji – dojazdy oraz drogi wewnętrzne, które rozwinęły się wraz z intensyfikacją zabudowy mieszkaniowej.

Osiedle Beskidzkie położone jest w sąsiedztwie drogi wojewódzkiej nr 946, co jest szczególnie uciążliwe dla mieszkańców budynków usytuowanych od strony ulicy Mickiewicza. Osiedle ograniczają ulice Billy Wildera, Zielona i Handlowa, które należą do najważniejszych dróg tej części miasta i komunikują Osiedle z obszarami sąsiednimi. Na obszarze Osiedla znajdują się wewnętrzne drogi osiedlowe, służące mieszkańcom jako drogi dojazdowe do budynków mieszkalnych. Ich stan techniczny, podobnie jak stan towarzyszących im ciągów pieszych, nie jest dobry – są one wąskie i posiadają zniszczoną nawierzchnię, dewastowaną także przez niszczące, podziemne urządzenia kanalizacyjne. Korzystanie z infrastruktury drogowej Osiedla dodatkowo komplikuje brak miejsc parkingowych – mieszkańcy pozostawiają swoje samochody na drogach i chodnikach, co stanowi utrudnienie dla innych pojazdów i pieszych. Wpływa to także na obniżenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców – zastawione są często drogi przeciwpożarowe.

Wodociągi i kanalizacja

Zgodnie ze sprawozdaniem z realizacji zadań inwestycyjnych w zakresie gospodarki ściekowej za rok 2006, opracowanym przez Zakład Komunalny w Suchoj Beskidzkiej, łączna długość sieci wodociągowej na terenie gminy wynosi 63,5 km i jest dłuższa w stosunku do roku 2005 o 0,8 km. Do sieci miejskiej podłączonych jest 1250 budynków prywatnych oraz 198 zakładów produkcyjnych. Z sieci wodociągowej korzysta 8 570 mieszkańców, o 120 więcej niż w roku 2005. Miasto jest zwodociągowane w 89%. Pozostała część ludności zaopatrywana jest z własnych ujęć, przede wszystkim ze studni kopanych na głębokości ok. 2,0 – 5,0 m. woda z tych studni doprowadzana jest do budynków grawitacyjnie lub za pomocą urządzeń hydroforowych. Część sieci wodociągowej jest w złym stanie technicznym (ok. 30%), co powoduje jej awaryjność.

Sieć kanalizacyjna w mieście Suchoj Beskidzka jest dobrze rozwinięta, miasto jest skanalizowane w około 80%, co oznacza, że nie istnieją duże dysproporcje pomiędzy rozwojem sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Długość sieci kanalizacji sanitarnej na terenie miasta wynosi 43,4 km i zwiększyła się w porównaniu do roku 2005 o 3,2 km. Mieszkańcy niekorzystający z miejskiej sieci kanalizacyjnej korzystają z przydomowych, bezodpływowych szamb, z których ścieki odbierane są wozami asenizacyjnymi.

Miasto Suchoj Beskidzka posiada od 1994 roku mechaniczno-biologiczną oczyszczalnię ścieków.

Osiedle Beskidzkie jest zarówno zwodociągowane, jak i skanalizowane w 100 %. Oznacza to, że wszyscy mieszkańcy korzystają z miejskiej sieci wodociągowej, a ścieki bytowe przez nich wytworzone odprowadzane są do miejskiej oczyszczalni za pomocą sieci kanalizacyjnej. W zestawieniu wskaźników dotyczących wodociągów i kanalizacji, Osiedle Beskidzkie wypada korzystnie na tle całego miasta, co obrazuje poniższe zestawienie:

Tabela 2. Zestawienie danych dotyczących sieci wodociągowej i kanalizacyjnej Osiedla Beskidzkiego i miasta Suchoj Beskidzka (stan na 2006 rok)

Sieć wodociągowa			Sieć kanalizacyjna		
Wskaźnik	Osiedle Beskidzkie	M. Suchoj Beskidzka	Wskaźnik	Osiedle Beskidzkie	M. Suchoj Beskidzka
Liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	1073 os.	8570 os.	Liczba mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	1073 os.	7 636 os.
Stopień zwodociągowania	100 %	89 %	Stopień skanalizowania	100 %	79,8 %
Długość sieci wodociągowej		63,5 km	Długość sieci kanalizacyjnej	850 mb. (deszczowa 750 mb.)	43,4 km

Źródło: Zakład Komunalny Suchoj Beskidzka, Urząd Miejski w Suchoj Beskidzkiej

W 2006 roku na Osiedlu Beskidzkim mieszkało 12,5% mieszkańców miasta korzystających z wodociągu oraz 14% wszystkich osób mających dostęp do miejskiej sieci kanalizacji. Stan techniczny infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej Osiedla jest jednak zły, przez co korzystanie z urządzeń wodno-sanitarnych jest utrudnione. Istniejąca osiedlowa instalacja należy do najstarszych elementów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w mieście. Ze względu na swój wiek jest skorodowana i w większości wymaga pilnego remontu. Powtarzające się awarie nie tylko zakłócają funkcjonowanie systemu, lecz także wpływają negatywnie na stan innych elementów infrastruktury komunalnej – przede wszystkim dróg i ciągów pieszych. Pomimo kompletnego skanalizowania i zwodociągowania obszaru Osiedla, wymaga on ciągłych nakładów na modernizację i naprawy urządzeń sieciowych.

Sieć gazowa

Sieć gazowa w mieście Sucha Beskidzka liczy 10 310 m długości. Źródłem zasilania jest gazociąg wysokoprężny relacji Stryków - Zembrzyce - Sucha Beskidzka – Maków Podhalański. Stacja redukcyjno - pomiarowa w Suchoj Beskidzkiej zlokalizowana jest nad rzeką Skawą. Obecnie w mieście wykonywane są inwestycje mające na celu zwiększenie stopnia gazyfikacji jego obszaru. Pod względem dostępu do miejskiej sieci gazowej Osiedle Beskidzkie wyróżnia się niekorzystnie na tle miasta – obszar nie jest wyposażony w sieć gazową. Większość jego mieszkańców korzysta z gazu płynnego dostarczanego w butlach, co nie tylko jest uciążliwe (konieczność wymiany butli) lecz także zmniejsza poziom bezpieczeństwa mieszkańców (prawdopodobieństwo niewłaściwej instalacji butli, jej nieszczelności, itp.). Istniejące budynki nie są jednak w pełni dostosowane do montażu urządzeń sieci gazowej, więc doprowadzenie gazu do budynków osiedlowych musi zostać poprzedzone ich przystosowaniem do systemu gazowego.

Ciepłownictwo

Osiedle Beskidzkie wyróżnia się bardzo niekorzystnie w zakresie ogrzewania mieszkań. W budynkach mieszkalnych dominuje indywidualny system ogrzewania, za pomocą pieców kaflowych, a głównym surowcem energetycznym jest węgiel kamienny. Indywidualny sposób ogrzewania lokali mieszkalnych jest bardzo obecnie rzadko spotykany w budownictwie wielorodzinnym i nawet budynki, które powstawały w latach 50, 60 XX wieku, z reguły wyposażone są w zbiorcze systemy grzewcze (piece kaflowe spotyka się stosunkowo często w przedwojennych kamienicach). Jest on mało wydajny energetycznie, co w przypadku Osiedla Beskidzkiego spotęgowane jest przez fakt, że urządzenia grzewcze liczą po około 30-50 lat i wielu lokalach nie były modernizowane. Dodatkowo, budynki posiadają niską klasę wydajności energetycznej, a stolarka okienna w większości lokali nie była wymieniana, co obniża efektywność istniejącego systemu ogrzewania. Indywidualny sposób dostarczania ciepła do mieszkań jest także szkodliwy dla środowiska naturalnego całego miasta (znacznie zwiększa poziom zanieczyszczeń powietrza) oraz niebezpieczny dla mieszkańców (istniejące przewody kominowe i wentylacyjne są w złym stanie, co zwiększa ryzyko zatrucia tlenkiem węgla z paleniska). Modernizacja systemu grzewczego Osiedla należy więc do priorytetowych zadań w zakresie poprawy stanu jego infrastruktury technicznej.

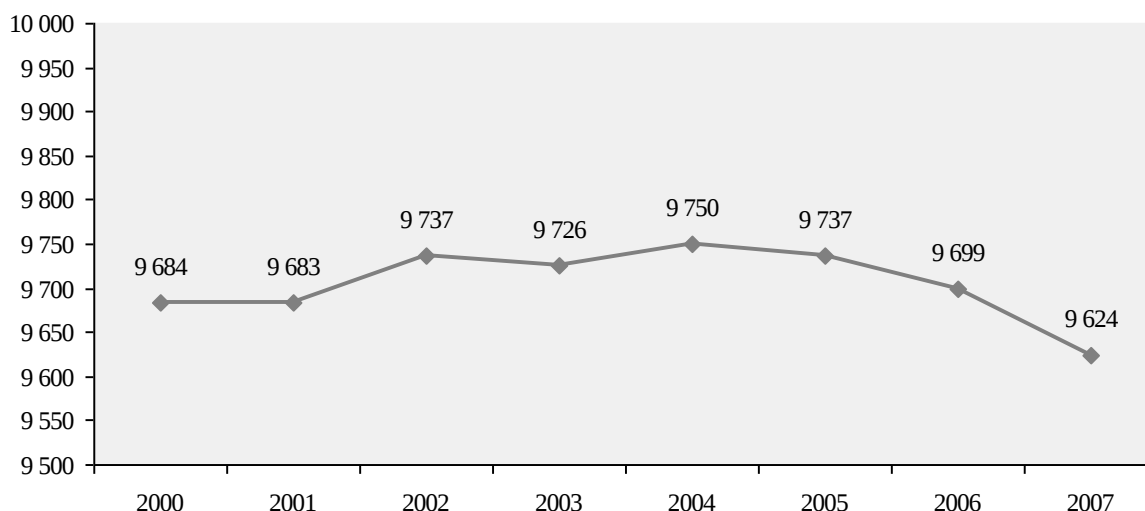

3.4. Sfera społeczna

Struktura demograficzna

Zgodnie z danymi Banku Danych Regionalnych GUS, liczba ludności miasta Sucha Beskidzka wynosi 9 624 osób (stan na 31.12.2007). Od kilku lat w mieście notuje się nieznaczny, sięgający 75 osób rocznie, spadek liczby mieszkańców, choć w okresie 2000-2007 odnotowywano także niewielkie przyrosty ludności miasta.

Wykres 2. Liczba ludności miasta Sucha Beskidzka w latach 2000-2007

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Największy udział w liczbie mieszkańców miasta mają osoby w wieku produkcyjnym (64%), drugą pod względem liczebności ekonomiczną grupą wiekową są osoby w wieku przedprodukcyjnym. (20%). Pod względem liczebności osób poszczególnych płci, w ogólnej liczbie mieszkańców dominują kobiety, jednak zarówno w wieku przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym jest ich mniej niż mężczyzn, zdecydowanie dominują dopiero w grupie osób w wieku poprodukcyjnym, co jest zgodne z trendami występującymi w krajach Europy i Ameryki Północnej, gdzie średni wiek życia kobiet jest wyraźnie dłuższy od średniego wieku życia mężczyzn. Dodatkowo, analiza salda migracji wykazała, że częściej migrują kobiety (-20 w roku 2006), niż mężczyźni, co również ma negatywny wpływ na równowagę liczebną płci, szczególnie w grupie mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Strukturę ludności według ekonomicznych grup wieku ludności obszaru rewitalizacji - Osiedla Beskidzkiego i całego miasta na tle powiatu obrazuje poniższa tabela:

Tabela 3. Ludność Osiedla Beskidzkiego według ekonomicznych grup wieku na tle Miasta Sucha Beskidzka i powiatu suskiego w 2007 roku

Osiedle Beskidzkie				
Płeć	Ogółem	W wieku przedprodukcyjnym	W wieku produkcyjnym	W wieku poprodukcyjnym
Kobiety	589	87	295	207

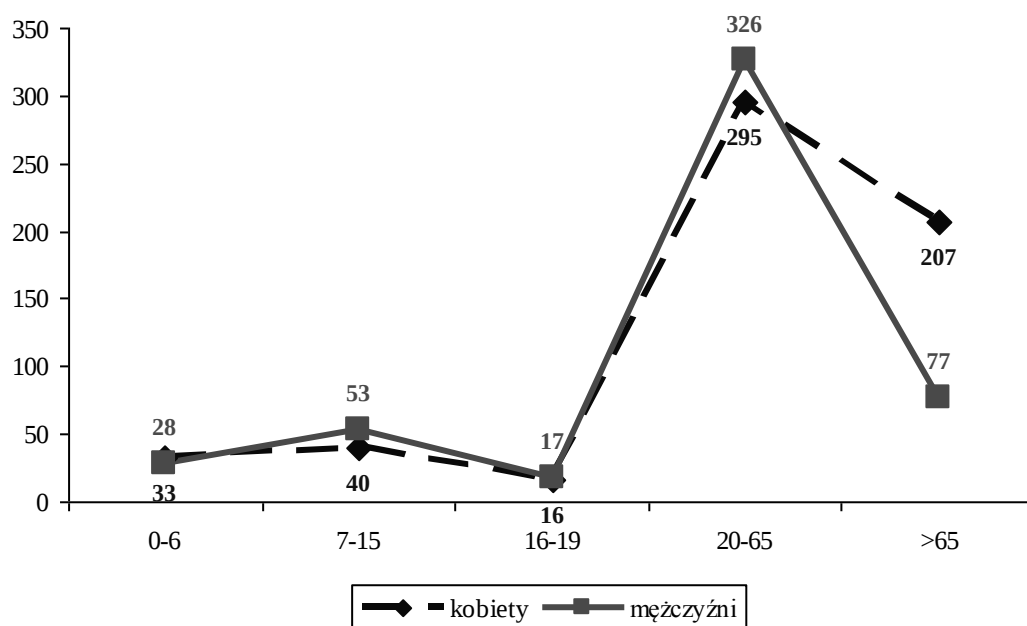
Mężczyźni	498	95	326	77
Razem	1087	182	621	284
Miasto Sucha Beskidzka				
Płeć	Ogółem	W wieku przedpro- dukcyjnym	W wieku pro- dukcyjnym	W wieku poproduk- cyjnym
Kobiety	5 002	961	2 998	1 043
Mężczyźni	4 622	1 021	3 125	476
Razem	9 624	1 982	6 123	1 519
Powiat Suski				
Płeć	Ogółem	W wieku przedpro- dukcyjnym	W wieku pro- dukcyjnym	W wieku poproduk- cyjnym
Kobiety	41 588	9 334	23 587	8 667
Mężczyźni	40 759	9 875	26 606	4 278
Razem	82 347	19 209	50 193	12 945

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS, UM Sucha Beskidzka

Wybrane do rewitalizacji Osiedle Beskidzkie jest obszarem niekorzystnie wyróżniającym się na tle miasta. Łącznie liczy 1 092 mieszkańców (1 087 w 2007 roku), przy czym nieco zachwiana jest równowaga płci (54% kobiet, 46% mężczyzn). Charakterystyczną cechą obszaru jest jednak znaczny udział osób w wieku poprodukcyjnym w liczbie ludności mieszkańców ogółem. Łączny udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do liczby mieszkańców ogółem wynosi aż 26%, co oznacza, że ponad jedna czwarta mieszkańców Osiedla to osoby starsze. W tej grupie zdecydowanie przeważają kobiety. Liczebnie dominuje grupa mężczyzn w wieku 20-65 lat, jednak niepokojąca jest niewielka różnica pomiędzy liczbą kobiet w wieku 20-65 lat, a liczbą kobiet w wieku powyżej 65 lat (różnica wynosi tylko 88 osób). W związku z tym, że liczba kobiet w wieku do lat 20 nie przekracza 90 osób, prognozuje się, że za kilka lat kobiet w wieku poprodukcyjnym będzie więcej niż kobiet w wieku produkcyjnym, co oznacza nasilenie się zjawiska starzenia się społeczności Osiedla.

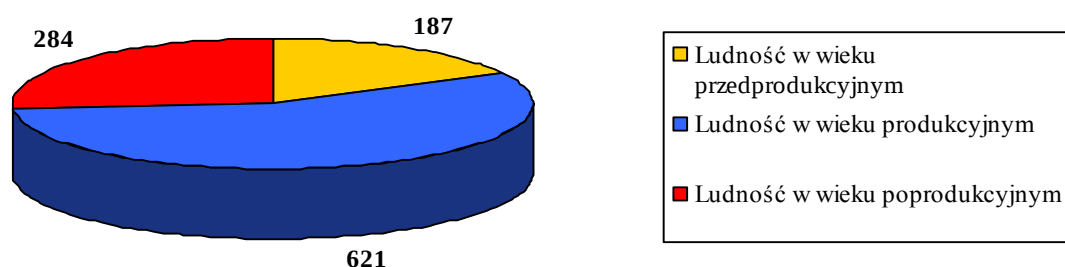
Wykres 3. Liczebność poszczególnych grup wiekowych na Osiedlu Beskidzkim z podziałem ze względu na płeć

Źródło: Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej

Ogółem, liczba mieszkańców Osiedla w wieku przedprodukcyjnym jest o 97osób mniejsza od liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Dodatkowo, mieszkańcy Osiedla w wieku poprodukcyjnym stanowią 19% łącznej liczby mieszkańców Suchej Beskidzkiej w wieku poprodukcyjnym, podczas, gdy liczba ludności Osiedla ogółem ma tylko 11% udział w liczbie ludności miasta ogółem.

Wykres 4. Ludność Osiedla Beskidzkiego pod względem ekonomicznych grup wiekowych (stan na 2008 rok)

Źródło: Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej

Bezrobocie

Na koniec 2006 roku, zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej 2682 osoby były zarejestrowane jako bezrobotne, a wskaźnik bezrobocia wynosił 8,7% przy średniej wojewódzkiej 11,4% i krajowej 14,9%. Poziom bezrobocia należał do najniższych w województwie.

W Gminie Sucha Beskidzka 383 osoby były bezrobotne, co dało 15,6% udział w całej populacji bezrobotnych, przy 11,7% udziale liczby ludności Gminy w liczbie ludności powiatu ogółem, co jest niekorzystną cechą kształtowania się liczby bezrobotnych Gminy. Populacja osób bezrobotnych Gminy Sucha Beskidzka wyróżnia się pozytywnie na tle pozostałych gmin i całego powiatu suskiego stosunkowo niską liczbą bezrobotnych kobiet., chociaż jak w całym powiecie, przeważają one w liczbie osób bezrobotnych.

Tabela 4. Liczba bezrobotnych w powiecie z podziałem na gminy w 2007 roku

Gmina	Liczba bezrobotnych	W tym kobiet	Udział kobiet %	Udział bezrobotnych w całej populacji %
Budzów	238	161	67,6	9,7
Bystra - Sidzina	135	100	74,0	5,5
Jordanów gmina miejska	131	88	67,2	5,4
Jordanów gmina wiejska	229	158	69,0	9,4
Maków Podhalański	494	340	68,8	20,2
Stryżawa	377	249	66,0	15,4
Sucha Beskidzka	383	206	53,8	15,6
Zawoja	274	180	65,7	11,2
Zembrzyce	185	112	60,5	7,6
RAZEM	2446	1594	65,2	100

Źródło: Informacja o stanie i strukturze bezrobotnych oraz realizacji zadań na rzecz promocji zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu w 2007 roku, Powiatowy Urząd Pracy w Suchej Beskidzkiej

Szacunkowa stopa bezrobocia w Gminie Sucha Beskidzka jest wyższa od średniej powiatowej, co więcej, jest najwyższa z pozostałych gmin powiatu suskiego. W stosunku do roku 2006 nastąpił jej spadek o -0,5%, mimo to jej relatywnie wysoki poziom utrzymuje się. Warto dodać, że w 2007 roku wszystkie gminy odnotowały poziom bezrobocia niższy niż średnia krajowa (11,4%). Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej, największą grupą wśród osób bezrobotnych w mieście Sucha Beskidzka była grupa osób pozostająca bez pracy powyżej 24 miesięcy (90 osób), co oznacza, że poważnym problemem staje się długotrwałe bezrobocie. Druga pod względem liczebności była grupa osób pozostających bez pracy od 3 do 8 miesięcy (83).

Osiedle Beskidzkie jest obszarem, na którym poziom bezrobocia długotrwałego jest nieco bardziej dotkliwym problemem, niż w pozostałych częściach miasta. Zgodnie z informacjami Powiatowego Urzędu Pracy w Suchej Beskidzkiej, w 2006 roku liczba osób długotrwałe bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy) wynosiła 21, w 2007 spadła do 16, w 2008 znów powróciła do poziomu 21. Zgodnie z kryterium „wysoka stopa długotrwałego bezrobocia” wskaźnik „udział długotrwałe bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym” w 2006 roku dla Osiedla Beskidzkiego wyno-

sił 3,2% (liczba długotrwale bezrobotnych: 21, liczba osób w wieku produkcyjnym: 656), natomiast w mieście Sucha Beskidzka – 3,0%.

Wykształcenie

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego, będącego w obecnej chwili dokumentem najpełniej obrazującym stan wykształcenia w poszczególnych gminach, w mieście Sucha Beskidzka dominowały osoby z wykształceniem średnim, w przeciwieństwie do powiatu oraz województwa, gdzie najwięcej było osób z wykształceniem podstawowym ukończonym. Świadczyć to może zarówno o wyższym poziomie wykształcenia mieszkańców miasta w stosunku do powiatu i regionu, jak również o większym udziale osób młodych, które nie zakończyły jeszcze edukacji w badaniu na poziomie ponadlokalnym (brano pod uwagę osoby w wieku 13 i więcej lat). Porównanie poziomu wykształcenia mieszkańców miasta, powiatu i województwa obrazuje poniższa tabela:

Tabela 5. Wykształcenie mieszkańców miasta Sucha Beskidzka w porównaniu do mieszkańców powiatu i regionu w 2002 roku

Poziom wykształcenia	Miasto Sucha Beskidzka		Powiat Suski		Województwo Małopolskie	
	liczba osób	odsetek 1 m. w stosunku do 1 ogółem	liczba osób	odsetek 1 m. w stosunku do 1 ogółem	liczba osób	odsetek 1 m. w stosunku do 1 ogółem
OGÓŁEM	8 149	100	66 062	100	2 706 984	100
Wyższe	889	10,9	3 557	5,4	272 888	10,1
Policealne	360	4,4	1 963	2,9	88 635	3,3
Średnie	2 862	35,1	14 666	22,2	755 401	27,9
Zasadnicze zawodowe	1 846	22,6	18 033	27,3	679 216	25,1
Podstawowe ukończone	1 905	23,4	24 896	37,7	782 919	28,9
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	258	3,2	2 768	4,2	84 974	3,1
Nieustalone	29	0,4	179	0,3	42 951	1,6

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2002

Stan i dochodowość gospodarstw domowych

Narodowy Spis Powszechny z 2002 roku wykazał, że liczba gospodarstw domowych funkcjonujących na terenie miasta ogółem wynosiła 3 031, w czym gospodarstw rodzinnych było 2364, a nierodzinnych 667. Gospodarstw domowych bez użytkownika gospodarstwa indywidualnego (działki rolnej) było 2 039. Jako główne źródło utrzymania najwięcej gospodarstw wskazało pracę najemną poza rolnictwem w sektorze publicznym (972) oraz emeryturę pracowniczą, kombatancką i pochodne (768). Z pracy najemnej w sektorze prywatnym poza rolnictwem utrzymywało się 393 gospodarstw domowych.

Edukacja

W mieście Sucha Beskidzka funkcjonuje 8 placówek oświatowych, umożliwiających kształcenie na poziomie przedszkolnym, podstawowym, gimnazjalnym, średnim oraz dwie szkoły wyższe.

Edukację przedszkolną zapewnia przedszkole publiczne oraz trzy oddziały zerowe w szkołach podstawowych, w roku 2006/2007 łącznie uczęszczało do nich 209 dzieci (w tym 150 do Miejskiego Przedszkola Samorządowego w Suchej Beskidzkiej).

Do szkół podstawowych i gimnazjum w roku 2006/2007 uczęszczało 1075 uczniów. Pełne zestawienie liczby uczniów poszczególnych szkół wraz z podstawowymi danymi na temat warunków i zatrudnienia w szkołach obrazuje poniższa tabela:

Tabela 6. Zestawienie podstawowych danych na temat miejskich szkół

Szkoła	liczba sal dydaktycznych	powierzchnia dydaktyczna	liczba uczniów	liczba nauczycieli
Szkoła Podstawowa nr 1	8	432	367	29
Szkoła Podstawowa nr 2	11	548	229	24
Szkoła Podstawowa nr 3	7	319,60	67	12 w tym 7 pełnozatrudnionych, 5 niepełnozatrudnionych
Gimnazjum	19	1026	412	39

Źródło: Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej

Placówki kształcące młodzież na poziomie ponadgminalnym i średnim to:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. M. Skłodowskiej w którym uczy się około 800 uczniów
- Zespół Szkół Zawodowych im. W. Goetla w którym uczy się około 800 uczniów
- Zespół Szkół Zawodowych im. Wincentego Witosa w którym uczy się około 2 000 uczniów.

Na terenie miasta istnieje możliwość kontynuowania nauki w dwóch szkołach wyższych:

- Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii,
- Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych.

Żadna z placówek oświatowych nie znajduje się w obrębie rewitalizowanego obszaru.

Służba zdrowia

Opiekę zdrowotną mieszkańcom miasta Sucha Beskidzka zapewnia Szpital Rejonowy im. dr Jana Gawlina, 3 zakłady opieki zdrowotnej oraz 6 aptek. Szpital zapewnia leczenie w następujących oddziałach:

Szpitalnym Oddziale Ratownictwa. Oddziałach Dziecięcym, Kardiologicznym, Wewnętrznym, Reumatologicznym, Neurologicznym, Urologicznym, Ginekologicznym, Położniczo – Noworodkowym, Urazowo – Ortopedycznym, Chirurgicznym, Dziennym Chemioterapii oraz blokach operacyjnych i Stacji Dializ Na terenie szpitala funkcjonuje Przychodnia Specjalistyczna. Szpital posiada wysokokwalifikowany personel, współpracuje z wieloma placówkami wojewódzkimi i ośrodkami akademickimi. W roku 2004 w szpitalu leczonych było około 16 tysięcy pacjentów.

Oprócz szpitala pacjenci mają możliwość skorzystania z usług:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk” s.c.
- Miejska Przychodnia Zdrowia
- Pogotowie Dział Pomocy Doraźnej

Na terenie miasta Sucha Beskidzka działa także gabinet weterynaryjny.

W pobliżu rewitalizowanego obszaru znajduje się Miejska Przychodnia Zdrowia (przy ul. Handlowej) oraz Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "MEDYK" (przy ulicy Mickiewicza).

Pomoc społeczna

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej jest podmiotem zapewniającym realizację zadań z zakresu pomocy społecznej. Funkcjonuje jako jednostka organizacyjna Gminy, powołana uchwałą Miejskiej Rady Narodowej w Suchej Beskidzkiej w dniu 27 kwietnia 1990r. do wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej, zadań administracji rządowej zleconych Gminie oraz zadań własnych. Działa w oparciu o Statut MOPS zatwierdzony uchwałą Rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej w dniu 28 grudnia 1999r., zaktualizowany uchwałą Rady Miejskiej w dniu 30 kwietnia 2004 roku. W 2006 roku pomocą społeczną objętych było 1091 osób, z czego udzielono 609 zasiłków.

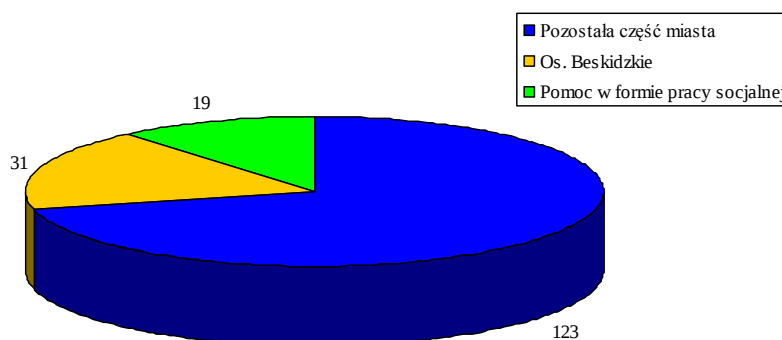
Tabela 7. Liczba i kwota udzielonych świadczeń przez MOPS w Suchej Beskidzkiej w 2006 roku

Wyszczególnienie	Liczba udzielonych świadczeń	Kwota [PLN]
Zasiłki stałe	208	71 010
Zasiłek okresowy	151	40 790
Zasiłek celowy i pomoc w naturze	250	69 539
usługi opiekuńcze	16 070	16 070
dożywianie dzieci w szkołach	25 550	57 835

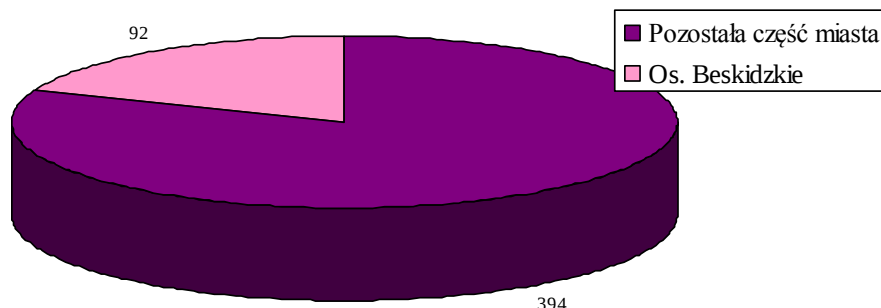
Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchej Beskidzkiej, stan na koniec 2006r.

Osiedle Beskidzkie jest obszarem, który wyróżnia się spośród innych części miasta pod względem liczby mieszkańców objętych pomocą społeczną. Jak wynika z danych Urzędu Miasta w Suchej Beskidzkiej, w 2008 roku pomocą objęte były 123 rodziny, z czego 31 (25%) mieszkało na Osiedlu Beskidzkim. Pomocą objęte były 394 osoby, z czego 92 (23%) to mieszkańcy Osiedla. Procentowy udział liczby mieszkańców Osiedla w liczbie ludności miasta ogółem to 11%. Problem ubóstwa i innych przyczyn kwalifikujących poszczególne osoby do korzystania z pomocy społecznej jest więc bardziej odczuwalny wśród mieszkańców Osiedla, niż wśród pozostałej części miejskiej społeczności lokalnej.

Wykres 5. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2008 roku

Źródło: UM Sucha Beskidzka

Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą społeczną w Suchej Beskidzkiej w 2008 roku

Liczba osób korzystających z zasiłków opieki społecznej na tysiąc ludności w mieście Sucha Beskidzka wynosiła 63 i wskaźnik ten kształtował się powyżej średniej wojewódzkiej, która w 2006 roku osiągnęła wartość 56 os./1000 mieszkańców.

Wartość wskaźnika dla Osiedla Beskidzkiego przedstawia się jeszcze mniej korzystnie – w 2006 roku wynosił on 70 os./1000 mieszkańców (z pomocy korzystało 75 osób, liczba mieszkańców Osiedla w 2006 roku to 1 073 osoby).

Kultura, sport i rekreacja

Podmiotem odpowiedzialnym za działalność kulturalną na terenie Gminy Sucha Beskidzka jest Miejski Ośrodek Kultury – Zamek, prowadzący działalność polegającą m. in. na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie dóbr kultury. Do najbardziej istotnych zadań wykonywanych przez placówkę należą:

- rozpoznawanie oraz pobudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych,
- przygotowanie do tworzenia i odbioru wartości kulturalnych,
- kształtowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- tworzenie warunków dla rozwoju amatorskiego ruchu artystycznego i folkloru,
- edukacja kulturalna oraz popularyzacja wiedzy i sztuki.

Działania MOK Zamek realizuje poprzez różnorodne formy działalności, takie jak organizacja imprez artystycznych i rozrywkowych, inicjowanie i pomoc zespołowym formom twórczości i uczestnictwa w kulturze, podejmowanie przedsięwzięć edukacyjnych i oświatowych.

Obsługę biblioteczną mieszkańców miasta zapewnia Biblioteka Suska im. dr Michała Żmigrodzkiego. Jej działalność służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb czytelniczych i informacyjnych mieszkańców powiatu, upowszechnianiu wiedzy i nauki, rozwojowi kultury, promocji czytelnictwa i literatury. Placówka dba o sprawne funkcjonowanie sieci bibliotecznej i systemu informacyjnego na terenie miasta i powiatu.

Biblioteka prowadzi na terenie miasta dwie filie:

- Filia przy Szpitalu Rejonowym,
- Filia przy ulicy Zasypnickiej.

W mieście działa także Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka, która gromadzi:

- księgozbiór z zakresu pedagogiki, psychologii, nauk społecznych, bibliotekoznawstwa informacji naukowej oraz wydawnictwa naukowe i popularnonaukowe ze wszystkich innych dziedzin wiedzy, zwłaszcza związanych z nauczaniem poszczególnych przedmiotów,
- literaturę piękną - dzieła klasyków i lektury szkolne,
- wydawnictwa ogólnoinformacyjne: encyklopedie, słowniki, bibliografie, informatory, roczniki statystyczne, albumy,
- bogaty wybór materiałów repertuarowych na uroczystości szkolne, obchody rocznic i imprezy okolicznościowe,
- kasety wideo z filmami edukacyjnymi,
- czasopisma pedagogiczno-psychologiczne, metodyczne, bibliotekarskie.

Na terenie miasta funkcjonuje kilka klubów sportowych, zrzeszających zawodników różnego wieku i różnych sekcji sportowych. Najdłużej działającym Klubem jest Miejski – Kolejowy Klub Sportowy „Babia Góra”, który powstał w roku 1918. Wyszkolił wielu znanych sportowców, wśród których są: Edward Szklarczyk, Andrzej Sztolf, Edward Miś, Franciszek Toczek. Obecnie Klub prowadzi sekcję piłki nożnej, narciarstwa, kulturystyki, trójboju siłowego. Ponadto, w mieście funkcjonują:

- Beskidzki Klub Karate Seitendo,
- Harcerski Klub Sportowy "Sucha Beskidzka",
- Ludowy Klub Sportowy "Technik"
- Łucznicze Towarzystwo Sportowe "Zamek Suski",
- Uczniowski Klub Sportowy "Mechanik".

Działalność klubów sportowych jest szczególnie istotna dla zagospodarowania wolnego czasu dzieci i młodzieży. Poza zorganizowanymi formami zajęć sportowych, w mieście promuje się indywidualne, rekreacyjne uprawianie sportu, między innymi poprzez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury. Najnowocześniejszym obiektem sportowo – rekreacyjnym na terenie miasta Sucha Beskidzka jest wybudowana w 2005 roku kryta pływalnia, która położona jest w sąsiedztwie obszaru rewitalizowanego. W roku 2004 do użytku oddana została nowoczesna hala sportowa przy Zespole Szkół Szkoła Podstawowa nr 1 i Gimnazjum im. Jana Pawła.

W miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego terenu miasta Sucha Beskidzka wyznaczone zostały tereny rekreacji i sportów zimowych z podstawowym przeznaczeniem dla stoków narciarskich, snowboardowych i saneczkowych z urządzeniami (kolej linowa, wyciągi) oraz urządzeniami usługowymi w rejonach dolnych stacji (lokale gastronomiczne, sanitarne i obsługi technicznej, parkingi), co oznacza, że zaplanowano dalszy rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej miasta, w co wpisuje się niniejszy dokument.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne miasta Sucha Beskidzka zapewniają czuwa Komenda Powiatowa Policji w Suchej Beskidzkiej oraz Straż Miejska Miasta Sucha Beskidzka.

Komendzie Powiatowej Policji w Suchej Beskidzkiej podporządkowane są organizacyjnie następujące jednostki:

- Komisariat Policji w Jordanowie.
- Komisariat Policji w Makowie Podhalańskim.

Nadzór nad Komisariatem Policji w Jordanowie i Komisariatem Policji w Makowie Podhalańskim sprawuje I Zastępca Komendanta Powiatowego Policji w Suchej Beskidzkiej.

Straż Miejska Miasta Sucha Beskidzka jest jednostką organizacyjną wchodzącą w skład Urzędu Miejskiego w Suchoj Beskidzkiej powołaną Uchwałą Nr XXIII/132/92 rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej z dnia 30 grudnia 1992 roku. Od początku istnienia straży aż do dnia dzisiejszego zatrudnionych jest 4 strażników. Teren działania Straży Miejskiej stanowi obszar miasta Sucha Beskidzka.

W Suchoj Beskidzkiej ma także siedzibę Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej. Strażnica Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej i Jednostki Ratowniczo - Gaśniczej w Suchoj Beskidzkiej.

Instytucje i organizacje działające w sferze społecznej

Poza Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Suchoj Beskidzkiej, działalność mającą na celu zapobieganie i rozwiązywanie problemów społecznych prowadzą: Punkt Interwencji Kryzysowej, oraz Miejska Świetlica Profilaktyczna.

Punkt Interwencji Kryzysowej prowadzony jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Suchoj Beskidzkiej. Został powołany w celu świadczenia pomocy pedagogicznej, psychologicznej, socjoterapeutycznej, socjalnej oraz prawnej. Z jego usług korzystają zarówno dzieci, jak i dorośli. Zgodnie z zapisami Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sucha Beskidzka na lata 2008-2013, istnieje potrzeba przekształcenia placówki w Ośrodek interwencji Kryzysowej, a także utworzenie Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy oraz powołanie grup wsparcia dla kobiet – ofiar przemocy.

Miejska Świetlica Profilaktyczna prowadzona jest przez Gminę Sucha Beskidzka i jest opiekuńczo-wychowawczą wsparcia dziennego przygotowującą dzieci do samodzielnego życia. Organizuje pomoc w nauce, zagospodarowanie czasu wolnego, pomaga w rozwoju zainteresowań oraz stale pracuje z rodziną dziecka. Oprócz działań statutowych co roku realizuje projekty dotacyjne. Z oferty placówki korzystają dzieci i młodzież wychowujące się w warunkach niekorzystnych dla ich rozwoju, przejawiające trudności w realizacji programu szkolnego, zainteresowane ofertą świetlicy, chcące rozwijać swoje umiejętności i talenty. Placówka jest ogólnodostępna dla dzieci młodzieży w wieku od 4 do 18 lat. W czasie roku szkolnego przyjmuje średnio 35 dzieci, a w ferie i wakacje do 50 dzieci.

Do najważniejszych zadań placówki należą:

- prowadzenie działalności środowiskową na rzecz dziecka i rodziny;
- pomoc wychowankom w pokonywaniu trudności w nauce i rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych;
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków;
- wdrażanie wychowanków do przestrzegania zasad współżycia społecznego,
- kształtowanie właściwego stosunku i motywacji do nauki i pracy, podnoszenie poziomu kultury osobistej wychowanków, eliminowanie zaburzeń zachowania, agresji, przemocy i wulgarności;
- współpraca z rodziną wychowanka, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, podtrzymywanie emocjonalnych więzi dziecka z rodziną;
- animowanie środowiskowej działalności na rzecz dziecka i rodziny.

Świetlica realizuje swoje zadania statutowe między innymi poprzez zajęcia socjoterapeutyczne i rozwojowe, zajęcia opiekuńcze, poradnictwo, obozy, biwaki, wycieczki.

Miejska Świetlica Profilaktyczna jest szczególnie ważna z punktu widzenia planowanej rewitalizacji Osiedla Beskidzkiego, ponieważ znajduje się ona przy ul. Handlowej i położona jest bezpośrednio przy przedmiotowym obszarze. Jest ona placówką, w oparciu o którą można podejmować działania społeczne adresowane do mieszkańców Osiedla na szeroką skalę. Szczególną rolę może odegrać ona w organizacji zajęć i kursów dla seniorów Osiedla – jej siedziba położona jest blisko ich miejsca zamieszkania, może więc stanowić dobrą bazę lokalową dla tego typu zajęć,

zwłaszcza, że obecna działalność placówki odbywa się głównie popołudniami, po zajęciach szkolnych, więc w godzinach porannych możliwe byłoby zagospodarowanie obiektu na potrzeby osób starszych.

Struktura organizacji pozarządowych

Zgodnie z danymi Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sucha Beskidzka na lata 2008-2013, na terenie miasta Sucha Beskidzka działa 25 organizacji pozarządowych, istnieje jedna parafia Kościoła Rzymskokatolickiego oraz jedna innego Kościoła, które także biorą czynny udział w organizacji życia społecznego. Władze Gminy Sucha Beskidzka uchwałyły prawne uregulowania dotyczące współpracy z organizacjami pozarządowymi, w celu zapewnienia lepszej współpracy, udzielania odpowiedniego wsparcia oraz przepływu informacji pomiędzy nimi. Aktywna działalność instytucji pozarządowych nie tylko wspiera władze gminne w wykonywaniu niektórych zadań własnych i rozwiązywaniu problemów sfery społecznej, lecz także pomaga w zintegrowaniu lokalnej społeczności, prowadzi do zachęcenia większej liczby osób do czynnego udziału w życiu miasta oraz wspomaga procesy tworzenia się społeczeństwa obywatelskiego. Struktura organizacji pozarządowych działających w Suchej Beskidzkiej przedstawia się następująco:

Tabela 8. Struktura organizacji pozarządowych działających w mieście Sucha Beskidzka z wyróżnieniem organizacji działających na Osiedlu Beskidzkim

Lp.	Nazwa	Siedziba
1.	Stowarzyszenie „Samorządowe Centrum Przedsiębiorczości i Rozwoju”	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Mickiewicza (Bank PKO BP)
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Mechanik”	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Kościelna 5
3.	Ludowy Klub Sportowy „Technik”	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Spółdzielców 1
4.	Miejsko-Kolejowy Klub Sportowy „Babia Góra”	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Mickiewicza (Stadion Sportowy)
5.	Beskidzki Klub Karate „Seitendo”	34-200 Sucha Beskidzka, os. Na Stawach 6/24
6.	Oddział PTTK Ziemi Babiogórskiej	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Mickiewicza 38
7.	Liga Obrony Kraju	34-200 Sucha Beskidzka, ul. plk. T. Semika 1
8.	Łucznicze Towarzystwo Sportowe „Zamek Suski”	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Zamkowa 1
9.	Harcerski Klub Sportowy	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Piłsudskiego 23
10.	Uczniowski Klub Sportowy „Gladiator”	34-200 Sucha Beskidzka
11.	Ogólnopolski Związek Inwalidów Narządu Ruchu, Koło Terenowe „Podbeskidzie”	34-200 Sucha Beskidzka, os. Beskidzkie 14
12.	Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów, Zarząd Rejonowy z siedzibą w Suchej Beskidzkiej	34-200 Sucha Beskidzka, os. Beskidzkie 14
13.	ZHP Komenda Chorągwi Krakowskiej, Hufiec Ziemi Suskiej	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Piłsudskiego 23
14.	Ochotnicza Straż Pożarna – Miasto	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Rynek 16
15.	Ochotnicza Straż Pożarna – Błędzonka Sucha Beskidzka	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Błędzonka 295
16.	Towarzystwo Miłośników Ziemi Suskiej w Suchej Beskidzkiej	34-200 Sucha Beskidzka

17.	Polski Komitet Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Charytatywne, Zarząd Miejski	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Mickiewicza 20
18.	Polski Czerwony Krzyż, Klub Honorowych Dawców Krwi przy PCK Sucha Beskidzka	34-200 Sucha Beskidzka
19.	Rycerstwo Niepokalane przy Parafii pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Suchoj Beskidzkiej	34-200 Sucha Beskidzka
20.	Wspólnota Odnowy w Duchu Świętym przy Parafii pw. Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Suchoj Beskidzkiej	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Rynek 15
21.	Klub AA „Miłość”	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Handlowa 1
22.	Miejskowe Koło Pszczelarzy „Jodla” w Suchoj Beskidzkiej	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Zasypnica 224
23.	Powiatowe Koło „Mioduszyna”	34-200 Sucha Beskidzka
24.	Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych w Suchoj Beskidzkiej	34-200 Sucha Beskidzka, os. Beskidzkie, blok nr 14
25.	Powiatowe Koło Polskiego Związku Niewidomych	34-200 Sucha Beskidzka, ul. Rynek 15

Źródło: Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sucha Beskidzka na lata 2008-2013

Jak wynika z powyższego zestawienia, Osiedle Beskidzkie nie jest miejscem działalności wielu organizacji pozarządowych. Wynika to między innymi z niedostatków bazy lokalowej do prowadzenia tego typu działalności – na Osiedlu Beskidzkim nie ma wystarczającej liczby lokali, które mogłyby pokryć potrzeby organizacji i stowarzyszeń. Odbija się to jednak ujemnie na życiu społecznym mieszkańców Osiedla, którzy nie włączają się czynnie w pracę na rzecz lokalnej społeczności, a poziom ich aktywności społecznej jest raczej niski.

Określenie grup społecznych wymagających wsparcia w procesie rewitalizacji

W ramach programowanego procesu rewitalizacji Osiedla Beskidzkiego określono grupy mieszkańców, którzy wymagać będą wsparcia i na których ukierunkowane zostaną działania społeczne procesu rewitalizacji.

Dzieci i młodzież – dla tej grupy konieczne jest zwiększenie ilości dostępnych form wypoczynku i rekreacji, możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego. Wzbogacenie oferty kulturalnej i edukacyjnej, skierowanej do dzieci i młodzieży, zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań, itp., nie tylko umożliwia rozwój społeczno-intelektualny młodych ludzi, lecz także pomaga w zapobieganiu problemom alkoholowym, narkomanii oraz przestępczości.

Osoby starsze – bardzo liczna grupa mieszkańców Osiedla Beskidzkiego, liczebnie przeważają w niej kobiety. Dla tej grupy konieczne jest przedsięwzięcie działań mających na celu zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Bogata oferta kulturalna oraz włączanie osób starszych w aktywną pracę na rzecz lokalnej społeczności, a także możliwości uczestnictwa w zajęciach hobbistyczno-edukacyjnych pozwalają na zminimalizowanie ryzyka wystąpienia marginalizacji społecznej seniorów.

Bezrobotni – jest to najbardziej przekrojowa grupa, obejmująca osoby w różnym wieku i z różnym stopniem wykształcenia. Jest to grupa zagrożona problemami wynikającymi z pozostawania bez pracy przez dłuższy czas, takimi jak: brak wiary w siebie i we własne możliwości, frustracja, izolowanie się. Osoby bezrobotne powinny być włączane w aktywny udział w życiu społecznym i kulturalnym miasta.

Niepelnosprawni – dla tej grupy niezwykle istotne jest stworzenie warunków do normalnego funkcjonowania w mieście, jak największej samodzielności, pełne korzystania z oferty edukacyjnej i kulturalnej miasta. Organizacja przedsięwzięć integracyjnych może nie tylko pomóc osobom niepełnosprawnym w funkcjonowaniu w lokalnej społeczności, lecz także uwrażliwić mieszkań-

ców na ich potrzeby. Dodatkowo, ważne jest usuwanie barier architektonicznych, które często uniemożliwiają lub zniechęcają do udziału w życiu społecznym.

Osoby borykające się z uzależnieniami – konieczne jest włączenie osób uzależnionych od alkoholu lub narkotyków w aktywną pracę na rzecz miasta oraz stworzenie warunków do realizacji opracowanych programów pomocowych. Zwiększy to ich poczucie przynależności do lokalnej społeczności oraz pomoże w walce z nalogiem.

Identyfikacja problemów sfery społecznej Osiedla Beskidzkiego:

- pogłębiające się zjawisko starzenia się lokalnej społeczności i niekorzystne trendy demograficzne na przedmiotowym obszarze
- pogłębiające się długotrwale bezrobocie
- bariery architektoniczne, utrudniające udział w życiu lokalnej społeczności
- występujące zjawiska ubóstwa i nieprzystosowania do życia w społeczeństwie
- duży udział mieszkańców Osiedla Beskidzkiego w grupie osób objętych pomocą społeczną
- zagrożenie niektórych grup wykluczeniem społecznym

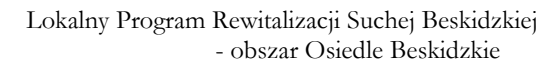
3.5. Sfera gospodarcza

Zgodnie z danymi Banku Danych Regionalnych GUS, w 2007 roku na terenie miasta Sucha Beskidzka prowadziło działalność 1 234 podmioty gospodarcze, z czego zdecydowana większość, 1 181, należało do sektora prywatnego. Przeważały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, kolejne pod względem liczebności były spółki handlowe (49) oraz państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem (44).

Tabela 9. Zestawienie podmiotów gospodarki narodowej miasta Sucha Beskidzka według sektorów własnościowych w 2007 roku

Sektor publiczny		Sektor prywatny	
podmioty gospodarki narodowej ogółem	53	podmioty gospodarki narodowej ogółem	1 181
		osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	919
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	44	spółki handlowe	49
		spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	6
spółki handlowe	1	spółdzielnie	9
		fundacje	2
		stowarzyszenia i organizacje społeczne	28

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

38

LEGENDA:

- obszar osiedla mieszkaniowego
- obiekt handlowy
- teren rekreacyjno-wypoczynkowy (zieleń, plac zabaw) – obszar objęty opracowaniem/koncepcją zagospodarowania przy ul. Zielonej
- plac handlowy – obszar objęty opracowaniem/koncepcją zagospodarowania przy ul. Zielonej
- tereny usługowe (pizzeria, warsztat samochodowy, parking) – obszar objęty opracowaniem/koncepcją zagospodarowania przy ul. Zielonej
- ul. Zielona, ul. Billi Wildera, wzdłuż ul. Zielonej blaszane garaże – obszar częściowo objęty opracowaniem/koncepcją zagospodarowania przy ul. Zielonej

Pod względem sektorów gospodarki, w jakich funkcjonują podmioty gospodarki narodowej na terenie miasta, przeważają przedsiębiorstwa zajmujące się handlem hurtowym i detalicznym, naprawą pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego (413). Na terenie Suchoj Beskidzkiej nie występuje żaden rodzaj przemysłu w jego tradycyjnym rozumieniu (wydobywczy, przetwórstwa ciężkiego). Sucha Beskidzka to miejscowość w której szczególną rolę odgrywa sektor prywatny małych i średnich przedsiębiorstw, zdecydowanie przeważających w strukturze ilościowej firm na terenie miasta. Obecnie w miejskiej gospodarce dominują handel i usługi, które to branże skoncentrowane są w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Te branże stanowią główne źródło zatrudnienia i utrzymania mieszkańców.

Przedmiotowy obszar – Osiedle Beskidzkie cechuje się bardzo niskim stopniem aktywności gospodarczej. Na Osiedlu, poza drobną działalnością handlową, nie rozwijają się inne gałęzie gospodarki. Łącznie, liczba podmiotów, które prowadzą działalność gospodarczą na terenie przedmiotowego osiedla wynosi 30. Ożywienie gospodarcze jednej z centralnych części Suchoj Beskidzkiej nie tylko oddziaływałoby pozytywnie na całe miasto, lecz także przyczyniłoby się do zwiększenia jego atrakcyjności i konkurencyjności. Należy więc stworzyć odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, między innymi poprzez poprawę stanu infrastruktury obszaru oraz zapewnienia miejsca do rozwoju innych branż, np. turystycznej. Obszar rewitalizowany posiada ograniczone rezerwy terenowe, które jednak w chwili obecnej nie mogą zostać wykorzystane w celach gospodarczych ze względu na ich niewłaściwe zagospodarowanie.

Poziom aktywności gospodarczej miasta Sucha Beskidzka, liczony w ilości zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób, w 2006 roku kształtował się na poziomie 12,7 i był większy od średniej wojewódzkiej (8,9). Natomiast ten sam wskaźnik (liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób) dla Osiedla Beskidzkiego wynosi 2,7, co świadczy o niskim poziomie aktywności gospodarczej obszaru.

Identyfikacja problemów

- niewystarczająca ilość terenów inwestycyjnych i lokali do wynajęcia na Osiedlu
- niski poziom aktywności gospodarczej
- niedostatecznie rozwinięta komunalna infrastruktura techniczna służąca rozwojowi przedsiębiorczości

3.6. Zagospodarowanie przestrzenne

Dokumentem szczegółowo regulującym zasady i kierunki gospodarowania przestrzenią miasta Sucha Beskidzka jest Miejskowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, przyjęty uchwałą nr XIII/129/03 Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej z dnia 18 grudnia 2003 r. Plan jest aktem pra-

wa miejscowego, z którym zgodne muszą być wszystkie działania w sferze przestrzennej podejmowane na terenie miasta.

Strefy ochrony konserwatorskiej

Jedną z istotnych konsekwencji uchwalenia planu miejscowego w mieście Sucha Beskidzka jest wyznaczenie na jego obszarze stref ochrony konserwatorskiej. Strefy ochrony konserwatorskiej są to strefy ochrony zabytków i cennych elementów przestrzeni znajdujących się na ich obszarze, które działają na podstawie art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. nr 162, poz. 1568 z późn. zm.). Zgodnie z ustawą, każda gmina ustala strefy ochrony konserwatorskiej w zależności od potrzeb, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a także w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Strefy nie są więc ustalane dowolnie (muszą być zgodne z przyjętymi na terenie gminy dokumentami planistycznymi oraz obowiązującym prawem) i nie każdy zabytek musi być objęty ochroną strefową. W granicach stref obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu takie gospodarowanie zabytkowymi obiektami, by nie dopuścić do ich degradacji i utraty ich walorów. Na terenie miasta Sucha Beskidzka wyznaczono 4 strefy ochronne:

- „A” - Ścisłej Ochrony Konserwatorskiej
- „B” - Częściowej Ochrony Konserwatorskiej - ingerencji konserwatorskiej
- „E” - Ochrony Ekspozycji i Przedpola Zabytkowych Obiektów
- „W” - Ochrony Archeologicznej

Rewitalizowany obszar znajduje się w pobliżu należących do strefy „B” zespołów zabudowy położonych przy ulicy Mickiewicza, jednak nie jest objęty żadną formą ochrony konserwatorskiej, ze względu na brak zabytkowych lub szczególnie cennych pod względem architektonicznym obiektów na jego terenie.

Uwarunkowania ochrony środowiska

Gmina Sucha Beskidzka położona jest na obszarze o wysokich walorach środowiskowych i krajobrazowych. Usytuowana jest w Beskidach, w dolinie oddzielającej pasmo Beskidu Makowskiego od Beskidu Małego, nad rzeką Skawą i jej dopływem – Stryszawką. Na terenie Gminy położony jest m. in. szczyt Magurka, należący do największych wzniesień Pasma Przedbabiońskiego. Znajdujące się w granicach administracyjnych Gminy cieki wodne – rzeki Skawa, Stryszawka, Księży Potok, Zasypnica, Błędzonka oraz cieki bez nazwy cechują duże spadki podłużne, głęboko wcięte podłoże, fliszowe koryta oraz duża zmienność natężenia przepływów.

Klimat obszaru to klimat podgórski i górski, charakteryzujący się znacznym zróżnicowaniem czynników klimatycznych w zależności od wysokości nad poziomem morza. Większość Gminy leży w strefie wpływu umiarkowanie ciepłego piętra klimatycznego, natomiast jej południowo-zachodnie obrzeża – umiarkowanie chłodnego. Przeważają wiatry zachodnie i południowo-zachodnie, wiejące wzdłuż dolin. Występuje także wiatr halny (lokalnie określany mianem orawia). Ilość opadów zmienia się wraz z wysokością n.p.m. i wnosi od 800 do 1000 mm. Średnia roczna temperatura wynosi od około 7,8°C do około 4,0°C. Długość okresu wegetacyjnego waha się od 170 do 220 dni.

Bogactwo form przyrodniczych na terenie Gminy spowodowało konieczność ochrony najbardziej wartościowych elementów środowiska naturalnego. Na terenie Gminy znajdują się zarówno obszary chronionego krajobrazu (takie jak Góra Jasień, Księży Potok) oraz pomniki przyrody (np. 400-letni wiąz, 2 sosny wejmutki przy ulicy Mickiewicza). Na obszarze zawartym w granicach administracyjnych Gminy spotyka się także rośliny i zwierzęta podlegające ścisłej ochronie.

W związku z tym, że na terenie Gminy ani w jej najbliższym otoczeniu nie funkcjonują zakłady przemysłowe o dużej uciążliwości, stan środowiska miasta Sucha Beskidzka można określić jako zadowalający. Poważnym problemem staje się jednak zanieczyszczenie powietrza spowodowane zarówno dużym natężeniem ruchu samochodowego, jak również niewłaściwymi sposobami ogrzewania lokali mieszkalnych. Gromadzenie się zanieczyszczeń ułatwia ukształtowanie terenu (miasto leży w dolinie, otoczone jest pasmami górskimi, co utrudnia wentylację). Zgodnie ze sprawozdaniem z badań zanieczyszczenia powietrza benzenem na obszarze województwa małopolskiego w 2006 roku, przeprowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska W Krakowie, w mieście Sucha Beskidzka, notuje się podwyższony poziom zanieczyszczenia benzenem. Dopuszczalna wartość stężenia benzenu w powietrzu wynosi $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast margines tolerancji w 2006 roku wynosił 80%. Tylko w dwóch punktach pomiarowych, spośród wszystkich ulokowanych na terenie całego regionu średnioroczne stężenie benzenu przekroczyło wartość dopuszczalną a nie przekroczyło wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji – w Krakowie-Nowej Hucie i w Suchoj Beskidzkiej (odpowiednio $5,91 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i $5,73 \mu\text{g}/\text{m}^3$), co oznacza, że poziom stężenia benzenu w Suchoj Beskidzkiej – mieście, gdzie nie ma zlokalizowanych zakładów przemysłu ciężkiego, jest porównywalny do obszaru, gdzie znajduje się jeden z największych zakładów przemysłowych regionu. W sezonie zimowym notuje się maksymalne stężenie miesięczne benzenu, które osiąga wartość $18,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i jest tylko o $0,01 \mu\text{g}/\text{m}^3$ niższe od najwyższego zanotowanego stężenia w Krakowie, co oznacza, że przekroczenie poziomu zanieczyszczenia benzenem w mieście Sucha Beskidzka kształtuje się znacznie powyżej dopuszczalnych wartości. Szczególnym pod tym względem obszarem jest wybrane do rewitalizacji Osiedle Beskidzkie, którego mieszkańcy w większości ogrzewają mieszkania indywidualnie, za pomocą pieców kaflowych, znacznie przyczyniając się do pogorszenia jakości powietrza atmosferycznego w okresie zimowym. Pełne wyniki przeprowadzonych pomiarów obrazuje poniższe zestawienie:

Tabela 10. Wyniki badań stężenia benzenu w powietrzu atmosferycznym w 2006 roku

Lp.	Stanowisko (nr/miejscowość)	2006 rok			
		Średnie stężenie roczne w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Średnie stężenie w sezonie letnim w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Średnie stężenie w sezonie zimowym w $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Stężenie max/min w roku w $\mu\text{g}/\text{m}^3$
1	1/ Brzesko	2,89	0,93	4,85	10,7/0,55
2	2/Bochnia	2,73	0,81	4,65	9,6/0,55
3	3/Limanowa	3,00	1,09	4,9	8,2/0,55
4	4/Nowy Targ	4,29	1,41	7,17	14,2/0,55
5	5/Zakopane	3,09	0,98	5,08	8,3/0,55
6	6/Tarnów	2,85	0,92	4,78	8,9/0,6
7	7/Dąbrowa Tarnowska	2,95	1,01	4,88	10,1/0,6
8	8/Ciężkowice	2,88	1,03	4,73	8,6/0,6
9	9/Gorlice	2,11	0,78	3,43	6,6/0,6
10	10/Stary Sącz	3,00	0,9	5,1	10,2/0,6
11	11/Wieliczka	3,19	1,03	5,35	10,3/0,55
12	12/Kraków	5,91	3,47	8,35	18,8/1,6
13	13/Skawina	4,43	1,28	7,58	16,9/0,65
14	14/Wadowice	4,28	1,17	7,4	17,0/0,55
15	15/Sucha Beskidzka	5,73	2,05	9,42	18,7/1,5

16	16/Myślenice	3,01	1,23	4,78	11,7/0,55
17	17/Proszowice	4,31	1,33	7,3	13,6/0,55
18	18/Miechów	4,10	1,27	6,93	14,2/0,65
19	19/Olkusz	3,32	0,94	5,5	10,3/0,55
20	20/Chrzanów	3,34	1,25	5,43	11,5/0,65
21	21/Oświęcim	3,63	1,22	6,03	16,1/0,6
22	37/Nowy Sącz	4,17	1,28	7,05	13,7/0,6

Źródło: Sprawozdanie z badań zanieczyszczenia powietrza benzenem na obszarze województwa małopolskiego w 2006 roku, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska W Krakowie, Delegatura w Tarnowie

Własność gruntów i gminny zasób nieruchomości

Łączna powierzchnia gruntów w mieście Sucha Beskidzka wynosi 2 766 ha. Największy udział w strukturze własności nieruchomości na terenie Gminy mają osoby fizyczne (71,22%) oraz Skarb Państwa (20,64%). Pełna struktura własności przedstawia się następująco:

Tabela 11. Struktura własności nieruchomości na terenie Gminy Sucha Beskidzka

Podmioty	Powierzchnia [ha]	Obszar [%]
Skarb Państwa	571	20,64
Spółki Skarbu Państwa, przedstawiciele państwowi i inne osoby prawne	28	1,01
Gminy i związki międzygminne	140	5,06
Osoby fizyczne	1 970	71,22
Użytkownicy wieczysti	31	1,12
Spółdzielnie	1	0,04
Kościoły i związki wyznaniowe	11	0,40
Powiaty	9	0,33
Spółki prawa handlowego	1	0,04
Partie polityczne i stowarzyszenia	2	0,07
Pozostali	2	0,07
Razem	2 766	100,00

Źródło: Program Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2007-2013

Grunty na którym leży przedmiotowy obszar - Osiedle Beskidzkie to własność gminy Sucha Beskidzka, z wyjątkiem gruntów pod blokami jest to współwłasność mieszkańców

W strukturze nieruchomości przeważają grunty rolne i nieużytki oraz grunty leśne, łącznie stanowiące prawie 90% łącznej powierzchni gruntów.

Tabela 12. Struktura nieruchomości na terenie Gminy Sucha Beskidzka

Rodzaj nieruchomości	Powierzchnia [ha]	Obszar [%]
Grunty rolne i nieużytki	1 289	46,60
Grunty leśne	1 172	42,37
Grunty zabudowane i zurbanizowane	242	8,75
Grunty pod wodami	63	2,27
Razem	2 766	100,00

Źródło: Program Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2007-2013

W strukturze gruntów przeważają grunty rolne i nieużytki, jednak drugi pod względem wielkości obszar tworzą grunty leśne – w przeważającej części własność Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Grunty pod wodami znajdują się w zarządach gospodarki wodnej. Wśród gruntów zabudowanych i zurbanizowanych 38 ha to tereny komunikacji drogowej będące własnością Skarbu Państwa. Spółki Skarbu Państwa posiadają 28 ha – są to tereny infrastruktury kolejowej na terenie miasta

Gminny zasób nieruchomości stanowi ogółem 162 ha, z czego Gmina jest właścicielem terenów przejętych od Skarbu Państwa oraz wykupionych od osób fizycznych, położonych przy ul. Mickiewicza, ul. Makowskiej (tereny po kamieniołomie) ul. Wadowickiej, ul. Zamkowej (kompleks zamkowo-parkowy).

W trzynastu budynkach wielorodzinnych przy ul. Mickiewicza na terenie Osiedla Na Stawach i Osiedla Beskidzkiego Gmina posiada 66 mieszkań, które są sukcesywnie zbywane na rzecz najemców. Grunty zabudowane budynkami użytkowymi stanowią na terenie Gminy 11 ha, na których położone są obiekty użyteczności publicznej takie jak szkoły podstawowe, przedszkole, Miejska Przychodnia Zdrowia, Komenda Powiatowej Straży Pożarnej, stadion sportowy, Zakład Komunalny.

Projekty w sferze przestrzeni publicznej

Najbardziej zaawansowanym z projektów zagospodarowania sfery przestrzennej w mieście Sucha Beskidzka jest obecnie wchodząca w zakres programu rewitalizacji koncepcja zagospodarowania obszaru przy ulicy Zielonej i Billy Wildera, który to obszar wchodzi w skład Osiedla Beskidzkiego. Zgodnie z projektem, tereny przylegające do tych dwóch ulic zostaną zagospodarowane w taki sposób, by jak najbardziej efektywnie służyły mieszkańcom. Zaplanowano nie tylko utworzenie obiektów rekreacyjnych, umożliwiających mieszkańcom czynny wypoczynek i zapewniających miejsca do aktywnego spędzania wolnego czasu, lecz również organizację zieleni oraz wzmocnienie funkcji gospodarczych terenu. Pozwoli to na ożywienie tego miejsca, poprawienie standardu jego przestrzeni oraz wykorzystanie jej w funkcjonalny sposób.

Opracowano już projekt studialno-wykonawczy oraz pozyskano partnerów zainteresowanych realizacją przedsięwzięcia. Opracowana dokumentacja obejmuje zarówno rozwiązania przestrzenne, jak i architektoniczno-budowlane. Projekt zakłada zagospodarowanie przedmiotowego obszaru w taki sposób, żeby całość Osiedla Beskidzkiego, wraz z nowopowstałymi obiektami, tworzyła spójną całość, mającą charakter małego, w dużej mierze samowystarczального miasteczka. Opracowano kompleksowe rozwiązania komunikacyjne, polegające zarówno na modernizacji i przystosowaniu do nowych obiektów dróg wewnątrzosiedlowych, jak również na zapewnieniu miejsc parkingowych w obrębie objętego koncepcją obszaru. Zaprojektowano koncepcję urządzenia zieleni na istniejącym w sąsiedztwie budynków mieszkalnych skwerze, przy czym obejmuje ona zarówno kompozycję drzew i krzewów, jak również drobną zielen, rozpiętą na elementach małej architektury. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Sucha Beskidzka, na terenie Osiedla Beskidzkiego istnieje możliwość zwiększenia zabudowy o jeden obiekt nieprzekraczający 500 m² powierzchni, a także dopuszczalna jest lokalizacja na jego terenie obiektów i lokali dla usług nieuciążliwych. W myśl tego zapisu opracowano przeznaczenie i program obiektów kubaturowych przedmiotowego terenu. Na objętym koncepcją obszarze zaplanowano wybudowanie trzech obiektów kubaturowych, z których każdy będzie pełnił inną funkcję, zarówno pod względem miejsca w przestrzeni Osiedla, jak i pod względem przeznaczenia.

Pierwszym obiektem jest schronisko młodzieżowe, ulokowane wzdłuż budynku Urzędu Miasta. W budynku przewidziano prowadzenie hostelu oraz informacji turystycznej. Drugim budynkiem jest obiekt przeznaczony do prowadzenia zajęć sportowych i rekreacyjnych. Przewidziano tam prowadzenie klubu fitness, siłowni, kregielni, co znacznie zwiększyłoby możliwości aktywnego

spędzania wolnego czasu oraz czynnego wypoczynku, szczególnie dla dzieci i młodzieży. Trzecim obiektem jest budynek, w którym będzie prowadzona działalność usługowa i gastronomiczna. Trzy obiekty będą się wzajemnie uzupełniały pod względem funkcjonalności i ożywią gospodarczo teren całego Osiedla.

Poza zaprezentowaną koncepcją, jednym z najbardziej zaawansowanych projektów w sferze przestrzeni publicznej jest drugie z przedsięwzięć rewitalizacyjnych na obszarze Osiedla Beskidzkiego – wymiana ogrzewania oraz poprawa zagospodarowania pozostałego terenu Osiedla. Trwają prace nad dokumentacjami dotyczącymi gazyfikacji budynków, modernizacji infrastruktury drogowej, pozyskiwania parkingów, tworzenia chodników i urządzenia zieleni wokół budynków mieszkalnych Osiedla.

Użytkowanie przestrzeni publicznej i jej braki

Jednym z podstawowych problemów przestrzeni publicznej w mieście Sucha Beskidzka jest duże natężenie ruchu osobowego i tranzytowego w mieście, co znacznie pogarsza standard życia mieszkańców (zanieczyszczenia powietrza, hałas). Postępujący, dynamiczny wzrost użytkowników samochodów osobowych, powoduje trudności ze znalezieniem miejsc parkingowych. Mieszkańcy osiedli wielorodzinnych nie tylko mają odpowiedniej ilości miejsc wygospodarowanych pod garaże, lecz także nie posiadają przestronnych, wygodnych parkingów umożliwiających zostawienie samochodu w taki sposób, by nie przeszkadzał on innym użytkownikom drogi i pieszym. Szczególnie problem ten nasila się na obszarze Osiedla Beskidzkiego, na którym mieszkańcy parkują wzdłuż wąskich dróg osiedlowych, znacznie utrudniając przejazd innym, często zdarzają się także przypadki parkowania na chodnikach oraz zieleniach co uniemożliwia swobodne poruszanie się pieszym oraz negatywnie wpływa na estetykę miasta. Na Osiedlu brakuje parkingów, na których możliwe byłoby ustawienie więcej niż 10 samochodów osobowych. W mieście funkcjonuje parking płatny na około 120 samochodów (teren po bazie PKS), oraz parkingi przy krytej pływalni (50 samochodów) i Powiatowym Urzędzie Pracy (30 samochodów). Nie są to jednak parkingi przeznaczone dla mieszkańców pobliskiego Osiedla Beskidzkiego.

Kolejnym problemem sfery publicznej miasta są niezagospodarowane place przeznaczone pod zielenie oraz miejsca rekreacji. Szczególnie jest to widoczne na osiedlach mieszkalnictwa wielorodzinnego, przede wszystkim na obszarze Osiedla Beskidzkiego, gdzie tereny wokół bloków nie tylko nie są wyposażone i urządzone w sposób umożliwiający uprawianie sportu i rekreację, lecz także posiadają niskie walory estetyczne.

Funkcje obszaru rewitalizowanego

Obszar Osiedla Beskidzkiego, który został wybrany do rewitalizacji w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka, jest obszarem mieszkalnictwa wielorodzinnego. przede wszystkim pełni on funkcję typowo mieszkaniową. W miejskim planie zagospodarowania przestrzennego został określony jako teren z podstawowym przeznaczeniem dla mieszkalnictwa wielorodzinnego (osiedla istniejące - symbol MW) oraz teren z podstawowym przeznaczeniem dla obiektów handlu i usług o charakterze nieuciążliwym (symbol Uc).

W chwili obecnej do najpilniejszych zadań należy zwiększenie funkcjonalności tego obszaru, wyposażenie go w obiekty oraz takie zagospodarowane przestrzeni, by możliwe było uprawianie wszelkich form rekreacji, sportu, aktywnego wypoczynku. Już urządzenie zieleni na opisywanym obszarze pozwoliłoby mieszkańcom na spędzanie większej ilości czasu na świeżym powietrzu (spacery, zabawy dzieci na placu zabaw), co nie tylko poprawiłoby jakość życia mieszkańców, lecz również wpłynęłoby pozytywnie na kształtowanie się więzi sąsiedzkich i społecznych, na integrację mieszkańców osiedla. Ponadto, stymulowanie funkcji usługowej osiedla ożywiłoby obszar pod względem gospodarczym, dodatkowo podnosząc standard życia mieszkańców, którzy mogliby

korzystać z wielu usług w pobliżu swojego miejsca zamieszkania. Zgodnie z zasadą, że im większa funkcjonalność obszaru, tym większa jest jego atrakcyjność i zaspokojenie większej ilości potrzeb mieszkańców, Osiedle Beskidzkie wymaga wprowadzenia nowych funkcji, by stało się miejscem wysokiej jakości życia, zapewniającym nie tylko wypełnienie podstawowych warunków niezbędnych do bytowania, lecz również umożliwiającym zaspokajanie przez mieszkańców potrzeb wyższego rzędu.

3.7. Tabela z podstawowymi danymi statystycznymi dotyczącymi Osiedla Beskidzkiego

Zagospodarowanie przestrzenne	Zasoby mieszkaniowe	Pow. gruntów w ha	Długość rozdzielczej sieci wodociągowej w km	Stopień zwodociągowania	Długość sieci kanalizacyjnej w km
	500	5		100%	850 mb. (deszczowa 750 mb.)
	Liczba mieszkańców korzystająca z sieci wodociągowej	Stopień skanalizowania Osiedla	Udział budynków bez wodociągu w liczbie budynków ogółem wg NSP 2002	Liczba budynków wybudowanych przed 1989 rokiem w stosunku do liczby budynków ogółem wg NSP 2002	
	1 092	100%	0%	100%	
Gospodarka	Liczba podmiotów gospodarczych	Poziom aktywności gospodarczej (ilość podmiotów gosp. na 100 osób)			
	30	2,7			
Ludność	Liczba ludności Osiedla w 2008 (w tym kobiety)	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (w tym kobiety)	Liczba osób w wieku produkcyjnym (w tym kobiety)	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym (w tym kobiety)	Liczba długo-trwale bezrobotnych mieszkańców Osiedla w 2006
	1092 (591)	187 (89)	621 (295)	284 (207)	21
	Liczba osób korzystająca z zasiłków pomocy społecznej w 2006 roku				

3.8. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest to jedna z najczęściej stosowanych metod analizy strategicznej. Polega na analizie silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń, które pojawiają się przed jednostką.

SWOT to skrót pierwszych liter angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse), threats (zagrożenia).

Technika ta oceniająca zarówno wewnętrzne, jak i zewnętrzne czynniki, mogące mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego, stanowi pomoc przy dokonywaniu analizy zasobów i otoczenia miasta oraz określeniu priorytetów jego rozwoju. W celu uzyskania jasnej analizy traktuje się **mocne** i **słabe** strony jako czynniki **wewnętrzne** z punktu widzenia społeczności lokalnej, na które społeczność ma wpływ, a **szanse** i **zagrożenia** jako czynniki **zewnętrzne**, znajdujące się w otoczeniu bliższym i dalszym, na których występowanie z reguły nie ma wpływu, może je natomiast wykorzystać w procesie rozwoju lub musi neutralizować negatywne zjawiska z nimi związane.

Dla obszaru wybranego do rewitalizacji – Osiedla Beskidzkiego, zestawienie SWOT wygląda następująco:

Sfera społeczna	Słabe strony	Mocne strony
	- długotrwale bezrobocie - stosunkowo wysoki poziom ubóstwa - występowanie grup osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją - występowanie niekorzystnych zjawisk sfery demograficznej - problemy sfery społecznej: zagrożenie niekorzystnymi zjawiskami społecznymi, niska aktywność społeczna mieszkańców	- działalność Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej i organizacji pozarządowych mających siedzibę na terenie Osiedla - działalność organizacji pozarządowych na Osiedlu - świadomość mieszkańców Osiedla konieczności przeprowadzenia działań naprawczych i rewitalizacyjnych
	Szanse	Zagrożenia
	- pozyskanie środków zewnętrznych na projekty sfery społecznej - polityka prorozwojowa powiatu, województwa, kraju	- tendencja do migracji do większych miast osób młodych i wykształconych
Sfera gospodarcza	Słabe strony	Mocne strony
	- niska aktywność gospodarcza - brak lokali do wynajęcia i niezagospodarowane tereny pod inwestycje	- istniejący potencjał rozwoju gospodarki i turystyki na przedmiotowym obszarze i w całym mieście
	Szanse	Zagrożenia
	- wspieranie rozwoju sektora MŚP przez Unię Europejską - wzrost popularności prowadzenia własnej działalności gospodarczej - wzrost popularności turystyki weekendowej i krajoznawczej - polityka województwa promocji	- brak zainteresowania prowadzeniem działalności gospodarczej na obszarze Osiedla - brak zainteresowania obszarem ze strony odwiedzających

	walorów turystycznych Małopolski szansą na przyciągnięcie większej liczby turystów - przystąpienie Polski do strefy Schengen – większe możliwości przyjazdu zagranicznych turystów - polityka prorozwojowa powiatu, województwa, kraju	
Sfera przestrzenna	Słabe strony	Mocne strony
	- zły stan dróg, ciągów pieszych oraz urządzeń sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, duża awaryjność sieci - niedostateczne lub niewłaściwe zagospodarowanie przestrzeni publicznej Osiedla - duże braki komfortu mieszkań - niewłaściwy, nieefektywny i uciążliwy dla mieszkańców sposób ogrzewania mieszkań - nierozwinięta sieć gazowa - brak terenów rekreacyjnych, miejsc parkingowych, placów zabaw - brak lokali do wynajęcia i niezagospodarowane tereny pod inwestycje - niska aktywność gospodarcza obszaru - wpływ na pogarszający się stan powietrza atmosferycznego w mieście	- dogodne, atrakcyjne położenie w mieście, - planowany rozwój miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej oraz koncepcje poprawy stanu przestrzeni publicznych, z uwzględnieniem terenów należących do obszaru rewitalizowanego
	Szanse	Zagrożenia
	- pozyskanie środków zewnętrznych na sfinansowanie projektów sfery przestrzennej - polityka prorozwojowa powiatu, województwa, kraju	- pogorszenie stanu środowiska na terenie miasta, regionu, kraju

Osiedle Beskidzkie cechuje się wieloma słabymi stronami, które uniemożliwiają jego rozwój, obniżają jakość życia mieszkańców i sprawiają, że wyróżnia się ono niekorzystnie na tle całego miasta. W sferze społecznej są to niekorzystne trendy demograficzne i kształtowanie się struktury ludności Osiedla – jedną czwartą jego mieszkańców stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, nasila się zjawisko starzenia się lokalnej społeczności, pogłębiają się problemy sfery społecznej. Mieszkańcy Osiedla narażeni są także na występowanie zjawiska długotrwałego bezrobocia. Bardzo niezadowolający jest stan infrastruktury technicznej obszaru oraz komfort mieszkań. Budynki Osiedla zostały wybudowane w latach 1959-1970, obecnie ich jakość jest znacznie niższa niż budynków powstałych w latach późniejszych. Nie są one wyposażone w zbiorczy system grzewczy, wobec czego mieszkańcy ogrzewają lokale mieszkalne indywidualnie, za pomocą pieców kaflowych. Jest to sposób niewydajny energetycznie, uciążliwy, a także wpływa ujemnie na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego w mieście. Mieszkańcy Osiedla nie mają dostępu do gazu sieciowego. Modernizacji lub wymiany wymaga instalacja elektryczna mieszkań, stolarka okienna, przewody kominowe i wentylacyjne. Urządzenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej są w dużym stopniu w złym stanie, cechuje je duża awaryjność i wymagają przeprowadzenia działań remontowych. Przestrzeń wokół budynków mieszkalnych nie jest racjonalnie zagospodarowana i efek-

tywnie wykorzystywana. Brakuje terenów zielonych, rekreacyjnych, parków zabaw. Stan dróg osiedlowych i ciągów pieszych jest zły. Na Osiedlu nie ma dobrych warunków rozwoju działalności gospodarczej, jego aktywność gospodarcza jest więc niska, dominuje jedna branża – handel detaliczny. Brakuje lokali i terenów, które mogłyby być wykorzystywane przez przedsiębiorców.

Do mocnych cech obszaru zalicza się jego dogodnie położenie blisko centralnej części miasta, dzięki któremu ma ono potencjał stać się miejscem aktywnego życia społecznego i gospodarczego. Na Osiedlu działają Miejska Świetlica Profilaktyczna oraz kilka organizacji pozarządowych, których działalność wpływa dodatnio na jego sferę społeczną. Miasto Sucha Beskidzka planuje rozwój miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej i posiada koncepcje poprawy stanu przestrzeni publicznych, z uwzględnieniem terenów należących do obszaru wybranego do rewitalizacji, co zwiększa jego szanse na przedsięwzięcie pożądaných działań mających na celu poprawę jego stanu.

Szansą na odnowę i rozwój obszaru Osiedla jest możliwość pozyskania środków unijnych, które mogą pomóc w realizacji kosztownych projektów infrastrukturalnych i rewitalizacyjnych. Polityki rozwoju opracowane na różnych szczeblach władzy samorządowej mogą przyczynić się do poprawy stanu obszaru, ze względu na wspieranie przez nie działań naprawczych w stosunku do najsłabiej rozwiniętych jednostek, w celu zwiększenia spójności obszaru. Planowane działania w zakresie budowy infrastruktury turystyki na rewitalizowanym obszarze mogą okazać się sukcesem ze względu na coraz popularniejsze wyjazdy weekendowe mieszkańców dużych miast (szczególnie Krakowa) do pobliskich miejsc atrakcyjnych turystycznie oraz coraz bardziej popularne odwiedzanie polskich gór przez obcokrajowców, co nasiliło się po wejściu Polski do strefy Schengen. Zewnętrznymi zagrożeniami rozwoju miasta i Osiedla są: pogorszenie stanu środowiska, brak zainteresowania ze strony przedsiębiorców prowadzeniem działalności na przedmiotowym obszarze, co uniemożliwi jego rozwój gospodarczy, a także brak zainteresowania ze strony turystów korzystaniem z infrastruktury turystycznej usytuowanej w pobliżu Osiedla, ze względu na możliwość wyboru bardziej atrakcyjnych miejsc.

Podsumowując, działania modernizacyjne i rewitalizacyjne przeprowadzane na obszarze Osiedla Beskidzkiego muszą prowadzić do wzrostu jego atrakcyjności zarówno dla mieszkańców, jak i przedsiębiorców i odwiedzających miasto. Konieczne jest więc przedsięwzięcie wszelkich możliwych działań, które poprawią stan jego infrastruktury, komfort mieszkań, zagospodarowanie terenu, funkcjonalność jego przestrzeni i jej dostępność dla mieszkańców. W celu stymulowania rozwoju obszaru muszą zostać podjęte szerokie i kompleksowe działania naprawcze, które będą wywoływały pożądane efekty równocześnie w sferach przestrzennej, gospodarczej i społecznej. Wieloletni program rewitalizacji obszaru gwarantuje podjęcie takich działań. Umożliwia realizację spójnych i uzupełniających się wzajemnie projektów, które wdrażane jako elementy jednego programu nie tylko dadzą prostą sumę skutków każdego z nich, lecz wywołają również efekt synergii – dodatkowe korzyści wynikające z faktu realizacji równoczesnych, kompleksowych działań w trzech sferach.

4. OKREŚLENIE KLUCZOWYCH PROBLEMÓW I ICH SKUTKÓW DLA OBSZARU PRZEWIDZIANEGO DO REWITALIZACJI – OSIEDLA BESKIDZKIEGO

Z przeprowadzonej w poprzednim rozdziale analizy stanu obecnego wynika, że Osiedle Beskidzkie, największe skupisko mieszkalnictwa wielorodzinnego w mieście Sucha Beskidzka, boryka się z wieloma problemami, głównie dotyczącymi zagospodarowania przestrzennego, lecz także sfery społecznej i gospodarczej. Przede wszystkim obszar Osiedla Beskidzkiego posiada niezagospodarowaną przestrzeń publiczną - miejsce interakcji mieszkańców i niedostatecznie rozwinięte funkcje, poza mieszkalną. Brak kompleksowego zagospodarowania terenu wokół budynków i braki infrastrukturalne nie tylko znacznie zmniejszają jego estetykę i powodują dysharmonię poszczególnych elementów przestrzeni, lecz także uniemożliwiają wzbogacenie funkcjonalności obszaru. Osiedle Beskidzkie posiada rezerwy terenowe, na których możliwe byłoby postawienie obiektów sportowo-rekreacyjnych, umożliwiających czynny wypoczynek. Poza tym, konieczne jest też urządzenie zieleni i wygospodarowanie miejsca do spacerów i zabaw dla dzieci. Brak tego typu obiektów skutkuje nie tylko małą ilością dostępnych form wypoczynku i zniechęceniem mieszkańców do aktywnego spędzania wolnego czasu, lecz zmniejsza możliwości integracji osób mieszkających na osiedlu, wykształcania się silnych więzi społecznych – mieszkańcom brak wspólnej przestrzeni przystosowanej do spotkań. Ma to bardzo negatywny wpływ na osoby mieszkające na Osiedlu – nie czują one przynależności do lokalnej społeczności, którą tworzą. Urządzenie wspólnej, publicznej przestrzeni Osiedla pozwoliłoby na generowanie się pozytywnych zjawisk społecznych w jego obrębie.

Obecny stan przestrzeni publicznej Osiedla Beskidzkiego powoduje także utrudnienia w życiu mieszkańców. Brak odpowiednio rozwiniętej sieci dróg osiedlowych i parkingów jest bardzo uciążliwy i może przyczynić się do pogorszenia wzajemnych relacji sąsiedzkich. Zmotoryzowani mieszkańcy nie mają odpowiedniego miejsca do parkowania samochodów, w związku z czym zmuszani się pozostawiać auta wzdłuż wąskich dróg osiedlowych lub na chodnikach i zieleńcach. W ten sposób uniemożliwiają przejechanie innym lub znacznie utrudniają poruszanie się osobom pieszym, co może stać się pretekstem do nieporozumień i kłótni – nierówny dostęp do przestrzeni publicznej na ogół generuje konflikty społeczne. Poprawienie podstawowej infrastruktury terenu wokół bloków wielorodzinnych ułatwiłoby korzystanie z przestrzeni wszystkim jej użytkownikom.

Kolejnym problemem dotyczącym mieszkańców Osiedla jest stan i komfort mieszkań. Budynki wielorodzinne zostały wybudowane przed 1989 rokiem (w latach 1959-1970), w związku z czym posiadają niższy standard niż budynki nowe, mniejszą efektywność energetyczną, gorsze wyposażenie. Szczególnie odczuwalne jest to w okresie zimowym, ponieważ mieszkańcy ogrzewają swoje mieszkania indywidualnie, za pomocą pieców kaflowych. Wiąże się to nie tylko z koniecznością zapewnienia opału, lecz również z niską na ogół opłacalnością tego sposobu ogrzewania mieszkań. Dodatkowo, jest to bardzo szkodliwe dla środowiska i znacznie zmniejsza jakość powietrza w mieście, co potwierdzają badania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie. Zagrożeniem dla środowiska są nie tylko produkty spalania węgla, lecz również inne rzeczy wrzucane przez mieszkańców do palenisk, które nie powinny być spalane (np. plastikowe

butelki, wyroby gumowe). Konieczne jest więc utworzenie systemu zbiorczego ciepłownictwa, bezwzględnie wykorzystującego inny niż węgiel surowiec energetyczny, co nie tylko ułatwi zaopatrzenie w ciepło mieszkańców osiedla, lecz także poprawi stan powietrza atmosferycznego w całym mieście.

Poza działalnością kilku obiektów handlowych, na Osiedlu Beskidzkim nie prowadzi się działalności gospodarczej innego typu. Jest to niekorzystne nie tylko dla mieszkańców, którzy nie mogą skorzystać z wielu usług w pobliżu miejsca ich zamieszkania, lecz także dla całego miasta – centralnie położony teren Osiedla ma duży, niewykorzystywany potencjał. Ulokowanie na nim zakładów usługowych, obiektów rekreacyjnych i bazy turystycznej pozwoliłoby na utworzenie nowych miejsc pracy i przyciągnięcie turystów oraz pozytywnie oddziaływałoby na sąsiednie obszary. Podniosłoby to atrakcyjność miasta jako całości i jego konkurencyjność w regionie.

Osiedle Beskidzkie dotykają również niekorzystne trendy demograficzne – liczba osób w wieku poprodukcyjnym przeważa nad liczbą osób w wieku przedprodukcyjnym. Dodatkowo, bardzo niekorzystnie kształtuje się liczba kobiet w ekonomicznych grupach wiekowych – kobiety w wieku produkcyjnym tylko nieznacznie przeważają liczebnie nad kobietami w wieku poprodukcyjnym. Oznacza to, że na Osiedlu w sposób szczególnie nasila się problem starzenia się lokalnej społeczności (niekorzystne trendy są mniej odczuwalne w pozostałych częściach miasta), a znaczna część mieszkańców to osoby starsze, często zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Kolejnym poważnym problemem sfery społecznej Osiedla jest duża liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną, w stosunku do całkowitej liczby mieszkańców i rodzin korzystających z różnych form wsparcia – jedna czwarta rodzin i 23% osób korzystających z instytucjonalnej pomocy w mieście to mieszkańcy Osiedla Beskidzkiego.

W ramach podsumowania, kluczowe problemy obszaru zostały zebrane w poniższej tabeli:

Tabela 13. Zestawienie kluczowych problemów obszaru wybranego do rewitalizacji

Kluczowe problemy		
Zagospodarowanie przestrzenne	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza
- brak kompleksowego zagospodarowania przestrzeni publicznej Osiedla Beskidzkiego - niska estetyka i ład przestrzenny obszaru - brak w pełni rozwiniętej infrastruktury wokół budynków mieszkalnych – dróg, parkingów, chodników - niski komfort mieszkań - indywidualny system ogrzewania mieszkań za pomocą pieców kaflowych – szkodliwy dla środowiska - brak miejsc rekreacji i wypoczynku - brak urządzonej zieleni	-niekorzystne trendy demograficzne i zjawisko starzenia się społeczności lokalnej - duża ilość osób korzystających z różnych form pomocy społecznej - nierówny dostęp do przestrzeni publicznej - możliwość wystąpienia konfliktów - brak miejsc spotkań mieszkańców - brak możliwości integracji mieszkańców i generowania pozytywnych zjawisk społecznych - brak poczucia tożsamości z tworzoną przez siebie lokalną	- mała atrakcyjność obszaru dla przedsiębiorców - niewykorzystanie potencjału obszaru - brak innej działalności, poza handlową - brak bazy turystycznej – obiektów hotelowych i gastronomicznych

Kluczowe problemy		
Zagospodarowanie przestrzenne	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza
- niska funkcjonalność Osiedla	społecznością - zniechęcenie do czynnego wypoczynku i aktywnego spędzania wolnego czasu	

5. ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI

Program Rewitalizacji Suchej Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie został opracowany w celu przygotowania kompleksowego planu odnowy jednej z najgęściej zaludnionych części miasta – Osiedla Beskidzkiego. Osiedle Beskidzkie jest to największe osiedle domów wielorodzinnych w mieście, położone w centralnym jego obszarze, teren ściśle zabudowy wielopłytkowej. Cechuje się bardzo zaniedbaną infrastrukturą w bezpośrednim otoczeniu budynków, zaburzeniami estetyki i harmonii przestrzeni, brakiem różnorodnych funkcji, co wpływa na pogorszenie jakości życia mieszkańców. Jako jeden z kilku obszarów został umieszczony w Programie Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2007-2013 i został wytypowany jako teren, który wymaga sporządzenia odrębnego planu rewitalizacji i podjęcia kompleksowych działań. Jak już wspomniano, Osiedle Beskidzkie położone jest w centralnej części miasta. Sąsiaduje z osiedlem Na Stawach, ograniczają je ulice Mickiewicza, Handlowa, Zielona i Billy Wildera. Znajduje się na nim 14 budynków mieszkalnictwa wielorodzinnego, które zamieszkane są przez 1 092 mieszkańców (11% ludności miasta). Budynki zostały wybudowane w latach 1959-1970. Są to obiekty o niewysokim standardzie, z tzw. wielkiej płyty. Wszystkie zaopatrywane są w wodę z miejskiej sieci wodociągowej oraz podłączone są do sieci kanalizacji sanitarnej, jednak duża część urządzeń komunalnych Osiedla wymaga modernizacji. Ponadto, w złym stanie jest też instalacja elektryczna oraz przewody kominowe i wentylacyjne, co dodatkowo zmniejsza bezpieczeństwo mieszkańców. Analiza stanu obecnego Osiedla i identyfikacja jego kluczowych problemów wykazała, że jest to obszar bezwzględnie kwalifikujący się do podjęcia działań rewitalizacyjnych.

5.1. Uzasadnienie wyboru obszaru

Przed przystąpieniem do opracowywania Programu w mieście przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców miasta. Badania miały na celu wyłonienie spośród wszystkich obszarów przewidzianych do rewitalizacji w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2007-2013 obszaru, który powinien być poddany procesowi rewitalizacji w pierwszej kolejności, jako jeden z najbardziej problemowych i wymagających podjęcia natychmiastowych działań obszarów.

Osoby biorące udział w badaniu miały za zadanie wskazać wybrany przez siebie obszar, jak również ocenić jego problemy oraz stan infrastruktury. Ankietowani najczęściej wskazywali *Osiedle Beskidzkie* (84% wskazań), *Rynek* (30%), *tereny MKKS Babia Góra* (22%), a także *Zespół Zamkowo-Parkowy* i *Osiedle na Stawach* (po 19%). Każda z osób udzielających odpowiedzi na pytanie o obszar wybrany do rewitalizacji mogła wskazać więcej niż jedną odpowiedź.

W uzasadnieniu wyboru obszaru ankietowani zwrócili uwagę na rolę Osiedla Beskidzkiego jako miejsca zamieszkania (Osiedle jest jednym z największych skupisk ludności w mieście), które obecnie nie zapewnia wysokiego standardu życia oraz na występujące na jego terenie różnorodne problemy, związane zarówno z zagospodarowaniem przestrzennym, jak i sferą społeczną i gospodarczą. Badanie wykazało, że ponad 75% ankietowanych to mieszkańcy Osiedla, a więc grupa najlepiej znająca problemy tego obszaru. Co więcej, tak duży udział mieszkańców Osiedla w dobrowolnej ankiecie świadczy o tym, że dostrzegają oni konieczność natychmiastowych zmian

i aktywizują się w celu zainteresowania władz miasta swoimi problemami. Druga pod względem liczebności grupa ankietowanych określała Osiedle Beskidzkie jako miejsce pracy (45%), co oznacza, że większość osób biorących udział w badaniu ma bezpośredni kontakt z przedmiotowym obszarem.

Jeśli chodzi o wskazanie najpoważniejszych problemów obszaru, ankietowani bardzo nisko ocenili estetykę otoczenia (80%). Kolejną słabą stroną przestrzeni publicznej Osiedla są braki infrastruktury drogowej (brak parkingów, zły stan dróg – 72%). Część osób biorących w badaniu źle oceniła infrastrukturę wodno-kanalizacyjną (25%). Baza rekreacyjno-wypoczynkową i kulturalną oceniona została jako niewystarczająca (73% ankietowanych). Tereny inwestycyjne także określono jako niezaspokajające istniejących potrzeb (68%), natomiast dobrze oceniono zaplecze handlowo-usługowe, zarówno ilość sklepów, jak i jakość świadczonych usług (ponad 80% ankietowanych). W ankiecie wskazywano także na konieczność wybudowania na obszarze Osiedla nowych placów zabaw dla dzieci (40%).

Ankietowani, poza wskazaniem wyżej wymienionych problemów związanych z zakłóceniem ład przestrzennego obszaru i jego funkcjonalności, zauważają także, że występuje tam ryzyko pojawienia się niekorzystnych zjawisk społecznych, takich jak alkoholizm (70% ankietowanych ocenia problem jako średni lub wysoki). Zauważono również ryzyko pogłębienia się zanieczyszczenia środowiska (72%). Brak jest także dostępu do nowoczesnych technologii takich jak Internet czy komputer (blisko 40% ankietowanych).

Drugim obszarem, który według ankietowanych powinien być poddany procesowi rewitalizacji jest Rynek. Obszar Rynku oraz terenów przyległych do rynku i okolic jest niezwykle ważny dla całego miasta. Ankietowani zwrócili uwagę na rolę centralnej części jako wizytówki Suchej Beskidzkiej oraz miejsca koncentracji procesów gospodarczych i społecznych. Mieszkańcy wskazali na konieczność zwiększenia ilości terenów zielonych w centrum Suchej Beskidzkiej.

Teren MKKS Babia Góra to trzeci obszar wskazany przez ankietowanych. Wśród wszystkich sposobów zagospodarowania tego terenu wskazanych przez mieszkańców można wyodrębnić jedną najczęściej pojawiającą się odpowiedź: przekształcenie i modernizacja obszaru rekreacyjno-wypoczynkowego (park, boisko, ścieżki rowerowe, ścieżki zdrowia), co świadczy o istniejącym w mieście zapotrzebowaniu na tego typu tereny.

Tabela 14. Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w mieście Sucha Beskidzka

Obszary miasta, które powinny być poddane procesowi rewitalizacji (możliwość wielokrotnego wyboru)		Udział %
1	Osiedle Beskidzkie	84
2	Zespół Zamkowo-Parkowy	19
3	Rynek	30
4	Teren MKKS Babia Góra	22
5	Osiedle na Stawach	19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników badań ankietowych

Kryteria wsparcia w zakresie mieszkalnictwa

Obszary wybrane do rewitalizacji w ramach Programu Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2007-2013 zostały także ocenione niezależnie od badań ankietowych. Poza ogólną oceną stanu infrastruktury poszczególnych obszarów, ich zagospodarowania przestrzennego i funkcjonalności, brano także pod uwagę kryteria, które zalecane są w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r., art. 47 ust. 1. Ich lista przedstawia się następująco:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- niekorzystne trendy demograficzne,
- niski poziom wykształcenia, wyraźny deficyt kwalifikacji i wysoki wskaźnik przerywania kształcenia,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- wysoki liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców,
- porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego,
- niski poziom wydajności energetycznej budynków

Osiedle Beskidzkie zostało ocenione jako obszar o niskiej wartości zasobu mieszkaniowego, przede wszystkim ze względu na to, że budynki wielorodzinne, jakie się tam znajdują, były wybudowane przed 1989 rokiem. Wskaźnik „liczba budynków wybudowanych przed 1989 rokiem do ogólnej liczby budynków” wynosi więc 100%. Posiadają one niższy standard niż budynki nowsze oraz mniejszą klasę energetyczną. Dostrzegalne są braki w komforcie mieszkań – szczególnie uciążliwy dla mieszkańców jest obecny sposób ogrzewania mieszkań – za pomocą pieców kaflowych.

Wśród mieszkańców Osiedla Beskidzkiego występują niekorzystne trendy demograficzne, negatywnie wyróżniające obszar osiedla na tle całego miasta. Charakterystyczną cechą obszaru jest znaczny, 26-procentowy udział osób w wieku produkcyjnym w liczbie mieszkańców ogółem oraz przewaga liczebna osób w wieku poprodukcyjnym nad osobami w wieku przedprodukcyjnym (przeciwnie, niż na obszarze całego miasta, gdzie osoby w wieku przedprodukcyjnym dominują liczebnie nad osobami powyżej 65 roku życia). Szczególnie niepokojąca jest niewielka różnica pomiędzy liczbą kobiet w wieku 20-65 lat, a liczbą kobiet w wieku powyżej 65 lat (różnica wynosi tylko 88 osób). W związku z tym, że liczba kobiet w wieku do lat 20 nie przekracza 90 osób, prognozuje się, że za kilka lat kobiet w wieku poprodukcyjnym będzie więcej niż kobiet w wieku produkcyjnym, co oznacza nasilenie się zjawiska starzenia się społeczności Osiedla. Dodatkowo, mieszkańcy Osiedla w wieku poprodukcyjnym stanowią 19% łącznej liczby mieszkańców Suchej Beskidzkiej w wieku poprodukcyjnym, podczas, gdy liczba ludności Osiedla ogółem ma tylko 11% udział w liczbie ludności miasta ogółem.

Osiedle Beskidzkie, jako największe w mieście skupisko ludności, jest szczególnie narażone na występowanie na jego obszarze niekorzystnych zjawisk społecznych, takich jak uzależnienia, wykluczenie społeczne, wykroczenia i akty wandalizmu popełniane przez osoby nieletnie. Mieszkańcami Osiedla są ludzie o różnej kondycji społecznej, w dużej mierze osoby niezamożne, także korzystające z pomocy społecznej, zagrożone ubóstwem, bezrobotne (w tym długotrwale bezrobotne). Ma to swoje odzwierciedlenie w korzystaniu przez mieszkańców Osiedla z instytucjonalnej formy pomocy społecznej. W 2008 roku pomocą objęte były 123 rodziny, z czego 31 (25%) mieszkało na Osiedlu Beskidzkim. Z form wsparcia w postaci zasiłków korzystały 394 osoby, z czego 92 (23%) to mieszkańcy Osiedla. Procentowy udział liczby mieszkańców Osiedla w liczbie ludności miasta ogółem to 11%, co oznacza, że problem ubóstwa i innych przyczyn kwalifikujących poszczególne osoby do korzystania z pomocy społecznej jest więc bardziej odczuwalny wśród mieszkańców Osiedla, niż wśród pozostałej części miejskiej społeczności lokalnej. Wskaźnik „liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 ludności” dla Osiedla Beskidzkiego kształtował się na poziomie 84.

Osiedle Beskidzkie należy do najbardziej zanieczyszczonych obszarów, o największym stopniu degradacji środowiska w mieście. Przede wszystkim istniejący sposób ogrzewania mieszkań znacznie zanieczyszcza powietrze atmosferyczne, co pogarsza stan środowiska w całym mieście. Badania zanieczyszczenia powietrza benzenem na obszarze województwa małopolskiego w 2006

roku, przeprowadzone przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska W Krakowie, wykazały, że w mieście Sucha Beskidzka, notuje się podwyższony poziom zanieczyszczenia benzenem. Dopuszczalna wartość stężenia benzenu w powietrzu wynosi $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$, natomiast margines tolerancji w 2006 roku wynosił 80%. W dwóch punktach pomiarowych, spośród wszystkich ulokowanych na terenie całego regionu średnioroczne stężenie benzenu przekroczyło wartość dopuszczalną a nie przekroczyło wartości dopuszczalnej powiększonej o margines tolerancji – w Krakowie-Nowej Hucie i w Suchoj Beskidzkiej (odpowiednio: $5,91 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i $5,73 \mu\text{g}/\text{m}^3$). Szczególnie niepokojący jest fakt, że poziom stężenia benzenu w Suchoj Beskidzkiej – mieście, gdzie nie ma zlokalizowanych zakładów przemysłu ciężkiego, jest porównywalny do obszaru, gdzie znajduje się jeden z największych zakładów przemysłowych regionu. W sezonie zimowym notuje się bardzo wysokie maksymalne stężenie benzenu, które osiąga wartość $18,7 \mu\text{g}/\text{m}^3$ i jest tylko o $0,01 \mu\text{g}/\text{m}^3$ niższe od maksymalnego stężenia benzenu w Krakowie-Nowej Hucie.

Na Osiedlu Beskidzkim, poza drobną działalnością handlową, nie rozwijają się inne gałęzie gospodarki. Łącznie, liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na terenie przedmiotowego osiedla wynosi 30. Wskaźnik „liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 100 osób” wynosi 2,7, co świadczy o niskim poziomie aktywności gospodarczej obszaru. Ożywienie gospodarcze jednej z centralnych części Suchoj Beskidzkiej nie tylko oddziaływałoby pozytywnie na całe miasto, lecz także przyczyniłoby się do zwiększenia jego atrakcyjności i konkurencyjności. Należy więc stworzyć odpowiednie warunki do prowadzenia działalności gospodarczej, między innymi poprzez poprawę stanu infrastruktury obszaru.

W związku z tym, że Osiedle Beskidzkie cechuje się największą ilością problemów występujących na jego obszarze, które dodatkowo wpływają negatywnie na całe miasto oraz wpisuje się w kryteria ustalone zgodnie z Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r., zdecydowano, że opracowany zostanie dla niego program kompleksowej rewitalizacji.

5.2. Istota i cele programu

Program Rewitalizacji Suchoj Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie jest planem skoordynowanych działań, jakie będą podjęte na jednym z najgęściej zaludnionych i najbardziej problemowych obszarów miasta. Rewitalizacja Osiedla Beskidzkiego nie tylko zwiększy jakość przestrzeni Osiedla i stan jego infrastruktury, lecz także stworzy warunki do poprawy sfery gospodarczej i społecznej obszaru oraz stanu środowiska naturalnego. Program jest dokumentem, który nie tylko zawiera plan i opis poszczególnych działań, lecz także przedstawia sposób, w jaki zostaną zrealizowane i sfinansowane oraz w jaki sposób mierzone będą efekty programu.

Głównym celem programu jest: „Podniesienie standardu życia mieszkańców Osiedla Beskidzkiego oraz jakości jego przestrzeni i środowiska. Wykorzystanie potencjału obszaru i stymulowanie pożądanych zjawisk w sferze gospodarczej i społecznej”. Wyznaczono cele szczegółowe programu, których osiągnięcie przyczyni się do realizacji celu głównego i założeń planowanego procesu rewitalizacji. Ich lista przedstawia się następująco:

- Poprawa zagospodarowania przestrzennego terenu
- Poprawa stanu infrastruktury obszaru
- Zwiększenie komfortu budynków mieszkalnych
- Zwiększenie funkcjonalności Osiedla Beskidzkiego
- Ożywienie gospodarcze obszaru
- Efektywne wykorzystanie przestrzeni publicznej Osiedla, zwiększenie jej dostępności dla mieszkańców
- Zwiększenie estetyki obszaru

Cele szczególowe programu odnoszą się bezpośrednio do zidentyfikowanych problemów obszaru i ich skutków. Wyznaczają one pożądane efekty, jakie mają być osiągnięte po realizacji procesu rewitalizacji wybranego obszaru.

Niezwykle ważny jest fakt, że program rewitalizacji nawiązuje do już podjętych działań na terenie miasta Sucha Beskidzka, mających na celu racjonalne zagospodarowanie przestrzeni, zwiększenie funkcjonalności oraz ożywienie obszaru Osiedla Beskidzkiego i jego najbliższego otoczenia, natomiast założone rezultaty działań nie tylko będą wpływały pozytywnie na Obszar Osiedla i życie jego mieszkańców, lecz oddziaływanie podjętych zadań obejmie swoim zasięgiem całe miasto.

5.3. Główne kierunki działań

Działania, jakie mają być podejmowane w ramach zaplanowanego procesu rewitalizacji, to głównie zadania techniczno-materialne, jednak osiągnięte efekty nie będą miały charakteru jedynie materialnego i wymiernego, lecz także przyniosą korzyści niedające się zmierzyć i sklasyfikować za pomocą wskaźników, głównie w sferze społecznej. Przede wszystkim przewidziano kompleksową wymianę systemu ciepłowniczego osiedla, konieczną ze względu na uciążliwość dla mieszkańców oraz niekorzystny wpływ na środowisko obecnego sposobu ogrzewania mieszkań. Pozwoli to na wyeliminowanie jednego z najbardziej niebezpiecznych czynników pogarszających jakość powietrza w mieście. Badania wykazują wysokie stężenie zanieczyszczeń w sezonie zimowym, co świadczy o tym, jak duży wpływ na pogorszenie jakości powietrza w mieście mają niewłaściwe sposoby ogrzewania mieszkań. Mieszkańcy ogrzewają lokale za pomocą starych, nieefektywnych energetycznie urządzeń, dodatkowo, często spalają przedmioty, które nie powinny być spalane, takie jak wyroby z tworzyw sztucznych. Zastąpienie obecnego sposobu dostarczania ciepła do mieszkań zbiorczym systemem gazowym znacznie poprawi jakość ogrzewania i wpłynie pozytywnie na stan powietrza atmosferycznego w całym mieście.

Kolejną grupę przedsięwzięć stanowi całościowe zagospodarowanie terenu wokół budynków mieszkalnych, z modernizacją dróg, ciągów pieszych i urządzeniem zieleni włącznie. Działania te pozwolą na efektywne wykorzystanie przestrzeni osiedla, zgodnie z potrzebami mieszkańców, a także na poprawę ład przestrzennego obszaru. Wygospodarowane zostaną miejsca parkingowe, zaplanowano także urządzenie zieleni oraz budowę placów zabaw i ścieżek rowerowych. Dzięki podjętym działaniom, przestrzeń wokół bloków stanie się miejscem rekreacji i spotkań mieszkańców, a Osiedle zostanie wzbogacone o nową funkcję – rekreacyjną.

Ponadto, przy ulicy Zielonej zostaną zrealizowane przedsięwzięcia mające na celu powstanie obszaru turystyki i rekreacji. Zaplanowano wybudowanie nowych obiektów, w których ma funkcjonować między innymi hostel, informacja turystyczna, gastronomia, kregielnia. Pozwoli to na wykorzystanie potencjału gospodarczego centralnie położonego osiedla, ożywienie jego obszaru, stworzenie nowych miejsc pracy oraz wspieranie rozwoju turystyki w mieście. Dodatkowo, obiekty takie jak kregielnia, czy klub fitness zwiększą ilość dostępnych form spędzania czasu wolnego, szczególnie dla dzieci i młodzieży. Całość zaplanowanych do realizacji przedsięwzięć pozwoli na osiągnięcie założonych celów i wywołanie pożądanych efektów na rewitalizowanym obszarze.

Głównym podmiotem prowadzącym proces rewitalizacji jest Gmina Sucha Beskidzka. Proces będzie koordynowany przez Urząd Miejski w Suchoj Beskidzkiej. Poszczególnymi działaniami zajmować się będą pracownicy odpowiednich wydziałów i jednostek organizacyjnych. Warto dodać, że zarówno w przygotowanie planu rewitalizacji, jak też w późniejszą jego realizację włączone będą także inne podmioty prowadzące działalność w mieście. Przede wszystkim, w działaniach związanych z kompleksową zmianą systemu ciepłowniczego osiedla z węglowego na gazowe, przystosowaniem zabudowy bloków do systemu gazowego oraz doprowadzeniem sieci gazowej do poszczególnych budynków uczestniczyć będą Wspólnoty Mieszkaniowe, zrzeszające mieszkańców Osiedla Beskidzkiego. Wspólnoty będą także uczestniczyć we wdrożeniu działań związanych z zagospodarowaniem terenu wokół budynków mieszkalnych – budowie dróg, chodników,

urządzeniu zieleni. W działaniach związanych z utworzeniem obszaru turystyki i rekreacji uczestniczyć będą, wraz z Gminą Sucha Beskidzka, przedsiębiorstwo „Beskidy Tourist” oraz prywatni inwestorzy wykazujący zainteresowanie projektem.

5.4. Stopień zaawansowania prac nad programem i jego realizacją

Program Rewitalizacji Suchej Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie jest częścią szerszego przedsięwzięcia, mającego na celu kompleksową rewitalizację obszaru miasta Sucha Beskidzka. Opracowano Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2007-2013, obejmujący swoim zakresem wszystkie problemowe i wymagające podjęcia działań rewitalizacyjnych części miasta. Następnie przystąpiono do utworzenia jego uszczegółowienia dla obszaru Osiedle Beskidzkie, co poparte było konsultacjami społecznymi i wyborem obszaru zgodnie z przyjętymi kryteriami. Całość prac zarówno nad kompleksowym programem rewitalizacji miasta, jak również nad programem rewitalizacji Osiedla Beskidzkiego przebiega zgodnie z następującym harmonogramem:

Tabela 15. Harmonogram prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka

Lp.	Rodzaje działań	Terminy
A. Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka		
1	Przystąpienie do opracowania programu rewitalizacji dla miasta Sucha Beskidzka	01.03.2007
2	Powołanie zespołu koordynującego prace nad programem rewitalizacji	02.03.2007
3	Podanie do publicznej wiadomości informacji o przystąpieniu do sporządzania programu	11.03.2007
4	Spotkania robocze z kierownikami i pracownikami referatów w sprawie wyznaczenia obszaru rewitalizowanego	03.2007 - 05.2007
5	Wyznaczenie obszarów rewitalizowanych	03.2007 - 05.2007
6	Konsultacje w sprawie wyznaczenia zadania do programu oraz określenie zadań priorytetowych	03.2007 - 05.2007
7	Zakończenie prac nad programem rewitalizacji miasta Sucha Beskidzka – projekt do konsultacji	31.05.2007
8	Konsultacje z zarządcami wspólnot mieszkaniowych	14.08.2007
9	Dyskusje na temat projektu programu na posiedzeniu komisji Rady Miejskiej	08.2007
10	Podjęcie Uchwały Rady Miejskiej o zatwierdzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji	27.09.2007
B. Uszczegółowienie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka – obszar Os. Beskidzkie		
1	Spotkania z wspólnotami mieszkaniowymi i dyskusja na temat przystąpienia do rewitalizacji os. Beskidzkiego	
	Os. Beskidzkie 1	19.02.2008
	Os. Beskidzkie 2	28.01.2008
	Os. Beskidzkie 3	18.02.2008
	Os. Beskidzkie 4	01.02.2008
	Os. Beskidzkie 5	28.02.2008
	Os. Beskidzkie 6	08.02.2008
	Os. Beskidzkie 7	26.03.2008
	Os. Beskidzkie 8	29.02.2008
	Os. Beskidzkie 9	29.02.2008
	Os. Beskidzkie 10	15.08.2008

	Os. Beskidzkie 11	29.02.2008
	Os. Beskidzkie 12	18.02.2008, 07.03.2008, 31.03.2008
	Os. Beskidzkie 13	26.02.2008
	Os. Beskidzkie 14	25.02.2008
2	Spotkania i konsultacje w sprawie przystąpienia do rewitalizacji osiedla Beskidzkiego	01.06.2008
3	Przystąpienie do opracowania uszczegółowienia programu rewitalizacji dla rejonu osiedla Beskidzkiego	07.07.2008
4	Powołanie zespołu koordynującego prace nad programem rewitalizacji	08.07.2008
5	Opracowanie projektu ankiet dot. programu rewitalizacji	07.07.2008
6	Podanie do publicznej wiadomości informacji o przystąpieniu do sporządzania programu rewitalizacji	29.07.2008
7	Nabór ankiet i wniosków do programu	29.07.2008 – 14.08.2008
8	Weryfikacja i analiza złożonych ankiet	14.08.2008 - 12.09.2008
9	Konsultacje z wspólnotami mieszkaniowymi oraz zainteresowanymi gośćmi na temat zagospodarowania terenu os. Beskidzkiego i realizacji programu	19.08.2008 02.09.2008 16.09.2008
10	Zakończenie prac nad programem rewitalizacji miasta Sucha Beskidzka rejon os. Beskidzkie – projekt do konsultacji	30.09.2008
11	Dyskusje na temat projektu programu na posiedzeniu komisji Rady Miejskiej	12.2008
12	Podjęcie Uchwały Rady Miejskiej o zatwierdzeniu Lokalnego programu Rewitalizacji	12.2008

Źródło: Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej

Ponadto, wykonano już studialno-wykonawczy projekt zagospodarowania terenu przy ulicy Billy Wildera i Zielonej, który zakłada modernizację infrastruktury przedmiotowego terenu oraz powstanie obszaru turystyki i rekreacji. W ramach projektu zaplanowano budowę obiektów pozwalających na utworzenie bazy turystycznej i rekreacyjnej na terenie Osiedla Beskidzkiego. Pozwoli to na ożywienie obszaru osiedla, jego aktywizację gospodarczą i społeczną oraz rozwój funkcji turystycznej miasta. Dla tego projektu pozyskano partnera przedsiębiorstwo „Beskidy Tourist”, które wykazało zainteresowaniem realizacją projektu rewitalizacji i eksploatację bazy turystycznej. Zainteresowanie mającymi powstać obiektami wykazują także prywatni inwestorzy.

Przeznaczony do rewitalizacji obszar Osiedla Beskidzkiego jest w większości własnością Gminy Sucha Beskidzka (przestrzenie publiczne pomiędzy budynkami mieszkalnymi – drogi, chodniki, place). Grunty na których znajdują się budynki mieszkalne oraz nieruchomości obiektowe należą do funkcjonujących na Osiedlu 14 wspólnot mieszkaniowych, z których każda formalnie zadeklarowała udział we wdrożeniu opracowanego programu rewitalizacji w postaci prawomocnych uchwał. Jednomyślność wśród mieszkańców co do przystąpienia do realizacji programu świadczy o ich pełnej akceptacji w stosunku do zaplanowanych przedsięwzięć oraz determinacji i podjęciu aktywnych działań w celu jak najszybszej odnowy i ożywienia problemowego obszaru.

W obrębie obszaru rewitalizowanego oraz w jego najbliższym otoczeniu w ubiegłych latach zrealizowano kilka inwestycji mających na celu poprawić istniejący stan.

Dzięki porozumieniu pomiędzy Gminą Sucha Beskidzka a Starostwem Powiatowym, obok Osiedla Beskidzkiego powstała kryta pływalnia, będąca największą inwestycją w powiecie suskim. Jest ona najważniejszym obiektem sportowo-rekreacyjnym w mieście, zapewniającym możliwość aktywnego wypoczynku.

W roku 2006 na wniosek Gminy Sucha Beskidzka Zarząd Województwa Małopolskiego podjął decyzję o dofinansowaniu modernizacji odcinka chodnika przy drodze wojewódzkiej nr 946 wzdłuż przylegającej do Osiedla Beskidzkiego ulicy Mickiewicza. W ramach prac wykonana zo-

stała całkowita przebudowa odcinka chodnika po jednej stronie ul. Mickiewicza, od strony osiedla Beskidzkiego i częściowa przebudowa chodnika po drugiej stronie ulicy. Inwestycja ta ma szczególne znaczenie jeśli chodzi o bezpieczeństwo zarówno pieszych, jak i rowerzystów (podczas realizacji inwestycji wydzielono także ścieżkę rowerową). Modernizacja infrastruktury poprawiła estetykę Osiedla Beskidzkiego od strony północnej, wzdłuż głównego szlaku komunikacyjnego w Suchej Beskidzkiej.

W 2007 roku przeprowadzono modernizację ulicy Zielonej. Prace obejmowały remont nawierzchni jezdni oraz chodnika wzdłuż Osiedla Beskidzkiego. Zły stan drogi, która stanowi główny trakt komunikacyjny dla ruchu samochodowego w tym rejonie znacznie utrudniał mieszkańcom korzystanie z niej i zmniejszał bezpieczeństwo uczestników ruchu. Dodatkowo zaniedbana infrastruktura drogowa bardzo negatywnie wpływała na estetykę obszaru.

Zarówno już zrealizowane działania, jak i przebieg prac nad programem rewitalizacji oraz opracowane dokumenty świadczą o tym, jak duży wysiłek wkładają władze samorządowe w odnowę przedmiotowego obszaru, poprawienie stanu jego infrastruktury oraz podniesienie jakości życia jego mieszkańców. Osiedle Beskidzkie jest najbardziej zaludnionym obszarem miasta, położonym w centralnej części miasta, posiadającym duży, nie w pełni wykorzystywany potencjał. Zaplanowane w ramach rewitalizacji działania pozwolą na rozwiązanie większości problemów sfery przestrzennej, gospodarczej i społecznej obszaru, zneutralizują jego niekorzystny wpływ na otoczenie (zwłaszcza dzięki zmianie sposobu ogrzewania mieszkań, co obecnie znacznie pogarsza stan powietrza atmosferycznego Suchej Beskidzkiej), a także zwiększą atrakcyjność całego miasta (rozwój sfery gospodarczej, usług turystycznych) i jego konkurencyjność w regionie.

6. PLANOWANE ZADANIA NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM, W PODZIALE NA LATA I ZAKRES PRZEDMIOTOWY

Tabela 16. Działania przestrzenne (techniczno-materialne), zaplanowane do wykonania w ramach procesu rewitalizacji

Zadania przestrzenne (techniczno-materialne)							
Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji		Oczekiwane rezultaty	Koszt Całkowity [zł]	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	
		Rozpoczęcie	Zakończenie			Realizator	Partnerzy /uczestnicy
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Kompleksowa zmiana systemu ciepłowniczego osiedla Beskidzkiego	2009	2010	1. ograniczenie emisji zanieczyszczeń z procesu spalania paliwami stałymi na cele grzewcze, 2. zmniejszenie zużycia energii na cele grzewcze, 3. zmniejszenie awaryjności instalacji wewnętrznych budynków, 4. poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców.	3.500.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Wspólnoty Mieszkaniowe
		Projekt zakłada zmianę systemu ciepłowniczego wszystkich mieszkań osiedla z obecnie stosowanego indywidualnego węglowego na gazowe. Zakres działań obejmuje: 1. przystosowanie starej zabudowy bloków mieszkalnych do nowego systemu ogrzewania (modernizacja wentylacji), 2. doprowadzenie sieci gazowej do poszczególnych 14 bloków, 3. budowa nowego systemu centralnego ogrzewania w 14 blokach (instalacje wewnętrzne, kotłownie c.o.).					

2	Modernizacja infrastruktury technicznej, układu komunikacyjnego oraz małej architektury osiedla Beskidzkiego	2009	2011	1. poprawa estetyki obszaru – miasta, 2. poprawa stanu technicznego, funkcjonalnego dróg, parkingów, chodników 3. poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców, 4. wzrost atrakcyjności rekreacyjno-wypoczynkowej, 5. zmniejszenie zanieczyszczenia wód podziemnych ściekami bytowo-gospodarczymi, 6. zmniejszenie awaryjności infrastruktury podziemnej,	4.900.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	
		Zakres działań: 1. renowacja i modernizacja sieci kanalizacyjnej i deszczowej (ograniczenie infiltracji), 2. renowacja i modernizacja sieci wodociągowej, 3. przebudowę i modernizację dróg wewnętrznych, chodników, parkingów, 4. wykonanie oświetlenia wzdłuż ciągów komunikacyjnych, 5. budowa ścieżek rowerowych, 6. zagospodarowanie terenów osiedla zielenią trwałą, 7. wykonanie drobnych elementów małej architektury oraz miejsc zabaw dla dzieci, 8. likwidacja barier architektonicznych.					
3	„Bezpieczne osiedle” - poprawa bezpieczeństwa poprzez realizację monitoring wizyjnego na osiedlu Beskidzkim	2010	2013	1. poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców, 2. ograniczenie aktów wandalizmu.	120.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	KPP w Suchej Beskidzkiej
		Projekt zakłada realizację systemu monitoringu wizyjnego na obszarze osiedla Beskidzkiego. Zakres działań: 1. wykonanie infrastruktury komunikacyjnej i zasilającej (sieć kablowa, bezprzewodowa), 2. montaż urządzeń monitorujących, 3. rozbudowa centrum monitoringu i wdrożenie systemu (Policja, Straż Miejska).]					

4	Budowa obiektów rekreacji dziecięcej na terenie osiedla Beskidzkiego	2010	2013	1. poprawa estetyki obszaru - Miasta, 2. stworzenie bazy dla celów wypoczynkowych i rekreacyjnych, 3. wzrost atrakcyjności rekreacyjno-wypoczynkowej, 4. poprawa bezpieczeństwa mieszkańców (dzieci).	120.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	
		Projekt zakłada realizację obiektów tzw. „placów zabaw” o charakterze edukacyjno-rekreacyjnym w tym: 1. budowa obiektów aktywności ruchowej, 2. budowa chodników, ścieżek rowerowych oraz obiektów małej architektury, 3. oświetlenie obiektów, 4. utworzenie bezpłatnego punktu bezprzewodowego dostępu do Internetu.					

Opracowanie: Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej

Tabela 17. Działania gospodarcze, zaplanowane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji

Zadania gospodarcze							
Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji		Oczekiwane rezultaty	Koszt całkowity [zł]	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	
		Rozpoczęcie	Zakończenie			Realizator	Partnerzy /uczestnicy
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Realizacja obszaru Turystyki i Rekreacji przy ulicy Zielonej	2009	2012	1. rozwój oferty turystyczno-kulturalnej, 2. wzrost atrakcyjności rekreacyjno-wypoczynkowej, 3. stworzenie warunków dla działalności organizacji pozarządowych oraz klubów osiedlowych, 4. stworzenie warunków do rozwoju	5.000.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Przedsiębiorstwo „Beskidy Tourist”, osoby prywatne

				drobnej działalności gospodarczej, 5. poprawa estetyki zabudowy, 6. poprawa bezpieczeństwa i komfortu życia mieszkańców.			
		Projekt przewiduje budowę kompleksu obiektów o charakterze turystyczno-rekreacyjnym, w tym: 1. budowa hotelu, 2. budowa obiektów gastronomicznych, 3. budowa kręgielni, 4. stworzenie warunków do działalności np. fitness klubu, osiedlowego klubu seniora, punktu konsultacyjnego, organizacji pozarządowych 5. budowa infrastruktury towarzyszącej: drogi, chodniki, oświetlenie, zieleńce, mała architektura, infrastruktura teletechniczna.					
2	"Pomnik kolejarza" na historycznym szlaku miejskim	2010	2010	1. rozwój oferty turystyczno-edukacyjnej, 2. poprawa estetyki zabudowy.	110.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	PKP
		Projekt obejmuje budowę miejsca pamięci nawiązującego do tradycji kolejarskich miasta. Zakłada wykonanie projektu „pomnika” oraz infrastruktury towarzyszącej (iluminacje, obiekty małej architektury).					
3	"Ścieżkami gminnej historii" - rozbudowa historycznego szlaku miejskiego oraz budowa trasy edukacyjnej na Zamek	2010	2011	1. rozwój oferty turystyczno-kulturalnej, 2. poprawa estetyki zabudowy.	40.000,00	Muzeum Miejskie Suchej Beskidzkiej	Gmina Sucha Beskidzka
		Projekt o szerszym zasięgu terytorialnym nawiązującym do już istniejących lokalnych i regionalnych tras turystycznych. Zadanie ma na celu opracowanie, zinwentaryzowanie i opisanie miejsc i zdarzeń mających znaczenie historyczne dla miasta. Zakładane działania obejmują: 1. wytyczenie na planie miasta historycznych punktów, które zostaną połączone turystyczno-spacerowym szlakiem, 2. trwale oznakowanie w terenie w/w punktów w jednolitym systemie (tablice pamiątkowe), 3. wydanie przewodnika i mapy.					

4	Organizacja cyklu wystaw plenerowych wzdłuż ciągu pieszego osiedla Beskidzkiego	2009	2013	1. rozwój oferty turystyczno-kulturalnej, 2. poprawa estetyki zabudowy.	36.000,00	Miejski Ośrodek Kultury „Zamek”	Gmina Sucha Beskidzka, Muzeum Miejskie Suchoj Beskidzkiej
		Organizacja kilku cykli wystaw plenerowych o różnej tematyce o charakterze edukacyjnym, artystycznym lub historycznym. Zakładane działania obejmują: 1. opracowanie materiałów wystawienniczych i ich prezentację w plenerze, 2. cykl wykładów nawiązujących do prezentowanej tematyki.					

Opracowanie: Urząd Miejski w Suchoj Beskidzkiej

Tabela 18. Działania społeczne, zaplanowane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji

Zadania społeczne							
Lp.	Nazwa zadania	Okres realizacji		Oczekiwane rezultaty	Koszt Całkowity [zł]	Instytucje i podmioty uczestniczące we wdrażaniu	
		Rozpoczęcie	Zakończenie			Realizator	Partnerzy /uczestnicy
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Utworzenie „Osiedlowego Klubu Seniora”	2012	2012	1. integracja mieszkańców obszaru osiedla Beskidzkiego, 2. wzrost aktywności społecznej, kulturalnej i sąsiedzkiej mieszkańców osiedla Beskidzkiego	50.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
		Projekt zakłada udostępnienie i wyposażenie pomieszczeń na cele działalności sformalizowanych organizacji istniejących lub powstających na obszarze osiedla w tym tzw. „Osiedlowego Klubu Seniora”.					

2	„Kochasz dzieci nie pal śmieci” - edukacja ekologiczna mieszkańców osiedla Beskidzkiego	2009	2013	1. wzrost świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska.	30.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Organizacje pozarządowe
		Projekt zakłada opracowanie i wydanie serii ulotek o tematyce ekologicznej, informujących o niebezpieczeństwach i zagrożeniach palenia śmieci w systemach grzewczych. Ulotka ma charakter promujący ekologiczne systemy grzewcze. Zadanie komplementarne dla projektu dotyczącego „Kompleksowa zmiana systemu ciepłowniczego osiedla Beskidzkiego”.					
3	Wdrożenie programu „Działając wspólnie”	20010	2010	3. integracja mieszkańców obszaru osiedla Beskidzkiego, 4. wzrost aktywności społecznej i sąsiedzkiej mieszkańców osiedla Beskidzkiego	5.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Organizacje pozarządowe
		Projekt obejmuje swoimi działaniami stworzenie forum wymiany doświadczeń, informacji o mieście i działających na jej terenie instytucjach oferujących wsparcie i współpracę.					
4	„Znowu aktywni” aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych lub zagrożonych bezrobociem	2009	2013	1. podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców, 2. zwiększenie szans na znalezienie i utrzymanie zatrudnienia	55.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Powiatowy Urząd Pracy
		Adresatem projektu są osoby korzystające z różnych form pomocy społecznej. Projekt obejmuje serię spotkań indywidualnych z doradcą zawodowym i pracownikiem socjalnym oraz cykl zajęć szkoleniowych. W ramach projektu planowana jest organizacja: staży, przygotowań zawodowych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych.					
5	„Wyrównać szanse” – stworzenie warunków dla działalności grup nieformalnych.	2009	2013	1. wyrównanie szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	40.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

		Wyrównanie szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w zakresie korzystania z pełnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej poprzez utworzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz członków ich rodzin. Stworzenie warunków materialnych do działalności Grupy AA oraz Klubu Abstynentów.					
6	"Jesteśmy nadal aktywni" – program zdrowotny dla rencistów i emerytów	2009	2013	1. podniesienie aktywności fizycznej mieszkańców, 2. zwiększenie komfortu życia mieszkańców, 3. upowszechnienie kultury fizycznej i sportu.	100.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Kryta pływalnia w Suchej Beskidzkiej
Kontynuacja Programu umożliwiającego osobom starszym (rencistom i emerytom) bezpłatne korzystanie z krytej pływalni.							
7.	„Powszechna nauka pływania” – program sportowy dla dzieci	2009	2013	1. podniesienie aktywności fizycznej dzieci, 2. nabycie umiejętności pływania, 3. upowszechnienie kultury fizycznej i sportu.	88.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Kryta pływalnia w Suchej Beskidzkiej
Kontynuacja Programu umożliwiającego dzieciom wraz z opiekunem bezpłatne korzystanie z krytej pływalni.							
8.	"Dożywianie osób potrzebujących w okresie zimy"	2009	2013	1. pomoc osobom znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej	60.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Kontynuacja Programu umożliwiającego dożywianie osób najbardziej potrzebujących w formie jednego gorącego posiłku dziennie. W szczególności pomoc ta kierowana jest do rodzin ubogich, osób samotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych którzy własnym staraniem nie mogą go sobie zapewnić..							
9	„Osiedlowa liga sportowa” - cykl zawodów sportowych dla młodzieży i starszych	2009	2013	1. integracja społeczna mieszkańców osiedla, 2. podniesienie aktywności fizycznej, 3. upowszechnienie kultury fizycznej i sportu.	10.000,00	Gmina Sucha Beskidzka	Kolejowy Klub Sportowy „Babia Góra”
Cykl imprez rekreacyjno-sportowych dla różnych grup wiekowych promujących aktywność fizyczną i zdrowy styl życia.							

Opracowanie: Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej

7. WSKAŹNIKI REALIZACJI PROGRAMU

Jak już wspomniano, proces rewitalizacji wywoła zarówno wymierne, jak i niewymierne efekty, na podstawie których będzie on oceniany. Rezultaty, które da się przestawić liczbowo i których zmiany będzie można śledzić ujmując ich przyrost lub spadek procentowo, stanowiąc będą wskaźniki, dzięki którym możliwa będzie obiektywna ocena przebiegu procesu rewitalizacji na terenie Osiedla Beskidzkiego.

Do grupy wskaźników osiągnięć, zgodnie z dyrektywami Unii Europejskiej zaliczamy wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania.

Wskaźniki produktu są to wskaźniki pokazujące bezpośrednie, materialne skutki przeprowadzonej rewitalizacji, takie jak liczba wybudowanych obiektów, długość zmodernizowanych dróg, itp.

Wskaźniki rezultatu pokazują, jakie natychmiastowe efekty wywołają uzyskane w ramach rewitalizacji produkty, na przykład liczba nowych ofert w zakresie kultury i turystyki, liczba nowych miejsc pracy.

Wskaźniki oddziaływania mają za zadanie zobrazować jakie pośrednie, długofalowe, rozpatrywane w większej perspektywie czasowej rezultaty zostaną osiągnięte dzięki przeprowadzeniu procesu rewitalizacji. Przykładowym wskaźnikiem tego typu jest wzrost liczby mieszkańców na obszarze poddanym rewitalizacji.

Proponowane wskaźniki produktu dla programu rewitalizacji Osiedla Beskidzkiego:

- liczba budynków/mieszkań ogrzewanych za pomocą systemu gazowego
- liczba budynków/mieszkań podłączonych do sieci gazowej
- liczba budynków/mieszkań ze zmodernizowanymi systemami wentylacji i c.o.
- długość wybudowanej sieci gazowej
- długość modernizowanej sieci kanalizacyjnej sanitarnej
- długość modernizowanej sieci kanalizacyjnej deszczowej
- długość wybudowanych/zmodernizowanych dróg wewnętrznych
- długość wybudowanych/zmodernizowanych chodników
- długość wybudowanych ścieżek rowerowych
- powierzchnia zagospodarowanego terenu w związku z działalnością kulturalną i rekreacyjną
- obszar objęty monitoringiem
- ilość nowopowstałych punktów oświetleniowych
- liczba nowych placów zabaw
- powierzchnia terenów zieleni urządzonej
- liczba nowych wybudowanych obiektów małej architektury
- liczba wybudowanych obiektów kubaturowych
- liczba nowych miejsc parkingowych
- liczba nowopowstałych atrakcji turystycznych
- liczba nowopowstałych produktów turystycznych
- powierzchnia terenu udostępnionego dla celów rekreacyjnych

Proponowane wskaźniki rezultatu dla programu rewitalizacji Osiedla Beskidzkiego:

- liczba mieszkańców korzystających z gazowego systemu ogrzewania mieszkań
- liczba mieszkańców korzystających z sieci gazowej

- liczba osób korzystających z bazy turystycznej i obiektów rekreacyjnych
- liczba przedsiębiorstw prowadzących działalność w nowopowstałych obiektach
- ilość zanieczyszczeń w powietrzu
- liczba nowych miejsc pracy
- wzrost liczby przedsiębiorstw działających na Osiedlu

Proponowane wskaźniki oddziaływania dla programu rewitalizacji Osiedla Beskidzkiego:

- wzrost liczby turystów
- wzrost liczby podmiotów gospodarczych
- spadek poziomu przestępczości i liczby aktów wandalizmu
- zróżnicowanie działalności gospodarczej
- zwiększenie funkcjonalności Osiedla
- spadek bezrobocia
- wzrost liczby przedsiębiorstw i miejsc pracy w branży turystycznej

8. PLAN FINANSOWY REALIZACJI REWITALIZACJI

Jednym z ważniejszych aspektów decydującym o realizacji zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji miasta Sucha Beskidzka – obszar Osiedle Beskidzkie” będzie udział środków finansowych funduszy strukturalnych Unii Europejskiej. Środki uzupełniające wkład własny dotyczą w szczególności:

1. Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego,
2. Program operacyjny „Kapitał Ludzki”,
3. Program Operacyjny „Innowacyjna Gospodarka”,

oraz inne źródła finansowania takie jak:

1. środki prywatne,
2. dotacje celowe,
3. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

W tabeli poniżej przedstawiono szacowane wartości oraz rozkład z przewidywanych źródeł finansowania dla poszczególnych zadań. Należy jednak pamiętać, iż zaangażowanie poszczególnych źródeł finansowania może być różne, zależy to bowiem od wielu złożonych czynników. Nie wyklucza to stosowania innego montażu finansowego o ile umożliwi to skuteczne wdrożenie danego zadania. Uszczegółowienie kosztów poszczególnych zadań będzie możliwe w momencie realizacji pełnej dokumentacji projektowej, w tym kosztorysowej.

Tabela 19. Plan finansowy realizacji procesu rewitalizacji z podziałem na lata i źródła finansowania

LP	Nazwa zadania	Okres realizacji					Źródła finansowania, w tym: [zł]					Koszt całkowity [zł]
		2009	2010	2011	2012	2013	środki własne	środki budżetu państwa, fundusze celowe	środki UE	środki prywatne	inne	
1.1	Kompleksowa zmiana systemu ciepłowniczego osiedla Beskidzkiego						892 500,00	350 000,00	2 082 500,00		175 000,00	3 500 000,00
1.2	Modernizacja infrastruktury technicznej, układu komunikacyjnego oraz małej architektury osiedla Beskidzkiego						1 323 000,00	490 000,00	3 087 000,00			4 900 000,00
1.3	„Bezpieczne osiedle” - poprawa bezpieczeństwa poprzez realizację monitoring wizyjnego na osiedlu Beskidzkim						36 000,00		84 000,00			120 000,00
1.4	Budowa obiektów rekreacji dziecięcej na terenie osiedla Beskidzkiego						36 000,00		84 000,00			120 000,00
2.1	Realizacja obszaru Turystyki i Rekreacji przy ulicy Zielonej						810 000,00		1 890 000,00	2 300 000,00		5 000 000,00
2.2	"Pomnik kolejarza" na historycznym szlaku miejskim						48 000,00			14 000,00	48 000,00	110 000,00
2.3	"Ścieżkami gminnej historii" - rozbudowa historycznego szlaku miejskiego oraz budowa trasy edukacyjnej na Zamek						20 000,00	20 000,00				40 000,00
2.4	Organizacja cyklu wystaw plene-						18 000,00	18 000,00				36 000,00

Lokalny Program Rewitalizacji Suchej Beskidzkiej
- obszar Osiedle Beskidzkie

	rowych wzdłuż ciągu pieszego osiedla Beskidzkiego											
3.1	Utworzenie „Osiedlowego Klubu Seniora”						50 000,00					50 000,00
3.2	„Kochasz dzieci nie pal śmieci” - edukacja ekologiczna mieszkańców osiedla Beskidzkiego						15 000,00	15 000,00				30 000,00
3.3	Wdrożenie programu „Działając wspólnie”						5 000,00					5 000,00
3.4	„Znowu aktywni” aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych lub zagrożonych bezrobociem						16 500,00		38 500,00			55 000,00
3.5	„Wyrównać szanse” – stworzenie warunków dla działalności grup nieformalnych.						20 000,00				20 000,00	40 000,00
3.6	"Jesteśmy nadal aktywni" – program zdrowotny dla rencistów i emerytów						100 000,00					100 000,00
3.7	„Powszechna nauka pływania” – program sportowy dla dzieci						44 000,00	44 000,00				88 000,00
3.8	"Dożywianie osób potrzebujących w okresie zimy"						24 000,00	36 000,00				60 000,00
3.9	„Osiedlowa liga sportowa” - cykl zawodów sportowych dla młodzieży i starszych						10 000,00					10 000,00
Podsumowanie							3 468 000,00	973 000,00	7 266 000,00	2 314 000,00	243 000,00	14 264 000,00

Opracowanie: Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej

9. INSTRUMENTY WDRAŻANIA PROGRAMU I KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Za realizację Programu Rewitalizacji Suchoj Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie odpowiada Gmina Sucha Beskidzka. Gmina jest jednostką samorządu terytorialnego, działającą na podstawie ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 1990 Nr 16 poz. 95 z późn. zm.), innych ustaw oraz Statutu Miasta.

Wykonanie Programu nadzorować będzie Burmistrz Miasta wraz z Urzędem Miasta Sucha Beskidzka. Burmistrz jest organem wykonawczym Gminy i swoje zadania wykonuje przy pomocy Urzędu Gminy. Po przystąpieniu do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka na lata 2007-2013 powołany został zespół koordynujący prace nad programem rewitalizacji. Zespół prowadził spotkania z kierownikami i pracownikami referatów w sprawie wyznaczenia obszaru rewitalizowanego, a także konsultacje w sprawie wyznaczenia zadań do programu oraz określenie zadań priorytetowych. Po przyjęciu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka przystąpiono do jego uszczegółowienia, co wymagało spotkań z wspólnotami mieszkaniowymi obszaru wytypowanego do opracowania szczegółowego programu działań rewitalizacyjnych. Postępując analogicznie, jak w przypadku całościowego Programu Rewitalizacji, wybrano zespół koordynujący prace nad uszczegółowioną wersją Programu – Programem Rewitalizacji Suchoj Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie. W skład zespołu wchodzić pracownicy odpowiednich wydziałów Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych. Osobami odpowiedzialnymi za właściwe wdrażanie planu rewitalizacji oraz stałe monitorowanie i bezpośrednie nadzorowanie wykonywanych przedsięwzięć będą Kierownicy poszczególnych Referatów Urzędu Miejskiego w Suchoj Beskidzkiej. Oceny realizacji przedsięwzięć będzie dokonywać Pełnomocnik Zespołu Zadaniowego oraz Zespołu Konsultacyjnego ds. Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka powołany przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka, a także Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka i Rada Miasta Sucha Beskidzka.

Do realizacji programu pozyskano wspólnoty mieszkaniowe Osiedla oraz przedsiębiorstwo „Beskidy Tourist”, które ma zapewnić właściwe wykorzystanie bazy turystycznej, jaka powstanie w wyniku realizacji projektu. Zainteresowanie realizacją całości inwestycji zaplanowanych do wykonania na Osiedlu Beskidzkim są również inni prywatni inwestorzy, którzy są zainteresowani prowadzeniem działalności w nowopowstałych obiektach. Wspólnoty mieszkaniowe zadeklarowały współpracę przy realizacji procesu rewitalizacji Osiedla Beskidzkiego podejmując odpowiednie, prawomocne uchwały.

W celu zapewnienia obiegu informacji pomiędzy poszczególnymi Referatami zaangażowanymi we wdrażanie programu rewitalizacji oraz pomiędzy pracownikami Urzędu Gminy a przedstawicielami pozostałych podmiotów uczestniczących w realizacji poszczególnych działań, Zespół koordynujący wypracował odpowiedni sposób komunikacji i przekazywania informacji oraz środków finansowych. Podobnie jak w przypadku prac nad opracowaniem programów rewitalizacji, zostanie przyjęty harmonogram spotkań i narad, mających na celu bieżące sprawozdanie z postępu przedsięwziętych działań, określenie warunków wzajemnej współpracy oraz informacje o osiągniętych efektach programu. Zespół koordynujący określi także sposób zachęcenia innych podmiotów, w szczególności sektora prywatnego, do wsparcia i zaangażowania się w proces rewitalizacji.

Warto zauważyć, że duży wpływ na wynik procesu realizacji będzie mieć szerokie informowanie lokalnej społeczności o planowanych działaniach oraz o wielkości poniesionych nakładów finansowych. Do uzyskania pożądaných efektów konieczna jest czytelna i otwarta na dialog komunika-

cja społeczna. Ma ona zapewnić dostęp do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji, zachęcić społeczność lokalną do wyrażania własnych opinii i zbudować przyjazną atmosferę dla działań podejmowanych przez wszystkie grupy zaangażowane w proces rewitalizacji. Zaplanowano szeroką promocję zarówno działań, jakie mają być podejmowane w ramach procesu rewitalizacji, jak i sposobów ich finansowania.

Wdrażanie i realizacja programu zostaną szeroko zaprezentowane opinii społecznej przez podjęcie skoordynowanych działań informacyjnych. Program Rewitalizacji Suchoj Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie będzie umieszczony na stronie internetowej Urzędu Miasta Sucha Beskidzka, każdy z mieszkańców zarówno przedmiotowego obszaru, jak i całego miasta będzie miał dostęp do pełnego tekstu dokumentu, planu działań przewidzianych do rewitalizacji w ramach procesu, założonych efektów i sposobu finansowania. Na stronie internetowej miasta będzie umieszczony również skrócony opis programu, zawierający najważniejsze jego ustalenia. Rozpoczęcie programu realizacji oraz poszczególnych etapów jego realizacji będą ogłaszane w lokalnych mediach i na stronie internetowej Urzędu Miasta. Przewidziano także spotkania z mieszkańcami Osiedla, mające na celu przedstawienie zaplanowanych działań oraz sposobu ich realizacji. W wyniku podjętych działań informacyjnych Program Rewitalizacji Suchoj Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie będzie szeroko przedstawiony lokalnej społeczności.

Monitorowanie jest procesem ciągłego gromadzenia odpowiednich danych, ukazujących stopień realizacji programu oraz poddawania ich analizie, co pozwala na ocenę skuteczności podejmowanych działań i ich realnego wpływu na poprawę życia mieszkańców. Dodatkowo, umożliwia wprowadzenie ewentualnych zmian i korekt. Za monitorowanie efektów realizacji programu i nadzorowanie prawidłowego przebiegu wykonywanych zadań, ujętych w Programie Rewitalizacji Suchoj Beskidzkiej – obszar Osiedle Beskidzkie odpowiedzialni będą Kierownicy poszczególnych Referatów Urzędu Miejskiego w Suchoj Beskidzkiej. Ich posiedzenia dotyczące monitoringu procesu rewitalizacji będą zwoływane przynajmniej raz do roku przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka a wnioski i ustalenia będą przedstawiane Radzie Miasta. Dodatkowo, wyznaczona zostanie osoba odpowiedzialna za przygotowanie rocznych sprawozdań z realizacji programu rewitalizacji. W ramach procesu monitoringu przeprowadzana będzie także analiza danych finansowych dotyczących realizacji poszczególnych projektów, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na nie środków finansowych, w oparciu o raporty okresowe obrazujące wysokość wkładu finansowego pochodzącego ze środków publicznych.

W przypadku zakłóceń procesu rewitalizacji spośród osób zaangażowanych w realizację poszczególnych przedsięwzięć wyłoniony zostanie zespół kryzysowy, mający na celu zidentyfikowanie przyczyn zaistniałych utrudnień oraz wdrożenia odpowiednich procedur, ustalonych wcześniej przez zespół zadaniowy. Przed podjęciem decyzji o zastosowaniu nadzwyczajnych środków, konieczne będzie ich skonsultowanie z pozostałymi podmiotami zaangażowanymi w wykonanie poszczególnych działań.

Ocena wyników realizacji Programu Rewitalizacji będzie polegała na weryfikacji założeń przyjętych w Programie i stopnia osiągnięcia założonych celów. W ramach standaryzacji oceny oraz zestawienia wymiernych efektów Programu, przyjęto wskaźniki osiągnięcia celu w postaci produktu i rezultatu przedsięwziętych działań. Ich wartości będą podstawą do dokonania ewaluacji poszczególnych zadań, a tym samym i realizacji całego Programu. Ocenie będą także podlegały niewymierne skutki programu, których nie można opisać za pomocą wskaźników i wartości liczbowych. Podstawą jej dokonania będą konsultacje społeczne, których przeprowadzenie nie tylko pozwoli na rzetelną ocenę procesu rewitalizacji i jego wpływu na życie mieszkańców, lecz także umożliwią określenie kierunków polityki miasta na lata następne. Dzięki konsultacjom społecznym będzie można określić, czy osiągnięte zostały pożądane efekty w sferze społecznej.

Zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej, ocena poszczególnych projektów będzie dokonywana zarówno przed realizacją Programu (ex-ante), w trakcie jej trwania, po zakończeniu realizacji oraz w połowie jej okresu. Ewaluacja dotyczyć będzie zarówno założonych celów, wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania, jak również ilości problemów kluczowych, do rozwiązania jakich przyczyni się projekt oraz jego beneficjentów. Przed realizacją projektu szczególną uwagę zwróci się na wykonalność oraz zapewnienie trwałości projektów.

Kompleksowy system oceny pozwoli na minimalizację ryzyka niepowodzenia lub nieosiągnięcia wszystkich zaplanowanych efektów.

Spis tabel

Tabela 1. Wybrane kryteria wsparcia w zakresie mieszkalnictwa - wartości wskaźników dla Osiedla Beskidzkiego wraz z wartościami referencyjnymi	7
Tabela 2. Zestawienie danych dotyczących sieci wodociągowej i kanalizacyjnej Osiedla Beskidzkiego i miasta Sucha Beskidzka (stan na 2006 rok)	23
Tabela 3. Ludność Osiedla Beskidzkiego według ekonomicznych grup wieku na tle Miasta Sucha Beskidzka i powiatu suskiego w 2007 roku	25
Tabela 4. Liczba bezrobotnych w powiecie z podziałem na gminy w 2007 roku	28
Tabela 5. Wykształcenie mieszkańców miasta Sucha Beskidzka w porównaniu do mieszkańców powiatu i regionu w 2002 roku	29
Tabela 6. Zestawienie podstawowych danych na temat miejskich szkół	30
Tabela 7. Liczba i kwota udzielonych świadczeń przez MOPS w Suchej Beskidzkiej w 2006 roku	31
Tabela 8. Struktura organizacji pozarządowych działających w mieście Sucha Beskidzka z wyróżnieniem organizacji działających na Osiedlu Beskidzkim	35
Tabela 9. Zestawienie podmiotów gospodarki narodowej miasta Sucha Beskidzka według sektorów własnościowych w 2007 roku	37
Tabela 10. Wyniki badań stężenia benzenu w powietrzu atmosferycznym w 2006 roku	41
Tabela 11. Struktura własności nieruchomości na terenie Gminy Sucha Beskidzka	42
Tabela 12. Struktura nieruchomości na terenie Gminy Sucha Beskidzka	42
Tabela 13. Zestawienie kluczowych problemów obszaru wybranego do rewitalizacji	50
Tabela 14. Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych w mieście Sucha Beskidzka	53
Tabela 15. Harmonogram prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Miasta Sucha Beskidzka	57
Tabela 16. Działania przestrzenne (techniczno-materiałne), zaplanowane do wykonania w ramach procesu rewitalizacji	60
Tabela 17. Działania gospodarcze, zaplanowane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji	62
Tabela 18. Działania społeczne, zaplanowane do realizacji w ramach procesu rewitalizacji	64
Tabela 19. Plan finansowy realizacji procesu rewitalizacji z podziałem na lata i źródła finansowania	70

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura własności mieszkań w mieście Sucha Beskidzka w 2007 roku	21
Wykres 2. Liczba ludności miasta Sucha Beskidzka w latach 2000-2007	25
Wykres 3. Liczebność poszczególnych grup wiekowych na Osiedlu Beskidzkim z podziałem ze względu na płeć	27
Wykres 4. Ludność Osiedla Beskidzkiego pod względem ekonomicznych grup wiekowych (stan na 2008 rok)	27
Wykres 5. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2008 roku	31
Wykres 6. Liczba osób objętych pomocą społeczną w Suchej Beskidzkiej w 2008 roku	32

Spis rysunków

Rysunek 1. Mapa Suchoj Beskidzkiej	8
Rysunek 2. Zasięg obszaru rewitalizowanego	8
Rysunek 3. Schematyczna mapa województwa małopolskiego	16
Rysunek 4. Schematyczna mapa powiatu suskiego	17
Rysunek 5. Rzut lokalizujący obszar rewitalizowany na terenie miasta Sucha Beskidzka	19
Rysunek 6. Otoczenie obszaru rewitalizowanego	20
Rysunek 7: Zagospodarowanie obszaru rewitalizowanego	38